

informativni **islamski** časopis

STICHTING
Hidzra

A ko govori ljepše od onoga koji poziva Allahu, koji dobra djela čini
i koji govori "Ja sam doista musliman." Sura Fussilet, ajet 33

El

Asr

DA NIJE SMRTI I AHIRETA RADOVAO BIH SE JA DUNJALUKU

el UZIMANJE KREDITA SA
KAMATOM
ZA KUPOVINU STANA ILI KUĆE

el ZNAČAJ SUNNETA
U ŠERI'ATU

el **STID JE UKRAS**
M U S L I M A N K E

pročitaj **više** >>>

Islamski Da'wetski Servis Online

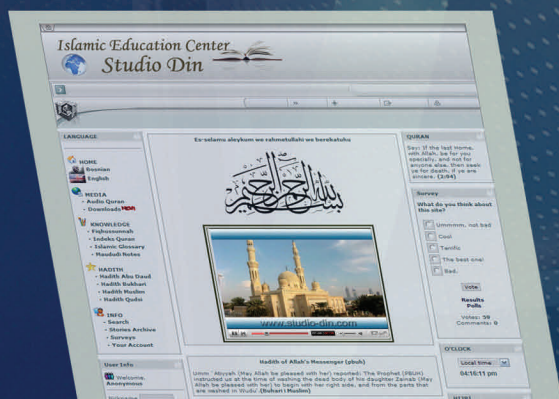
Ovo je Pravi put Gospodara tvoga.
A Mi objašnjavamo dokaze ljudima koji pouku primaju.
Kur'an, Al-An'am _126

Islamski Da'wetski Servis Online

www.studio-din.com

(Bosanski, Engleski, Njemački i Holandski)

Islamic Education Center

www.studio-din.org

(Engleski - English)

Islamska Škola - Medresa

www.studio-din.net

(Bosanski)

Provjerite zašto imamo preko 10 miliona otvaranja!!!

Sve je besplatno i svi ste dobro došli

Informativni islamski časopis "El-Asr"

Izdavač

Stichting (Udruženje) Hidžra
Kloosterstraat 13, Beverwijk,
Holandija

Registracija

ISSN 18730795;
KvK Alkmaar 34185854

Uplate na račun

Postbank: 3532399

Urednik

Š. Fazlić

Redakcija

E. Zukić
Ebu Hamza
H. Stranjac
A. Sofić

Dizajn naslovne

<http://www.hawd-design.com/>

Šerijatska recenzija

Hajruddin Tahir Ahmetović, prof.

Lektura

A. Šibonjić

U ovom broju pišu:

Osman Smajlović, prof.
Hajruddin Tahir Ahmetović, prof.
Hakija Kanurić, prof.
Saudin Cokoja, prof.
Bilal Bosnić
Zijad Ljakić, prof.
Nermin Smajlović, prof.
Muhammed Ikanović, prof.
Selman Hadžić, prof.
Ummu Mu'az Smajlović
Subhija Bektić, prof.

Informacije, narudžbe & marketing (reklame)

Telefon: (0031) 6 49 336 506
e-mail: el-asr@hotmail.com

Štampa

Grafika "S" Zenica

DA NIJE SMRTI I AHIRETA...	4
POUKE I PORUKE IZ HIDŽRE	6
PITANJA I ODGOVORI	9
MALAKSALOST I POPUŠTANJE U VJERI (II dio)	12
"UDARANJE" KAO ODGOJNA METODA	15
ZNAČAJ SUNNETA U ŠERI'ATU	18
ŠTA NAM OPORUČUJE SELEF	21
STID JE UKRAS MUSLIMANKE	22
BRAK MISJAR	25
PORUKA MUSLIMANSKIM MLADIĆIMA	28
DOISTA JE ŠIRK NAJVEĆA NEPRAVDA	30
ISLAMSKI ODGOJ PUTEM OBRAZOVNOG SISTEMA	32
UZIMANJE KREDITA SA KAMATOM ZA KUPOVINU STANA ILI KUĆE	34
RAZLIČITI OBLICI OBJAVE	38
VLADAR PRAVOVJERNIH OMER B. ABDUL-AZIZ (II dio)	40
HOMOSEKSUALIZAM, GRIJEH LUTOVA NARODA	43
DJEČIJA PRIČA	45

Prošli broj

DA NIJE SMRTI I AHIRETA

RADOVAO BIH SE JA

DUNJALUKU

Hamid el-Lifaf bi govorio: „Ko se bude često prisjećao smrti, bit će počašćen trima stvarima: žurit će sa pokajanjem, srce će mu biti zadovoljno i bit će uvijek odmoran za ibadet. Dok, onaj koji zaboravi na smrt, bit će kažnjen trima stvarima: odgađat će pokajanje, zadovoljstvo će zamijeniti traženjem i bit će lijen u ibadetu.“ Abdullah b. Muti'i el-Kureši je jednog dana pogledao u svoju kuću pogledom punim divljenja, a zatim je zaplakao. Rekao je: „Tako mi Allaha! Da nije smrti, radovao bih se tebi i da nije kaburske tjeskobe kojoj postepeno idemo, Dunjaluk bi bio radost naših očiju!“ Zatim je gromko zaplakao. (Ibn Ebi Dunja)

Piše: Hajruddin Tahir Ahmetović, prof

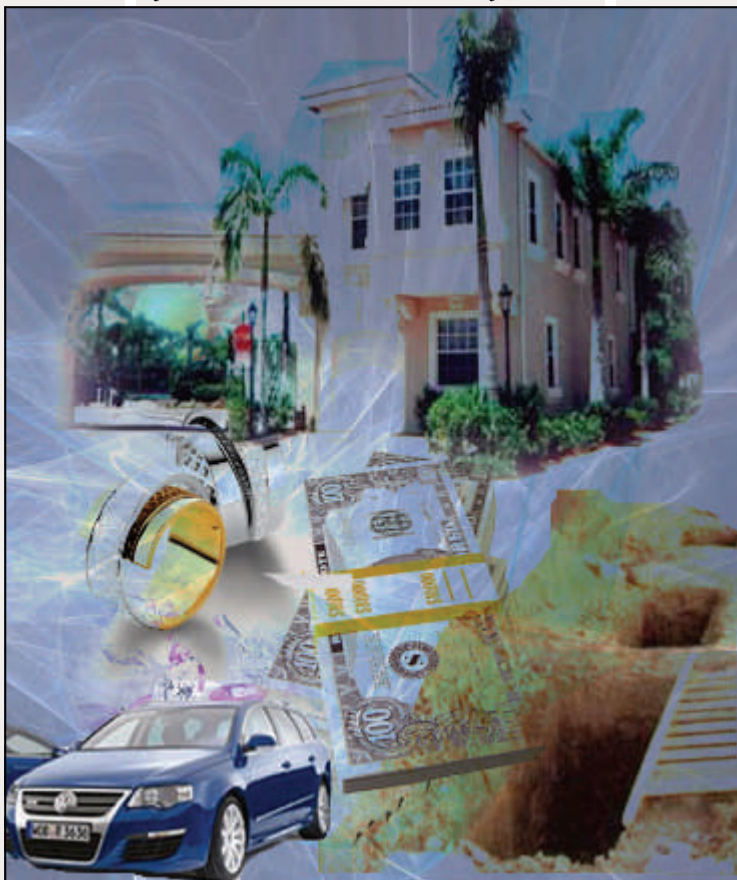
Od osobina istinskih i iskrenih vjernika jeste i ta da se stalno prisjećaju smrti i ahireta, da razmišljaju o tom velikom i teškom momentu kada duša bude napuštala tijelo i kada bude napuštao ovaj slatki dunjalučki život. Pravi vjernik zna da je to momenat kada se zatvaraju knjige u kojima su se zapisivala dobra i loša djela, te zbog toga se priprema za taj momenat i ne odgađa ni trenutka sa tevbom za učinjena loša djela i žuri sa dobrim djelima.

Brate muslimanu, sestro muslimanko, vidite li ovu godinu! Kao da je prije nekoliko trenutaka otpočela, a evo već se završava! Pera su se osušila! Listovi skupili! Djela, ostvorena u njoj, zapisala! Dolazi nam nova godina u kojoj će se naša djela ponovo pisati na već pripremljenim im listovima. Hoćemo li dočekati te dane?! Kakva li će naša djela biti u njima?! U prolasku dana i noći, zavrašavanju jednog

mjeseca za drugim, jedne godine za drugom, pouka je za iskrene i bogobojazne vjernike. Svakim danom, Dunjaluku se

znamenje za noć smo uklonili, a znamenje za dan smo vidnim učinili kako biste mogli da tražite od

Gospodara svoga blagodati i da biste broj godina znali i da biste vrijeme računali; i sve smo potanko objasnili. (Prijevod značenja El-Isra 12.) Katade, rahmetullahi 'alejh, je rekao: „U ovim noćima i danima šaljite svoja dobra djela Allahu. Doista, prolaskom dana i noći ljudi se približavaju svojim smrtnim časovima, daleko postaje sve bliže, novo postaje sve starijim, a obećani Kijamet sve bližim.“ Uistinu, prolazak dana i noći, podsjeća nas sve na naš smrtni čas, jer kao što godina ima svoj početak i kraj, isto tako i ljudski život ima svoj početak i svoj kraj. I cijeli Dunjaluk je jednog dana postao i doći će sigurno Dan kada će cijeli i nestati. Doista, sretni li su ljudi oni

prikućuje kraj i nestanak, a Ahiretu bliži početak. Uzvišeni je rekao: „**I Mi smo noć i dan kao dva znamenja učinili:**

koji žive dugim životom, ali ispunjenim dobrim djelima. Oni s pravom mogu da se raduju dugom životu. Džabir,

radijallahu 'anhu, prenosi da je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: „*Ne priželjkujte smrt! Doista, smrtne muke su teške! A od sreće je da se čovjeku život oduži i da ga Allah u njemu opskrbi dobrim djelima.*“ (Tirmizi i kaže da je dobar.) Nada i ljubav za životom ionako su prisutni kod čovjeka, ali pouka je u kakvoći njegovih djela. Onaj koji je bio vjernik i dobročinitelj, on je, ako Allah da, uspio. A onaj koji je bio nepokoran Allahu, možda se pokaje prije nego li mu pokajanje bude onemogućeno.

Uistinu, nemarnost i odgađanje, dva su čovjekova neprijatelja. Šejtanovo su oružje. Čovjek nije prestao žuditi za lošim djelima, a biti nemaran prema dobrim, govoreći sebi u istom trenutku: „Pokajati ću se i činiti dobra djela.“ Razmišlja o činjenju velikih dobrih djela nekada u 60-oj godini, pa ga smrt pretekne. Nije radio i nije se spasio. Neki čovjek je došao Selmanu el-Farisiju, radijallahu 'anh, i rekao mu: „Doista, ja nisam u stanju da klanjam noćni namaz!“ Selman mu je rekao: „Onda budi u mogućnosti danju.“ Istinu je Selman, radijallahu 'anh, rekao. Nastoj da budeš u mogućnosti danju činiti dobra djela. Ne budi nemaran prema onim djelima koja možeš učiniti. Ako ih budeš činio i ustrajavao u njima, onima koje si sigurno u stanju činiti, znaj da ćeš nakon nekoga vremena biti u stanju da činiš i ona koja ranije nisi mogao činiti. A da čovjek živi i predviđa, nada se dugom životu i povratku u kasnim godinama, bez djela, bez kajanja; pa, to je od šejtanovih spletki i čovjekove slabosti.

Čovjekov život iz godine u godinu, ispunjen dobrim djelima, velika je Allahova, subhanehu ve te'ala, blagodat. Od dova Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, bila je i dova: „*Učini nam život povećanjem svakog dobra i učini nam smrt rahatlukom od svakog zla.*“ (Muslim) Upitan je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem: „Koji je čovjek najbolji?“ Odgovorio je: „Onaj čiji život bude dug, a djela dobra.“ Rečeno je: „Koji je to najgori čovjek?“ Rekao je: „Onaj čiji život bude dug, a djela loša.“ (Tirmizi i kaže da je hadis hasen-sahih.)

Mejmun b. Mihran je rekao: „Nema dobra u životu osim za pokajnika i čovjeka koji radi na povećavanju svojih stepena.“

Jedan starac je upitan: „Voliš li smrt?“ Odgovorio je: „Ne.“ Ponovo je upitan: „Zbog čega?“ Odgovorio je: „Otišla je mladost i zlo sa njom, a došla je starost i njeno dobro. Pa, kada ustanem, kažem: „Bismillah“, a kada sjednem, kažem: „El-hamdulillah“. Volio bih da ostanem na ovome.

I naši ispravni prethodnici, prezirali su smrt, ali ne iz straha od nje, već iz žalosti za prekidanjem dobrih djela. A kada bi im se smrt prikučila, obradovali bi joj se zbog žudnje za susretom sa Svevišnjim Allahom.

Mu'az b. Džebel, radijallahu 'anh, plakao je na samrti. Rekao je: „Uistinu, ja plačem za popodnevnom žeđi, noćnim namazom u hladnim noćima i mješanjem s učenjacima u halkama zikra.“

Drugi Allahov rob zaplakao je na samrti i rekao: „Doista, ja plačem samo zbog toga što će postači postiti Allahu, a ja neću biti među njima. Klanjat će se klanjači Allahu, a ja neću biti među njima. Oni koji često spominju i veličaju Allaha spominjat će ga i veličati, a ja neću biti od njih.“

Oni su plakali za dobrim djelima s kojima su se približavali Allahu, subhanehu ve te'ala. Takvo je bilo njihovo stanje. Dočim, naše stanje jeste da preziremo smrt zbog prekidanja uživanja na ovome svijetu. Iz dana u dan želimo da se provodimo sve više i više. Iz dana u dan priželjkujemo novca sve više i više. Položaj priželjkujemo sve veći i veći, kao da ćemo ostati vječno na ovome svijetu, kao da ne čitamo riječi Allaha, subhanehu ve te'ala: „**Šta ti misliš, ako im Mi dopuštamo da godinama uživaju, i naposljetku ih snađe ono čime im se prijeti, zar će imati šta od slatkog života koji su provodili?**“ (Prijevod značenja Eš-Š'ara 205-207.) Jedan od ispravnih prethodnika pročitao je ove ajete, zaplakao i rekao: „Doista, kada dođe čas smrti, čovjeku ništa neće koristiti blagodati i uživanja.“

Naši ispravni prethodnici stalno bi se prisjećali smrti. Podsjećali bi jedni druge na smrt u sijelima. Ebu-Nu'ajm bilježi da bi Omer b. Abdul-Aziz,

rahmetullahi 'alejh, znao svake noći okupiti učenjake oko sebe. Podsjećali bi se na smrt, Kijamet i drugi svijet, a zatim plakali kao da bi pred njima bila dženaza.

Eš'as b. Abdul-Melik je rekao: „Ulazili smo kod Hasana el-Basrija, pa bismo pričali samo o Vatri, Sudnjem danu i smrti.“

Hamid el-Lifaf bi govorio: „Ko se bude često prisjećao smrti bit će počašćen trima stvarima: žurit će sa pokajanjem, srce će mu biti zadovoljno i bit će uvijek odmoran za ibadet. Dok, onaj koji zaboravi na smrt, bit će kažnjen trima stvarima: odgađat će pokajanje, zadovoljstvo će zamijeniti traženjem i bit će lijen u ibadetu.“

Abdullah b. Muti'i el-Kureši je jednog dana pogledao u svoju kuću pogledom punim divljenja, a zatim je zaplakao. Rekao je: „Tako mi Allaha! Da nije smrti, radovao bih se tebi i da nije kaburske tjeskobe kojoj postepeno idemo, Dunjaluk bi bio radost naših očiju!“ Zatim je gromko zaplakao. (Ibn Ebi Dunja)

Ebu-Derda, radijallahu 'anh, je rekao: „Kada se spomenu mrtvi, računaj i sebe jednog od njih.“ (Ebu-Nu'ajm)

Uspio je onaj koji se bude mnogo sjećao smrti, jer onaj koji se više sjeća smrti, više je vezan za Allaha, subhanehu ve te'ala.

Kraj godine podsjeća nas na kraj Dunjaluka kojem je Svevišnji Allah propisao prolaznost i nestanak. Praksa Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, bila je da podstiče svoje ashabe na prolaznost Dunjaluka. Ibnu-Omer, radijallahu 'anhuma, je rekao: „Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je izašao pred nas dok je Sunce bilo iznad palminih grana i rekao nam: 'Nije ostalo od Dunjaluka osim kao što je ostalo od ovog našeg dana onoliko koliko je od njega i prošlo.'“

Čovjek, koliko god da ima dug životni vijek, s njim su dvije stvari: žudnja i nada. Enes, radijallahu 'anh, prenosi od Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, da je rekao: „Čovjek zađe u pozne godine al' s njim su još uvijek kao nove dvije stvari: žudnja za imetkom i žudnja za životom.“ (Muslim)

Nastavak na sl. strani —>

I pored ove žudnje, za životom i imetkom, koja je prisutna kod čovjeka, njegovog žaljenja za prekidanjem uživanja, ono čega se grijешnik, uistinu, najviše boji jeste da ga smrt pretekne prije nego li se pokaje, jer dobro zna i ubjeđen je da ono na čemu je, da to nije uredu. Zbog toga je došla naredba na tevbu u svakom vremenu i stanju. Onaj koji se često kaje, taj se ne boji smrti.

Ebu-Hazim je rekao: „Svako djelo zbog kojeg prezireš smrt- ostavi, pa nećeš strahovati kada god umreš.“ Istinu je rekao Ebu-Hazim. Onaj koji čini dobra djela i često se kaje, njega ne brine kada će umrijeti. Ali, problem je onima koji su ustrajavali sa grijesima, odgađali pokajanje iz dana u dan, pa ih smrt zatekla prethodno se ne pokajavši za svoje grijehe.

Bilal b. Sa'd je rekao: „Ako upitaš jednog od nas: 'Želiš li da umreš?' Odgovorit će ti: 'Ne.' Pitaš li ga: 'Zbog čega?' Reći će ti: 'Kako bih se pokajao i činio dobra djela.' Ako mu kažeš: 'Čini dobra djela.' Reći će ti: 'Činit ću malo kasnije.' Pa, niti želi da umre, niti želi da radi. Djela za Allaha odgađa, dočim, djela kojima postiže dunjaluk ne odgađa.“

Doista, naš nemar je veliki. Dani prolaze. Primićemo se kaburu i Kijamet. Većina nas osvane i zanoći u grijehu. Nimalo ne vodi računa o svojoj vjeri. Malo je onih koji naređuju na dobro i odvrćaju od zla. A sve ovo, veliko je upozorenje i bojazan za stradanje kako pojedinca tako i zajednice. Štaviše, cijelog naroda.

Na kraju ove godine i početku nove, dobro bi bilo da obnovimo svoj ugovor sa Svevišnjim Allahom iskrenom tevdom koja će biti konačni prekid do sada činjenih grijeha i novi podsticaj na pokornost i ustrajnost u njoj. Možda nam se naš Gospodar i smiluje, pređe nam preko naših loših djela i ne kazni nas. Doista, On, Uzvišeni, je Onaj Koji sve čuje i Koji se odaziva molbi Svojih robova. Neka je svaka hvala Njemu Uzvišenom.

POUKE I PORUKE

IZ HIDŽRE

Neprijatelji ove da've ubijaju njene da'ije: Kurejšije u Mekki nisu se zadovoljile svojim nevjerstvom, svojim neodazivanjem Allahovom poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, nisu se zadovoljili odvrćanjem drugih ljudi od njega, iznošenjem laži i potvora na njega, prekidanjem svake veze s njim, već, dogovaraju se i odlučuju na ubistvo Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem. Na da'ijama je da budu dobro svjesni ovoga. Neka znaju da se i današnji nevjernici, neprijatelji Allahove vjere neće zadovoljiti sve dok ih ne uklone sa lica Zemlje, bilo odvrćanjem od vjere ili samim ubistvom. Neka znaju da nema sigurnog života između sljedbenika istine i sljedbenika laži, naročito ako sljedbenici laži imaju kod sebe snagu i vlast

Neka je hvaljen Allah, Gospodar svjetova. Neka je salavat i selam na Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, njegove ashabe i sve koji ih slijede u dobru do Sudnjega dana.

Allah, subhanehu ve te'ala, poslao je Vjerovjesnika, Muhammeda, sallallahu 'alejhi ve sellem, s pozivom koji osvjetljuje srca i čini ih razumnim, što je rezultiralo odazivom razumnih ljudi i žena, kao i djece koja su bila još uvijek u svojoj prirodnoj, urođenoj vjeri-fitri. Taj poziv, jedno vrijeme je bio skriven, pa mu Kurejšije nisu pridavale nikakav značaj. Međutim, kada je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, otpočeo s javnim pozivom u obožavanje Allaha jedinog, Kurejšije su se probudile. Počeli

su se suprostavljati pozivu u novu vjeru. Počeli su zlostavljati vjernike kako bi ih vratili u tmine višeboštva i kako bi druge upoznali šta ih čeka odazovu li se pozivu u novu vjeru.

Od muslimana bilo je onih koji su poticali iz bogatih, imućnih, jakih porodica koje su ih štitile od svakog nasilja, iako su i same te porodice ostajale na vjeri svojih predaka; ali, bilo je i slabih muslimana, siromaha i nemoćnih, koji nisu imali nikoga da ih zaštiti od nevjerničkih zlostavljanja. I upravo, prema njima mušrici su pružali svoje ruke i u nasilju prelazili svaku granicu. Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kada je vidio šta njegovi drugovi doživljavaju od iskušenja i nedaća, znajući

da im ne može pomoći, dozvolio im je da se isele, učine hidžru prvo u Abesiniju, a zatim u Medinu, gdje im se i on sam kasnije priključio.

Onaj koji promatra hidžru Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, uočiti će vrijedne mudrosti, pouke i koristi kako za pojedinca tako i za cjelokupni ummet.

Pouke i poruke iz hidžre

Od tih mudrosti i pouka jesu i sljedeće:

- Neprijatelji ove da've ubijaju njene da'ije: Kurejšije u Mekki nisu se zadovoljile svojim nevjerstvom, svojim neodazivanjem Allahovom poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, nisu se zadovoljili odvracanjem drugih ljudi od njega, iznošenjem laži i potvora na njega, prekidanjem svake veze s njim, već, dogovaraju se i odlučuju na ubistvo Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem. Na da'ijama je da budu dobro svjesni ovoga. Neka znaju da se i današnji nevjernici, neprijatelji Allahove vjere neće zadovoljiti sve dok ih ne uklone sa lica Zemlje, bilo odvracanjem od vjere ili samim ubistvom. Neka znaju da nema sigurnog života između sljedbenika istine i sljedbenika laži, naročito ako sljedbenici laži imaju kod sebe snagu i vlast.

- Obaveznost oslonca na Allaha, subhanehu ve te'ala, uz poduzimanje propisanih razloga: što možemo vidjeti iz Poslanikova, sallallahu 'alejhi ve sellem, zadržavanja Alije i Ebu-Bekra, radijallahu 'anhuma, kod sebe u Mekki. Alija je ostao da leži na Poslanikovom, sallallahu 'alejhi ve sellem, ležaju, dok je Ebu-Bekr bio saputnik Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, tokom hidžre. Takođe, to možemo vidjeti kod uzimanja Abdullaha b. Urejkiti el-Lejsija za vodiča puta. Takođe, kod skrivanja samog putovanja od svih onih koji nisu nekim dijelom bili vezani za putovanje, a i oni koji su bili vezani, znali su samo ono što je bilo vezano za njihov dio posla. Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, i pored svih ovih razloga, svoje srce je ispunio osloncem na Allaha, subhanehu ve te'ala, i nije se oslonuo na

spomenute razloge.

- Obaveznost iskrenosti i svake čistote od ličnih prohtjeva: jer Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, ovim pozivom nije želio isticanje svoje ličnosti, nije želio lijep i ugodan život. Samo je želio širenje vjere u obožavanju Allaha Jednog i Jedinog, izvođenje ljudi iz tmina širka u svjetlo imana i tevhida. Da je kojim slučajem želio isticanje svoje ličnosti, da je želio svilu i kadifu, ne bi se krio i ne bi ga pogađale tegobe i nedaće koje su ga pogađale.

- Umjerenost u blagostanju i tegobi: Na dan kada je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, izašao iz Mekke, pod prisilom, nije se ponizio, nije se potčinio nikome, nije izgubio ubjeđenje u Allaha i

Njegovu pomoć. Izašao je ponosno, čuvajući svoju vjeru u Allaha Jednog i Jedinog. Takođe, kada je ušao u Mekku pobjedonosno, kada mu je oko zablistalo zbog ponosa islama, jačine islama i muslimana, olakšanja i života muslimana u blagostanju, nije se uzoholio, nije se uzdigao iznad vjere, nije se smatrao neovisnim, već je u Mekku ušao ponizno Allahu, subhanehu ve te'ala. Tako da je njegov, sallallahu 'alejhi ve sellem, život u tegobama i teškoćama, kada su ga bezumnici Mekke ezijetili, bio isti kao i u danima kada se barjak islama viorio Arapskim poluostrvom.

- Ubjeđenje da kraj pripada bogobojaznima: Onaj koji posmatra hidžru, može pomisliti kako dolazi do

gašenja poziva u Allahovu vjeru, gubljenje ambicija i nade u boljitak islama i muslimana, međutim, hidžra nam daje jasan ders da kraj pripada bogobojaznim. Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, svojim postupcima i svojim životom, podučava mudžahida-borca na Allahovom putu da ostane postojan u suprostavljanju pripadnicima neistine i zablude, da ne posustane i klone ako nekada pobjeda prividno pripadne njima. Neka čvrsto vjeruje da pobjeda, kraj i završnica pripada samo vjernicima, bogobojaznim.

- Postojanost vjernika u teškim situacijama, što vidimo iz odgovora Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, Ebu-Bekru, radijallahu 'anh, dok su bili skriveni u pećini, kada je Ebu-Bekr

rekao: „Tako mi Allaha! Allahov poslaniče, kada bi samo neko od njih pogledao niže svojih stopala, vidio bi nas.“ Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, poptpuno smiren i siguran u Allahovu, subhanehu ve te'ala, pomoć i zaštitu, odgovorio je: „Šta misliš o dvojici, s kojima je Allah treći?!“ Ovo je primjer iskrenosti i postojanosti, oslonca na Allaha, čvrstog ubjeđenja u Njega da On Svevišnji neće ostaviti Svoje robove. Ovo je primjer sljedbenika imana za razliku od sljedbenika kufra koji samo što zapadnu u tegobe i teškoće, pokušavaju na sve moguće načine da ih se spase, ne vodeći računa je li to što poduzimaju dozvoljeno ili ne, ne gledaju Allahove granice.

- Onaj koji bude čuvao Allaha i Allah će njega čuvati, što prijemjećujemo iz stanja Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem. Kada su se kurejšijski prvaci dogovorili da zarobe, ili ubiju, ili protjeraju Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, i u tome bili odlučni, Allah, subhanehu ve te'ala, spasio je Svoga Vjerovjesnika kojem je bilo dovoljno samo da baci prašinu u lica višebožaca i izađe iz kuće zdrav i čitav. Ovo je Allahovo postojano pravilo na Dunjaluku: Ko bude čuvao Allaha, tj. Njegovu vjeru i Allah će Njega čuvati.

Nastavak na sl. strani —>

● Pobjeda dolazi sa strpljenjem: Allahu, subhanehu ve te'ala, je lahko bilo da otkloni svaku nedaću od Svoga poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, međutim, Allah ga stavlja na iskušenja kako bi se pokazalo njegovo strpljenje, uvećali njegovi stepeni kod Allaha i kako bi se podučili oni koji dođu poslije Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, kako da prevazilaze tegobe na koje naiđu u svome životu.

● Nasušna potreba za blagošću i uzvraćanjem dobrim na zlo: Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je u Mekki prije hidžre, doživljavao mnoge ezijete od strane višebožaca, ali na sve te ezijete odgovarao je blago i smireno. Čak i kada se vratio u Mekku pobjedonosno, na njihovo zlo nije uzvratio zlim, već im je svima oprostio.

● Ispoljavanje imana zbog kojeg su vjernici saburali na svim teškoćama i na kraju zbog kojeg su oni postali ponosni, a višebošci Mekke poniženi i prezreni.

● Širenje islama i jačanje njegove snage: Islam u Mekki je bio skriven, nije mogao da dođe do izražaja. Mnogobošci su bili mnogobrojniji. Sljedbenici istine u svakodnevnim iskušenjima. Međutim, dolazi hidžra koja podiže glas istine. Njene sljedbenike čini mnogobrojnijim i snažnijim. Islam i muslimani postaju ponosni.

● Onaj koji ostavi nešto radi Allaha, On Uzvišeni sigurno će mu dati još bolje od toga: Muhadžiri nakon što su ostavili svoje domove, svoje porodice i svoja imanja, bježeći sa svojom vjerom, Allah, subhanehu ve te'ala, im je zbog svega toga otvorio dunjaluk; zavlada su Istokom i Zapadom.

● Uspostavljanje islamske vlasti i islamske države.

● Okupljanje i ujedinjenje muslimana, jačanje njihove snage.

● Vrednovanje jednih ljudi nad drugima: muhadžira nad ensarijama.

● Ebu-Bekr, radijallahu 'anh, i njegova ličnost: Na da'ijama koji govore o hidžri Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, u Medinu, obaveza je da spomenu Ebu-Bekrovu, radijallahu 'anh, ličnost i ulogu u svemu tome, njegovu ljubav prema Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, i strah po njega u toku same hidžre.

● Medina dolazi do izražaja: Prije pojave

'alejhi ve sellem, učinio nakon što je stigao u Medinu jeste izgradnja mesdžida putem kojeg su došli do izražaja mnoga islamska obilježja koja su u Mekki bila zatrta. U mesdžidu se uspostavilo zajedničko obavljanje pet dnevnih namaza putem kojih se jačala veza sa Uzvišenim Gospodarom. Iz mesdžida su se odašiljale skupine mudžahida i da'ija radi širenja Allahove, subhanehu ve te'ala, vjere. Zato je na da'ijama da podstiču bogate ljude na gradnju mesdžida u svakom naselju, u svakom kvartu kako bi se ljudi podsticali na

namaz i obožavanje Allaha, subhanehu ve te'ala, okupljanje u njima i izučavanje Allahove knjige i Sunneta Njegova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem.

● Učestvovanje da'ija u svim hairli projektima zajedno sa ostalim ljudima: Da'ije, nakon podsticanja ljudi na izgradnju mesdžida, škola, popravku puteva i sl., trebaju i sami oni da učestvuju u tim projektima, da budu živi primjer, kao što je to bio i Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kada je gradio zajedno sa svojim ashabima mesdžid u Medini.

● Uloga žene u islamskom društvu, koju nalazimo u postupku Aiše i njene sestre Esme, radijallahu anhumama, kada su bile na usluzi Allahovom poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, i svome babi pri samoj hidžri u Medinu iako je bila prisutna velika opasnost.

● Uloga omladine u islamskom društvu, koju djelomično spoznajemo iz postupka Alije b. Ebi-Taliba, radijallahu 'anh, kada je ostao da spava na Poslanikovom, sallallahu 'alejhi ve sellem, ležaju u noći hidžre. Takođe, tu ulogu spoznajemo i iz postupka Abdullaha b. Ebi-Bekra koji je prikupljao vjesti kurejšija i prenosio ih Allahovom poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, i babi, Ebu-Bekru, radijallahu 'anh.

● Jačanje islamskog bratstva i klonjenje svakog vida pristrasnosti.

islama, Medina se ni po čemu nije razlikovala od ostalih gradova i naselja. Međutim, iseljavanjem Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, i njegovih ashaba u nju, njena vrijednost dolazi do izražaja.

● Čistota Vjerovjesničkog, sallallahu 'alejhi ve sellem, odgoja: Hidžra nam govori o spremnosti ashaba na mnoga odricanja i pokoravanje Allahovim naredbama, makar, one bile u protivu njihove koristi, što je sigurno bio rezultat čistog odgoja.

● Uloga mesdžida u islamskom društvu: Prvo što je Allahov poslanik, sallallahu

Na pitanja u ovom broju odgovorio: Zijad Ljakić, prof.

Prvo kupac a zatim prodaja

Da li je dozvoljeno u islamu da se prvo traži kupac za određenu robu, a zatim da se kupi roba za koju se već našao kupca i onda tek da se proda istoj osobi?

Odgovor: Ovaj vid poslovanja ako je zasnovan na prodaji robe nakon što je ušla u vlasništvo prodavača i nakon što ju je preuzeo je dozvoljen, a može imati dva oblika:

Prvi: da bude zasnovan na obećanju jedne od dvije strane, tj. od strane budućeg kupca da će kupiti dogovorenu robu ili od strane budućeg prodavača da će prodati dogovorenu robu, ako je tako onda je to dozvoljeno, a ta strana je dužna ispuniti obećanje osim iz opravdanog razloga.

Drugi: da bude zasnovan na obećanju sa obje strane, tj. od strane budućeg kupca da će kupiti dogovorenu robu i od strane budućeg prodavača da će prodati dogovorenu robu, onda se taj vid poslovanja može odvijati na dva načina: prvi je da obje strane ili jedna od njih imaju slobodu izbora u prihvatanju prodaje ili odustajanju – onda je to dozvoljeno, a drugi je da nijedna strana nema izbora u prihvatanju prodaje ili odustajanju – onda je to zabranjeno, jer je to obećanje sa obje strane koje je obavezno te liči na prodaju, a to je ustvari prodaja onog što se ne posjeduje što je zabranjeno tekstom hadisa: "Nije dozvoljena prodaja onog što ne posjeduješ (što nije u tvom vlasništvu)." (Ebu Davud 3504, Tirmizi 1234 i Ahmed 2/174, a Albani je hadis ocijenio dobrim u Irva' 1305). (pogledaj Fikhun-nevazil 3/228)

Pojam i značenje - mesdžida

Na zapadu su muslimani često u situaciji da iznajme prostorije i koriste ih u svrhu mesdžida. Ponekad dođe do nesporazuma, pa neki takve prostorije ne smatraju pod pojmom i značenjem? - mesdžid. Ako su prostorije iznajmljene u tu svrhu, da li one potpadaju pod značenje mesdžida, gledano sa šerijatske strane, te koji se uslovi moraju ispuniti da bi se neka prostorije mogla zvati mesdžidom?

Draga braćo i cijenjene sestre, vaša pitanja možete inšAllah slati na e-mail: redakcija@el-asr.com ili putem sms-a na broj: 0031617332323

mirišu". (Ebu Davud 455, Tirmizi 594 i Ahmed 6/279, a Albani je hadis ocijenio vjerodostojnim u Ibn Madže 759) S tim da je zabranjeno praviti mesdžid na mezarju i u kupatilu, dokaz za to je hadis od Ebu Se'ida el-Hudrija, radijallahu 'anhu, da je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Čitava Zemlja je mesdžid osim mezarja i kupatila". (Tirmizi 317, a Albani ga je ocijenio vjerodostojnim u Ibn Madže 745).

Iz svega ovog se razumije da je iznajmljivanje prostorija u svrhu korištenja za mesdžid šerijatski ispravno te da oko toga se muslimani ne bi trebali razilaziti.

Boravak žene sa hajzom u mesdžidu

Danas jedni kažu da je ženi sa hajzom dozvoljen boravak u mesdžidu, dok drugi to osporavaju. Kakav je šerijatski propis boravka žene sa hajzom u mesdžidu?

Odgovor: Učenjaci imaju tri mišljenja oko boravka žene u mesdžidu u stanju hajza:

Prvo mišljenje: zabrana ulaska žene u mesdžid u stanju hajza. Ovo je stav hanefijskog mezheba, zvanični mezheb malikija i šafija i predanje od Ahmeda. Dokazuju svoj stav sa tri hadisa:

"Ne dozvoljavam (ulazak u) mesdžid ženi u stanju hajza i džunubu". (Ebu Davud 232 i Ibn Huzejme 1327) **Komentar:** u senedu je Džisrete bint Dedžadže, kaže Buharija da je slaba, kaže Ibn ebi Hatim da su ovo riječi Aiše, radijallahu 'anha, prema tome hadis je daif.

Kaže Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, Aiši, radijallahu 'anha: "Radi sve što radi hadžija osim tavafa" (Buharija 299 i Muslim 1211) **Komentar:** hadis govori o tavafu i nema veze sa ulaskom žene u mesdžid.

Nastavak na sl. strani -->

Odgovor: Od načina prelaska nekog objekta ili prostorije u stanje ili zvanje mesdžida je: uvakufljenje, dogovor stanovnika nekog mjesta da se neki objekat ili prostoriju uzmu za mesdžid, davanje objekta ili prostorije od strane pojedinca za potrebe mesdžida privremeno ili na neodređeno vrijeme, iznajmljivanje objekata ili prostorija za potrebe mesdžida i slično. Dozvoljeno je uzeti za mesdžid bilo koju prostoriju ili objekat bez posebnih uvjeta, dokaz za to je hadis od Aiše, radijallahu 'anha, u kojem kaže: "Naredio je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, da se grade mesdžidi u objektima (kućama ili kvartovima), da se čiste i

"Naredio je da žene koje su u stanju hajza ne budu u musalli (mjestu gdje se klanja bajram-namaz)". (Buharija 974 i Muslim 890) **Komentar:** musalla nije mesdžid, cilj zabrane je da ne smetaju onima koji klanjaju jer one ne klanjaju u takvom stanju.

Drugo mišljenje: dozvola u stanju nužde ili potrebe, a primjer potrebe je prisustvovanje i držanje predavanja i slično. Između ostalih ovaj stav je izabrao i Ibn Tejmije, dokaz im je dozvola Allahovog poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, da se ženi crnkinji napravi šator u mesdžidu (Buharija 439), kažu da je ova žena morala imati hajz, a nije joj zabranio boravak u mesdžidu. **Komentar:** moguće je da je žena bila stara, tj. u stanju klimaksa.

Treće mišljenje: dozvola boravka pod šartom da se čuva čistoća mesdžida od krvi hajza. Ovo je rivajet od Malika, Šafije, i Ahmeda, mezheb zahiriya i stav Ibn Hazma. Dokaz su im riječi Allahovog poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, upućene Aiši, radijallahu 'anha: "Dodaj mi sedžadu iz mesdžida", a ona mu reče: "Ja imam hajz". "Tvoj hajz nije u tvojoj ruci", reče Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem. (Muslim 298) Takođe, kažu da je osnova dozvola, a nema vjerodostojnog hadisa kojim je boravljenje zabranjeno.

Odabrani stav gledajući na snagu dokaza je treće mišljenje, tj. dozvola boravka u mesdžidu ženi koja ima hajz pod šartom da čuva čistoću mesdžida od krvi hajza.

Pitanje nisaba

Ako čovjek ne posjeduje vrijednost zlata u visini nisaba, niti vrijednost srebra u visini nisaba, niti ima novca u vrijednosti nisaba, ali kada to sve izračuna i zajedno spoji njihovu vrijednost, onda ima vrijednost nisaba, da li je onda obavezan dati zekat ili će dati samo onda kada mu jedno od ova tri platna sredstva dostigne nisab?

Odgovor: Ispravno mišljenje učenjaka je da se zlato, srebro i novac ne spajaju ako pojedinačno ne dostižu visinu nisaba, jer su različitih vrsta, a nema dokaza koji upućuje da jednu vrstu treba spojiti sa drugom. Sa druge strane, ima dokaz da ne treba spajati ove vrste, to je hadis u kojem stoji: "Nema zekata na srebro u težini manjoj od dvije stotine dirhema (595 grama)". (Muslim 980)

Pronađena stvar

Kakav je propis kada čovjek nađe na ulici novac ili neku drugu vrijednosnu stvar, a nema ništa uz to (lični dokument ili sl.) i ne može da pronađe vlasnika? Da li će to što je našao uzeti za sebe ili neće?

Odgovor: Dozvoljeno je uzeti izgubljeni predmet, s tim da je onaj koji ga pronađe dužan da to obznanjuje punu godinu dana na mjestima kao što su: ulaz džamije (došlo je u vjerodostojnom hadisu da nije dozvoljeno unutar džamije), na mjestima gdje se ljudi okupljaju, ili u današnje vrijeme putem oglasa na radiju ili u novinama i sl. Pa, ako se u tom roku pojavi njegov vlasnik, dat će mu izgubljeni predmet. U protivnom, ako se vlasnik ne pojavi ni za godinu dana, dozvoljeno je da ga upotrijebi, s tim da se smatra da je taj izgubljeni predmet poput stvari koja mu je data na čuvanje (el-vedi'a), te u slučaju da se jednog dana pojavi njegov vlasnik

obavezan je nadoknaditi njegovu vrijednost.

Dokazi za gore spomenuto su hadis od Zejd ibn Halida, radijallahu 'anhu, u kojem je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, na pitanje o pronađenom predmetu rekao: "Pregledaj torbu (kesu) i ono čime je vezana, zatim obznanjuj godinu dana šta si našao, pa ga, ukoliko se pojavi, daj njegovom vlasniku, a u protivnom radi sa njim šta hoćeš". (Buharija 2431 i Muslim 1071) A da je dužan nadoknaditi njegovu vrijednost kad god se pojavi njegov vlasnik, nakon godinu dana obznanjivanja, upućuje isti hadis kod Muslima sa dodatkom: "... i neka bude (pronađeni predmet) vedi'a (stvar koja ti je data na čuvanje) kod tebe, a ako dođe njegov vlasnik bilo kad daj mu ga".

Žena zahtijeva talak

Kako postupiti i šta je najispravnije uraditi onda kada se desi problem u braku i kada žena zahtijeva da joj muž da talak (da je pusti), a on to ne želi uraditi jer ne smatra probleme toliko krupnim da mora da dođe do razvoda braka?

Odgovor: Kao prvo, nije dozvoljeno ženi da traži razvod braka bez opravdanog razloga. Kaže Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem: "Koja god žena bude tražila od svog muža razvod braka bez opravdanog razloga, biće joj zabranjen miris Dženneta". (Ebu Davud 2226, Tirmizi 1178 i Ibn Madže 2055, a Albani ga je ocijenio vjerodostojnim u Irva'u 2035) A kao drugo, kada se desi problem među supružnicima oko kojeg se međusobno ne mogu dogovoriti, trebali bi slijediti sljedeće:

Da oboje odu kod kadije (učenog ili daije) u čiju pravednost i znanje imaju povjerenje, te da mu izlože svoj problem tražeći od njega da ih posavjetuje. A na njemu je (tj. onom koji savjetuje) da podsjeti ženu na pravo njenog muža kod nje i na veličinu grijeha neposlušnosti žene svom mužu, a sa druge strane da podsjeti muža na prava njegove supruge kod njega, ...

Ako se nakon toga stanje ne popravi, trebaju otići istom kadiji (učenjaku) da im ponudi rješenje. A na kadiji je da im ponudi kompromis (dogovor) na kojem će se složiti oboje, jer Šerijat teži da se sačuva brak zbog zajedničkih koristi na kojima počiva.

A u protivnom, ako ne prihvate rješenje od kadije, ponudiće im talak (razvod) ili hul'u (to je razvod braka na zahtjev žene gdje je ona dužna da mu vrati vjenčani dar – mehr), jer Uzvišeni kaže: **"A ako se njih dvoje ipak rastave, Allah će ih, iz obilja Svoga, neovisnim učiniti".** (En-Nisa, 130.)

A ako muž neće da joj da talak, a ona ne odustaje od tog zahtjeva, kadija treba odrediti jednog presuditelja iz njegove porodice i jednog iz njene čija će biti uloga da istraže razloge nesporazuma te da ponude rješenje u kompromisu ili razvodu, a na kadiji je da sprovede ono što oni odluče osim ako se ta odluka kosi sa onim što nalaze Šerijat. Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog: **"A ako se bojite razdora između njih dvoje, onda pošaljite jednog pomiritelja iz njegove, a jednog pomiritelja iz nje"** porodice." (Prijevod značenja En-Nisa, 35.)

A ako se presuditelji ne dogovore, ili se ne mogu izabrati u njihovim porodicama, a supružnici i dalje ustrajavaju na svome, kadija će uraditi jedno od troje: poništiti brak, presuditi razvodom ili hul'om. (Et-Tahkimu fiš-šeri'ati el-islamije, 171-172.)

A kao treće, nije dozvoljeno da supružnici rješavaju svoje bračne probleme preko tagutskog zakona (suda – koji ne sudi po Šerijatu), jer to je djelo munafika. Uzvišeni kaže: **"A licemjeri govore: "Mi vjerujemo u Allaha i Poslanika i pokoravamo se", - zatim neki od njih glave okreću; nisu oni vjernici. Kad**

budu pozvani Allahu i Poslaniku Njegovu da im On presudi, neki od njih odjednom leđa okrenu; samo ako znaju da je pravda na njihovoj strani, dolaze mu poslušno. Da li su im srca bolesna, ili sumnjaju, ili strahuju da će Allah i Poslanik Njegov prema njima nepravedno postupiti? Nijedno, nego žele da drugima nepravdu učine." (Prijevod značenja En-Nur, 47-50.) Mnogi učenjaci izuzimaju iz ove zabrane slučaj da jedna od strana spora ne

može doći do svog haka (prava) osim preko takvog suda, dok ostali i to zabranjuju, a ispravno je prvo.

Tražiti razvod zbog nedostatka ljubavi

Da li žena koja je dug period sa mužem u braku ima pravo da traži razvod iz razloga što ga više ne voli i što nema više osjećaje ljubavi koje je imala za njega?

Odgovor: U osnovi ženi nije dozvoljeno da traži razvod braka od svog muža bez opravdanog razloga

našto upućuje hadis spomenut u prethodnom pitanju. Također, treba imati na umu da nije ljubav jedina veza koja spaja muža i ženu. Pored ljubavi tu su djeca, zadovoljavanje polnog nagona, izdržavanje, smirenje, druženje, tazbinske veze i slično. Za valjan šerijatski brak nije uslov da se supružnici vole, zato nepostojanje ljubavi nije razlog da se traži razvod braka. Međutim, da bi ženi bilo dozvoljeno da traži razvod braka od svoga muža uvjet je

da se žena boji da Allahove propise neće izvršavati prema njemu zato što ga mrzi (prezire) iz određenog razloga. Žena može zamrzniti svoga muža zbog njegovog ružnog izgleda, lošeg ahlaka, nepraktikovanja vjere, starosti, slabosti i slično, pa se zbog toga boji da Allahove propise neće izvršavati prema njemu, u tom slučaju dozvoljeno joj je da traži razvod braka s tim da je dužna vratiti svom mužu vjenčani dar (mehr) koji je uzela. (El-Mugni 7/51) Dokaz za ovo je ajet: **"A ako se bojite da njih dvoje Allahove propise neće izvršavati, onda im nije grehota da se ona otkupi".** (Prijevod značenja El-Bekare, 229.)

I hadis od Ibn 'Abbasa, radijallahu 'anhuma, u kojem stoji da je žena Sabit ibn Kajs došla Allahovom poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, i rekla: "Allahov poslaniče, ne nalazim Sabitu mahanu niti u vjeri niti u ponašanju, ali se bojim nazahvalnosti (kufrul-ašire)". A on je upita: "Hoćeš li mu vratiti njegov vrt?" ona odgovori: "Hoću". Onda je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao njenom mužu: "Uzmi vrt i daj joj talak". (Buharija 5276)

Ve billahi tevfik.

Nema sumnje da mnoštvo činjenja ibadeta uvećava iman, kao što je obavezni i dobrovoljni namaz i post, tajna sadaka, dobročinstvo roditeljima, održavanje rodbinskih veza, saosjećanje i činjenje dobročinstva siromasima, jadnicima i jetimima, obavljanje umre i hadždža, rani odlazak u mesdžid, itikaf i slično. Jer ovi oblici ibadeta daju mu`minu imanski posticaj, putnu opskrbu i ublažava mu nedaće i poteškoće koje ga pogode.

Piše: **Osman Smajlović, prof. (Ummu-Qura, Mekka Mukerema)**

U prošlom broju i prvom dijelu ove teme smo napomenuli da je danas u mnogim pogledima došlo do malaksavanja i popuštanja u vjeri, kako u sahi (islamskom buđenju) i na polju da've, tako i kod samih pojedinaca. Cilj nam je ukazati i upozoriti na tu pojavu, te podstaći na povratak čvrstom držanju temeljnih principa ove prelijepe i jedine ispravne vjere. Povodi malaksalosti u vjeri mogu biti opšti i posebni. Pojedini povodi dovode do malaksalosti u ibadetu, traženju šerijatskog znanja i da'vi, dok pojedini dovode do nekog pojedinačno od spomenutih stvari. U narednim redovima spomenut ćemo povode malaksalosti u da'vi s tim da neki od njih obuhvataju ibadet i traženje šerijatskog znanja:

- Neiskrenost;
- Slabljenje šerijatskog znanja;
- Voljenje dunjaluka i zaborav ahireta;
- Iskušenja u vidu žene i djece;
- Život u iskvarenom okruženju;
- Društvo slabe volje, htjenja i ličnih interesa;

- Grijesi, nepokornost i haram hrana;
- Nejasnoća cilja;
- Slabo vjerovanje u vlastiti cilj i sredstva njegovog ostvarivanja;
- Neobjektivnost izmđu ličnih mogućnosti i obima ibadeta, da've i traženja šerijatskog znanja;
- Prepreke i smetnje na putu da've;
- Zasebnost i ne društvenost;
- Krutost u načinima rada i fazama da've;
- Odstupanje od ispravnog šerijatskog cilja;
- Gubljenje osjećaja izazova prema islamskom ummetu;
- Slab odgoj u samom početku, inicijativama, povjerenju u samoga sebe, nemarnost po pitanju nagrade i kazne, žestina u obračunavanju, istjecanje osobenosti i preuzimanje velikih odgovornosti;
- Neskladnost između nadarenosti i

rada;

- Različitost okoline;
- Dužina puta i manjkavost pomagača;
- Iluzije i vesvese;
- Bolesti srca;
- Skrivena strast ili nakana;
- Manjkavost u ibadetu;
- Stranaštvo i fanatizam;
- Dodvaranje, nesavjetovanje i neotvorenost;
- Nepostizanje ciljeva;
- Nestabilnost i ustrajnost u programu ili radu;
- Razilaženje među učenjacima šerijatskih znanosti;
- Sumnjičenje i širenje lažnih vijesti od strane munafika;
- Gledanje prema onome koji je manjeg ibadeta, pokornosti i da've;

- Zapadanje u grijeh koji ga dovodi u neugodnu poziciju;
- Ulazak kod dunjalučara i miješanje sa njima;
- Neznanje po pitanju razumijevanja prioriteta;
- Došaptavanje duše i vesese šejtana;
- Malaksalost u liječenju malaksalosti itd.

Liječenje malaksalosti

Rekao je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem: „Allah nije spustio bolest a da joj nije spustio lijek, spoznao ga je ko je spoznao, i ne zna ga ko ga ne zna.“ (Hakim hadis sahih Sahihu Džamia 1809. Albani). Moramo brzo i rano liječiti malaksalost tako što ćemo poduzeti sredstva preventive ili vršiti radnje koje će otkloniti malaksalost nakon što nas je pogodila. Od najvažnijih puteva liječenja je otklanjanje povoda malaksalosti, jer bi samo tako, sa Allahovim dopustom, poduzeli ispravan način u spasu od nje. Svijesnost o opasnosti bolesti malaksalosti je najvažnija početna tačka, a zatim obaveznost oslobođanja od nje putem preventive ili sredstvima liječenja.

Održavanje imana i njegovo obnavljanje

Rakao je Uzvišeni Allah: **"Oni koji se Allaha boje, čim ih sablazan šejtanska dodirne, sjete se, i odjednom dođu sebi"** (Prijevod značenja El- Earaf 201.) Rekao je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem: "Zaista se iman troši u prsima jednog od vas kao što se troši odjeća, pa molite Allaha da obnovi iman u vašim srcima. (Hakim i Tabarani hadis sahih Sahihu Džamia 1590. Albani) Nema sumnje da mnoštvo činjenja ibadeta uvećava iman, kao što je obavezni i dobrovoljni namaz i post, tajna sadaka, dobročinstvo roditeljima, održavanje rodbinskih veza, saosjećanje i činjenje dobročinstva siromasima, jadnicima i jetimima, obavljanje umre i hadždža, rani odlazak u mesdžid, itikaf i slično. Jer ovi oblici ibadeta daju mu`minu imanski posticaj,

putnu opskrbu i ublažava mu nedaće i poteškoće koje ga pogode. Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kada bi se ražalostio potražio bi utočište u namazu i običavao je govoriti: "O Bilale, obznani namaz i odmori nas sa njim!" (Ebu Davud, Ahmed hadis sahih Sahihu džamia 7892 Albani)

Strah od Allaha i Njegovo često spominjanje

Pravo značenje straha od Allaha je da Ga obožavaš kao da Ga gledaš, a ako ne možeš obožavati kao da Ga gledaš, onda Ga obožavaj znajući da On tebe posmatra. (Buhari, Muslim) S tim da strah od Allaha čini obaveznim Njegovo srtahopoštovanje, veličanje, uopšteno vjerovanje u Njegovo znanje, moć, ljubav i nadanje kod Njega. Allahova pomen, veličanje i zahvala Njemu pomaže muslimana u udaljavanju od malaksalosti: **"one koji vjeruju i čija se srca, kad se Allah spomene, smiruju - a srca se doista, kad se Allah spomene smiruju!"** (Prijevod značenja Er-Rad 28.) Kao što poslanikov jezik nije malaksao od Allahovog pomena: "I nemoj da ti jezik prestane biti vlažan od spominjanja Allaha" (Tirmizi, Ibnu Madže hadis sahih Sahihu Džamia 7700. Albani) Od najboljih zikrova je učenje Kur`ana i čuvaj se brate da te neobuhvate ove Allahove riječi: **"Poslanik je rekao: 'Gospodaru moj, narod moj ovaj Kur'an izbjegava!'"** (Prijevod značenja El-Furkan 30.), a izbjegavanje biva u njegovom ne prakticiranju i čitanju. Obaveza na nama je: **"Kako oni ne razmisle o Kur'anu, ili su im na srcima katanci!"** (Prijevod značenja Muhamed 24) i: **"za one one koje i stojeći i sjedeći i ležeći Allaha spominju i o stvaranju nebesa i Zemlje razmišljaju. 'Gospodaru naš, Ti nisi ovo uzalud stvorio; hvaljen Ti budi i sačuvaj nas patnje u vatri!'"** (Prijevod značenja Ali Imran 191.) Rekao je Ibnu Kajim: "Zaista zikr daje onome koji ga čini snagu tako da on sa njim čini stvari koje nije u mogućnosti bez njega. Vidio sam čudnu stvar u snazi Šejha Ibnu Tejmiye u njegovom hodu, govoru, napredovanju i pisanju. Pisao bi u

jednom danu što je trebalo da se piše u sedmici, kao što su vojnici vidjeli veliku stvar u njegovoj snazi u ratu. Potom je dodao: 'Zikr je hrana srca i duše, ukoliko ga izgubi rob biva kao tijelo kojem se ispriječilo između njega i njegove snage.' Bio sam prisutan kod Šejhul - Islama kada je klanjao sabah, a potom je sjedio zikreći blizu do pola dana gdje mi je se okrenuo i rekao: 'Ovo je moj doručak i kada ne bi doručkovao ovaj doručak spala bi moja snaga.'" (Vabilu Sejib)

Iskrenost i bogobojaznost

Kao što je slabost imana razlog malaksalosti, tako je iskreno vođenje brige o njemu i njegova obnova od najvažnijih razloga preventive malaksalosti, jer Allah učini u srcu iskrenog i bogobojaznog svjetlo i mogućnost da razlikuje istinu od neistine: **"O vjernici, ako se budete Allaha bojali, On će vam sposobnost darovati pa ćete istinu od neistine moći rastaviti i preko ružnih postupaka vaših će preći i oprostiti vam. - A Allahova dobrota je neizmjerena."** (Prijevod značenja El-Enfal 29.) i: **"O vi koji vjerujete, Allaha se bojte i u Poslanika Njegova vjerujte, On će vam dvostruku milost Svoju darovati, i daće vam svjetlo pomoću kog ćete ići, i oprostiće vam - jer Allah prašta, i samilostan je."** (Prijevod značenja El-Hadid 28.) A lijek za mnoge prepreke na putu mu`mina kao što su potajna strast, samodopadanje, ljubav dunjaluka je u bogobojaznosti: **"One koji se budu zbog Nas borili Mi ćemo, sigurno, putevima koji Nama vode uputiti; a Allah je, zaista, na strani onih koji dobra djela čine!"** (Prijevod značenja Ankebut 69.)

Čišćenje srca

Allah je podsjetio Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, za učinjeno mu dobročinstvo: **"Zar grudi tvoje nismo prostranim učinili?"** (Prijevod značenja El-Inširah 1.) i opisao je stanovnike Dženneta: **"Iz njihovih grudi ćemo zlobu odstraniti ..."** (Prijevod značenja El-E ar a f 43 .)

Nastavak na sl. strani --->

i pohvalio je mu`mine koji govore u svojim dovama: **"... i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima ..."** (Prijevod značenja *El-Hašr 10.*) Čišćenje srca od mržnje, zavisti i ružnog mišljenja je od najvažnijih povoda za širenje prsa. Nema ništa teže čovjeku od toga da mu srce bude ispunjeno zlobom, strašću i ostalim prljavštinama, te mu zbog toga mrzne svaka aktivnost, a život gubi slast. Dok vlasnik čistog srca i nježnih prostranih prsa obnavlja i uvećava aktivnost i blistavost. Primjer toga je naš otac Ibrahim: **"kad je Gospodaru svome iskrena srca došao"** (Prijevod značenja *Es-Saffat 84.*)

Traženje šerijatskog znanja

Znanje je svjetlo koje uzdiže svoga vlasnika: **"Allah će na visoke stepene uzdignuti one među vama koji vjeruju i kojima je dato znanje."** (Prijevod značenja *El-Mudžadele 11.*), a učenjaci su: **"A Allaha se boje od robova Njegovih – učeni."** (Prijevod značenja *Fatir 28.*) i velika je razlika između učenog i neznalice: **"... Zar su isti oni koji znaju i oni koji ne znaju? Samo oni koji pameti imaju pouku primaju!"** (Prijevod značenja *Zumer 9.*) Učinak učenjaka se stalno povećava jer se djelovanje povećava srazmjerno povećanju spoznaje. Kaže Poslanik, sallallahu `alejhi ve sellem: **"Prednost učena nad pobožnjakom je kao prednost mjeseca u punoj noći nad ostalim zvijezdama"** (hadis sahih *Sahihu Džamia 4212 Albani*). Različita sredstva sticanja znanja ga uvećavaju i guraju njegovog vlasnika napred, čisteći ono što je pogodilo mu`mina od slabosti i malaksalosti, i pobuđuje u njemu aktivnost, živahnost i elan.

Razumijevanje stvarnosti

Sigurno neće zadesiti muslimana, u čijem srcu bude islam i iman, malaksalost ukoliko spozna svoju stvarnost koja sadrži u sebi nedaće i koja zahtijeva od njega neprestani rad i trud. Kako da se musliman oda udobnosti i lagodnosti, a njegov ummet su okružili neprijatelji, želeći ga uništiti i pokrasti njegove dobrote? Da li može učenjak koji se nalazi u sredini čije je stanovnike pogodilo neznanje da se izdvoji i zatvori u sebe, a da ne učini sebe osobom koja će podučavati i

upućivati? Prethodno navedene stvari će zaštititi muslimana i da'iju od sumnjičenja, nedoumice i neodlučnosti i daće mu samouvjerenje, smirenost i postojanost. Dok sa neispravnosću u pravcu neće ostvariti ciljeve, što će svakako kod njega izazvati žaljenje za utrošenim trudom, a potom razočaranost i malaksalost, ili još gore - sumnju.

Središnjost u svemu

Središnjost, kako biva u akidi tako biva i u činjenju djela, a oni koji zapostave ovu činjenicu brzo ih zadesi malaksalost. To zato jer u praktikovanju središnjosti je garancija za prevazilaženje poteškoća i iskušenja. Središnjost u praktikovanju šerijatskih propisa se ogleda u tome da se obrati pažnja o nemijenjanju mjesta, vremena i načina njihovog obavljanja, koje je već utvrđeno Šerijatom. Kaže Allahov poslanik, sallallahu `alejhi ve sellem: **"Kome Allah želi dobro, poduči ga u vjeri"** (Buhari, Muslim 1037). Preciznost u uređivanju vremena pomaže u izvršavanju poslova. Musliman, uređenog vremena, provest će svoj životni vijek u lagodnosti i spokojnosti. Čak više to će uobičavati i u njemu će nalaziti svoju razonodu: **"O Bilale obznani namaz i odmori nas sa njim!"** (Ebu Davud, Ahmed hadis sahih *Sahihu džamia 7892 Albani*) Ukoliko uredi svoje vrijeme i obračunava sebe dati će mu se beričet i svaki dan će uvećavati djelovanje i aktivnost.

Pridržavanja džem'ata

Allahov poslanik, sallallahu `alejhi ve sellem, je oporučio ovaj izlaz u vrijeme smutnji plemenitom ashabu Huzejfi, radijallahu 'anh: **"Pridržavaj se džem'ata muslimana i njihovog vode!"** (Buhari, Muslim 1847.) Jer će mu to i odabir dobroga društva biti razlogom spasa od mnogih zala, a među njima i opuštenost i malaksalost. U džem'atu će ga njegova braća potpomognuti u prevazilaženju prepreka na putu, usmjeravati na ozbiljnost i aktivnost i pobudiće u njemu duh međusobnog natjecanja: **"Nadmećite se da u Gospodara svoga zaslužite oprost i Džennet, prostran koliko su nebo i Zemlja prostrani, i pripremljen za one**

koji u Allaha i poslanike Njegove vjeruju..." (Prijevod značenja *El-Hadid 21.*) Desi li se da muslimani ostave svoga brata kojeg je pogodila malaksalost tako da on nastrada, a oni to nisu ni osjetili, obaveza im je da ga često obidu i ojačavajući njegove težnje, potpomagajući ga da prevaziđe to stanje, plašeći ga Allahom tragajući za povodom njegove malaksalosti kako bi je otklonili i izliječili. Potpuni islamski odgoj daje snagu u pokretanju, a potom u nastavljanju, daleko od vraćanja unazad i kolebanja. Zbog toga što ispravno odgojen mu'min hodi, a kod njega su stvari jasne. Daje svakoj strani što zaslužuje od pažnje i brige, bez zapostavljanja ili pretjerivanja. A odgojne stvari koje štite od malaksalosti su: lična inicijativa i odbacivanje oslanjanja na druge, osjećaj odgovornosti i vršenja onoga što je Allah naredio.

Raznolikost u ibadetu i djelovanju

Jer sama ljudska duša mrzi monotoniju i pasivnost dok voli obnovu i raznolikost. A pažnja o duši je šerijatska potreba. Tako je Poslanik, sallallahu `alejhi ve sellem, povremeno opominjao svoje drugove kako ih ne bi pogodila mrzovolja (Buhari 68, Muslim 2821-83). Osoba čini dobro djelo i ukoliko osjeti da će ga zadesiti malaksalost usmjeri se drugome, tako da se sa tim obnavlja njegova aktivnost, jača volja i nalazi slast. Poslanik, sallallahu `alejhi ve sellem, usmjerava umet ukoliko su u nemogućnosti da učine neka djela da se usmjere drugima (Muslim 136) ili spominje niz dobri djela (Buhari 6329, Muslim 595) kako bi bila ispred muslimana prilika za raznolikost zavisno od stanja i vremena bez mrzovolje i dosade. Ovo ne ukazuje na nered i nestabilnost ili ostavljanje djela u potpunosti, već raznolikost biva u djelu čija se korist vraća na onoga koji ga čini i da čini djelo i kada osjeti umor usmjeri se drugome potom se vrati prvome djelu.

Lijep uzor

Lijepom uzoru pripada očaravajuća snaga u buđenju volje i jačanju htijenja. Allah, subhanehu ve te'ala, je rekao nakon što je spomenuo vjerovjesnike: **"Njih je Allah uputio, zato slijedi njihov Pravi put ..."** (Prijevod značenja

El-En'am 90.) Rekao je Ibnu Dževzi: "Sreo sam mnoge šejhove čija su se stanja razlikovala i čiji su se obimi znanja razikovali, a najviše mi je koristio u njegovom druženju onaj koji je radio po svome znanju, iako je bilo znanijih od njega." (*Sajdu Havatir*) Čovjekova briga će biti ahiret, ulazak u Džennet i Allahovo zadovoljstvo. Sigurno je da se onaj, čije stanje bude ovako, neće smiriti dok ne ostvari cilj. Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je posavjetovao ashaba, koji je rekao da voli da bude u Poslanikovom, sallallahu 'alejhi ve sellem, društvu u Džennetu, da puno čini sedždu. (*Muslim 489*)

Spomen smrti

Ovo budi u duši aktivnost, ozbiljnost i strah, da onaj koje se boji ne malaksa. Onaj koji se često prisjeća smrti biva pojačan sa ubrzavanjem pokajanja, duševnim zadovoljstvom i aktivnosti u ibadetu, a onaj koji zaboravi smrt biva kažnjen sa odgađanjem pokajanja, nezadovoljstvom sa izobiljem i lijenosti u ibadetu. Strpljenje je put da've, ibadeta i traženja znanja. Ovo je težak put kojeg okružuju poteškoće i nedaće: **"Zar mislite da ćete ući u Džennet, a da Allah ne ukaže na one od vas koji se bore i na one koji su izdržljivi?"** (*Prijevod značenja Ali Imran 143.*) Zbog toga što saburu pripada važan utjecaj u postojanosti na pravome putu, zaštititi od pogreške, skretanju sa pravog puta, brzopletosti i malaksalosti.

Dova i traženje pomoći

Dova je ibadet i veza između roba i njegovog Gospodara u kojoj se uviđa slabost stvorenja i uzvišenost Stvoritelja. Naređeno nam je da molimo, a Allah je obećao da će se odazvati: **"Pozovite Me i zamolite, Ja ću vam se odazvati!"** (*Prijevod značenja El-Mu'min 60.*) Kao što nas je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, podučio da molimo prilikom malaksalosti: **"Zaista se iman troši u prsima jednog od vas kao što se troši odjeća, pa molite Allaha da obnovi iman u vašim srcima."** (*Hakim i Tabarani hadis sahih Sahihu Džamia 1590 Albani*) Allah je najuzvišeniji i najbolje zna.

"Udaranje" kao odgojna metoda

Rekao je Uzvišeni Allah: "Vi u Allahovom poslaniku imate divan uzor za onoga ko se nada Allahovoj milosti i nagradi na onom svijetu, i koji često Allaha spominje." (Prijevod značenja El-Ahzab, 21.) Majka vjernika Aiša, radijallahu 'anha, je rekla: "Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nikada nije svojom rukom udario nikoga. Nije udario ženu niti slugu, osim u borbi na Allahovom putu. Nikad se nije, radi sebe, svetio onom ko bi ga uvredio, osim kada bi se Allahove zabrane prekršile. Tada bi se, Allaha radi, svetio.

Piše: Hakija Kanurić, prof.

Hvala Uzvišenom Allahu Koji je spustio Kur'an i sačuvao ga od iskrivljenja i zaborava. U njemu je uputa i spas ljudima. Svojim propisima postavlja temelje izgradnje korisnog pojedinca i zdrave zajednice. Neka su sallavat i selam na Muhammeda, Allahovog odabranog roba, poslanika i najboljeg odgojatelja, na njegovu porodicu, ashabe i sve one koji idu njihovim putem. Jedna od blagodati koje je islam donio čovječanstvu jeste kompletan program odgoja duše, izgradnje generacija i civilizacija, te izvođenja čovječanstva iz tmina širka i džahilijeta u svjetlo tevhida, znanja i upute. U tom kontekstu kaže Uzvišeni: **"A od Allaha vam dolazi svjetlost i Knjiga jasna, kojom Allah upućuje na puteve spasa one koji nastoje da steknu zadovoljstvo Njegovo i izvodi ih, po volji Svojoj, iz tmina na svjetlo i na pravi put im ukazuje."** (*Prijevod značenja El-Maida, 15-16*) Međutim, da bi taj program bio djelotvoran mora naći svoje mjesto u praktičnom životu, zbog toga je prioritetni cilj Poslanika, sallallahu 'alejhi

ve sellem, bio izgradnja ljudi, a ne puko teoretiziranje. Cilj mu je bio izgradnja ummeta. Ta ideja je prisutna u Allahovoj knjizi, a djelo Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, je utjelovljenje te ideje u ljudima. Tako je stasala generacija ashaba. Generacija kakvu Zemlja nije zapamtila. Nedostižni u bogobožnosti, plemenitosti, blagosti, hrabrosti, čvrstini i svim drugim vrlinama. Od neviđenih rezultata koje je dostigao islamski odgoj je to da kadija (sudija) provede dvije godine među ashabama bez da se dvojica spore. A kako bi se i sporili kad vole svojoj braći ono što vole sebi. Kako da se mrže, a islam im naređuje da se međusobno vole i da budu braća. Ponašanje pojedinca je rezultat odgoja. S te strane shvatamo važnost ispravnog odgoja i poznavanja granica koje je šerijat postavio na tom polju. Svakako, odgoj je jako široka tema, stoga ćemo se ovom prilikom ograničiti na samo jedan odgojni metod oko kojeg postoje mnoge dileme, nejasnoće, a i zloupotreba od strane odgajatelja poput roditelja, muža ili učitelja. **Nastavak na sl. strani -->**

"Udaranje" ima utemeljenje u Šerijatu

Udaranje kao način odgoja i popravljanja ponašanja ima utemeljenje u Šerijatu. Rekao je Uzvišeni: **"A one čijih se neposlušnosti pribojavate, vi posavjetujte a onda se od njih u postelji rastavite, pa ih i udarite; kad vam postanu poslušne, onda im zulum ne činite! Allah je, zaista uzvišen i velik."** (Prijevod značenja *En-Nisa*, 34.) Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: **"Naređujte djeci da obavljaju namaz kada budu imali sedam godina, a zbog namaza ih i udarite kada budu imali deset godina, i razdvojte ih u postelji."** (Ahmed i Ebu Davud, *hasen-sahih*)

Ajet i hadis potvrđuju udaranje kao odgojni metod, međutim primjena zahtjeva poznavanje uvjeta za dozvoljenost tog metoda i poznavanje načina na koji se koristi. Najljepši uzor svakom muslimanu je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem. Rekao je Uzvišeni Allah: **"Vi u Allahovom poslaniku imate divan uzor za onoga ko se nada Allahovoj milosti i nagradi na onom svijetu, i koji često A l l a h a spominje."** (Prijevod značenja *El-Ahzab*, 21.)

Majka vjernika Aiša, radijallahu 'anha, je rekla: "Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nikada nije svojom rukom udario nikoga. Nije udario ženu niti slugu, osim u borbi na Allahovom putu. Nikad se nije, radi sebe, svetio onom ko bi ga uvredio, osim kada bi se Allahove zabrane prekršile. Tada bi se, Allaha radi, svetio. (*Muslim*) Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je bio plemenitijeg ahlaka nego što zamišljamo. Rekao je Enes ibnu Malik, radijallahu 'anh: "Služio sam Allahovog poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, deset godina, tako mi Allaha nikad mi nije rekao uf, niti mi je rekao za nešto što si to uradio niti što to nisi uradio." (*Buharija i Muslim*) Uzimajući u obzir postupak Poslanika,

sallallahu 'alejhi ve sellem, i dokaze koji upućuju na propisanost udaranja kao odgojne metode razumijemo da se ovaj metod primjenjuje samo u rijetkim slučajevima. Odgoj uz blagost i strpljenje je osnova od koje se polazi, pa ukoliko blaži i lakši metod ne da tražene rezultate, prelazi se na strožiji. Da bi odgoj žene udaranjem bio dozvoljen potrebno je da se ispune sljedeći uvjeti:

> Da muž primjeni postepenost prilikom popravljanja loše osobine kod žene tako da počne sa blažim i lakšim, tj. sa savjetovanjem te izbjegavanjem supruge

onda ih, bez sile i žestine, udarite!" (*Muslim*) Rekao je Ata': "Pitao sam Ibnu Abbasa, radijallahu 'anhuma: 'Kakvo je to udaranje bez sile i žestine?' Odgovorio je: 'Poput udaranja misvakom i tome slično.'" (*Tefsir El-Kurtubi*)

> Da muž bude ubjeđen da će udaranje utjecati na popravljanje negativnosti kod žene, pa ako vjeruje da udaranje neće ništa promijeniti nije mu dozvoljeno da je udara. Supruga je emanet kod muža, stoga mu nije dozvoljeno da zloupotrebi svoj položaj. Obaveza mu je izabrati najbolji odgojni način koji će dati pozitivne rezultate primjenjujući lakše i blaže prije težeg i bolnijeg.

> Da prilikom udaranja izbjegava djelove tijela koje je zabranjeno udarati, poput lica i mjesta gdje udarac može imati opasne posljedice.

> Da bi udaranje bilo dozvoljeno potrebno je da se ispune pomenuti uvjeti i da se muž pridržava pomenutih pravila. Bez pomenutih uvjeta udaranje nije dozvoljeno i muž koji u d a r i s u p r u g u ne pridržavajući se pomenutog je griješan. Takav je stav fekiha, neki od njih čak kažu da muž treba biti pravno kažnjen ukoliko prelazi granice u odgoju žene i ukoliko se to potvrdi. (*Hašijetu-bnu-Abidin, El-Havi-Mavrđi, El-Mugni*)

u postelji, pa ako nakon toga žena ustraje u neposlušnosti dozvoljeno je primjeniti i metod udaranja.

> Da cilj udaranja bude odgoj i popravljanje, a ne ispoljavanje sile, osveta ili zloupotreba prava koje je dato mužu. Stoga ne smije udarati dok je u srdžbi jer je udaranje dozvoljeno kao odgojni metod, a ne kao osveta i primjena sile.

> Da se ne pretjeruje u udaranju, tj. da udaranje ne ostavi posljedice poput lomova, krvarenja, masnica i sl. Rekao je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, na Oprosnom hadždžu: "...a ako to urade

Odgoj djece

Roditelj je dužan pružiti djetetu ispravan islamski odgoj. To zahtjeva poznavanje odgojnih metoda, prirode djeteta, te karakteristika uzrasnog doba djeteta. Islam je ukazao na mnoge načine koji se koriste prilikom ukazivanja na greške, kao na primjer:

Ukazivanje na grešku savjetom. Rekao je Omer ibnu Ebi Seleme: "Bio sam dječak u skrbništvu Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, pa mi je ruka (prilikom jela) kružila po sahanu (uzimao je ispred sebe i ispred drugih) pa mi Allahov poslanik,

sallallahu 'alejhi ve sellem, reče: *'Dječače, reci bismillah, jedi desnom rukom i jedi ispred sebe!'*" (Buharija i Muslim) Vidimo u ovom hadisu kako Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, ukazuje na grešku jasnim i lijepim savjetom.

Ukoravanje

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je ukorio Ebu Zerra, radijallahu 'anh, rekavši mu: *"Ti si čovjek u kojem ima džahilijeta"* (Buharija) Jer je Ebu Zerr, radijallahu 'anh, uvrijedio svog roba.

Ukazivanje na grešku izbjegavanjem. Ovaj metod je utemeljen postupkom Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, i ashaba kada su izbjegavali Kaba ibnu Malika, radijallahu 'anh, i drugu dvojicu koji su izostali iz bitke na Tebuku. Sujuti bilježi da je Abdullah ibnu Omer, radijallahu 'anhuma, izbjegavao svog sina sve do smrti jer nije prihvatio hadis Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, u kojem zabranjuje muškarcima da spriječavaju ženama odlazak u mesdžid.

Roditelj je obavezan da blago postupi

prema djetetu, da ima na umu prirodu djeteta te da ispravlja greške postepeno, tj. primjenjujući lakše i blaže metode prije strogih. Puno je načina kojima se izgrađuju pozitivne ili iskorjenjuju negativne osobine kod djeteta. Od tih načina je nagrađivanje hedijom, izlaskom, čitanjem priče i drugim stvarima koje djeca vole shodno uzrastu. Uskraćivanje istog je način kažnjavanja. Strožijoj kazni treba predhoditi oprost i opomena i njoj se ne pribjegava osim kada se drugi načini, poput savjeta, prijetnje, ukora i slično, pokažu bezuspješnim. Da bi udaranje od strane roditelja bilo dozvoljeno potrebno je da se ispune uvjeti kao i kod muža. Roditelj treba lično sprovesti kaznu, a ne prepuštati to drugima, poput starije braće.

Kažnjavanje od strane učitelja

Što se pak tiče udaranja od strane učitelja ono je uslovljeno sljedećim:

Da učitelj ukaže na grešku više puta, da prijeti riječima, uputi ukor, te da

upotrebi sve blaže metode prije nego što upotrebi udaranje.

Da kazna bude razmjerna propustu kojeg učenik napravi.

Da udaranje bude od jedan do tri puta. Više od toga nije dozvoljeno osim uz dozvolu staratelja, s tim što ne smije preći deset udaraca, jer je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Ne udara se više od deset puta osim u šerijatskoj sankciji (haddu)."* (Buharija i Muslim)

Da učitelj ne udara za vrijeme srdžbe, zbog bojazni da postupi nepravedno, jer će u takvom stanju udarati radi sebe, a ne s ciljem odgoja.

Da učitelj bude taj koji sprovodi kaznu, a ne da to prepusti drugom djetetu.

Da prilikom udaranja izbjegava zabranjena mjesta poput lica te mjesta koja je opasno udarati. Namjera je da se osjeti bol bez posljedica.

Pomenuti uvjeti su uzeti iz šerijatskih dokaza i pravila. Primjenom tih uvjeta spriječava se zlostavljanje od strane odgajatelja, a istovremeno se ostvaruju željeni rezultati. Pedagoške teorije su samo pokušaj iznalaska načina koji će dati najbolje rezultate u vaspitanju i obrazovanju. Svaka teorija koja je proizašla iz ljudskog uma podležna je greškama, naročito ako nije oslonjena na božanski izvor koji je objavljen da bi uredio ljudski život. Primjetno je da najveći broj modernih pedagoških teorija ima negativan stav prema udaranju kao pedagoškom metodu smatrajući ga zaostalom i besplodnim. Te teorije su imale za cilj onemogućiti nepravedno udaranje djece pa su tako otišli u krajnost i potpuno zabranili udaranje đaka, ma šta uradio. To je, u velikoj mjeri, rezultiralo neuvažavanjem učitelja i nepokornošću, što spriječava normalno odvijanje nastave i time smanjuje učinak i korist. Vrijedno je napomenuti da su neki pobornici tih teorija uočivši novonastalo stanje počeli mijenjati stav prema udaranju kao pedagoškoj metodi. Ljudi će lutati u svojim pokušajima, da bi na kraju, kada dođu do činjeničnog znanja, završili na onom s čim je Šerijat došao, na samom početku, prije više od četrnaest stoljeća.

DA LI STE ZNALI

Vjerodostojno se prenosi u hadisu Ebu Hurejre, radijallahu 'anh, da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Kada neko od vas klanja džumu-namaz, neka poslije nje klanja četiri rekata."* (Muslim) Takođe, od Ibnu Omera, radijallahu 'anhuma, se prenosi da Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nakon džume-namaza nije klanjao ništa sve dok ne bi došao kući i u svojoj kući klanjao dva rekata. (Muslim) Spoj između ova dva hadisa, od kojih jedan ukazuje na klanjanje četiri rekata poslije džume-namaza, a drugi ukazuje na dva rekata, jeste da, ukoliko se poslije džume klanjaju sunneti u džamiji, tada će se klanjati četiri rekata, dok, ukoliko se budu klanjali kod kuće, klanjat će se samo dva rekata. Postoji i drugi način spajanja ovih hadisa, pa se kaže da se najmanje nakon džume-namaza može klanjati dva rekata a najviše četiri, svejedno klanjalo se u kući ili džamiji.

(Stalna komisija
za fetve)

Kada čovjek pogleda Poslanikove, sallallahu 'alejhi ve sellem, hadise, prouči ih i o njima razmisli, bit će ubjeđen u njihovu važnost i bitnost u islamu kao dijela neodvojive nauke od naše vjere i Šeri'ata. Svima nam je poznato kolike se rasprave vode oko ove nauke, koliko je posijanih i ubačenih sumnji od strane neprijatelja ove vjere, jer su bolje spoznali bitnost sunneta ili hadisa od mnogih muslimana, zato i nastoje da sruše ovaj drugi temelj (a Kur'an je prvi) naše vjere. Ulažu sve napore da ostvare svoje ciljeve u tome; bilo to ulagajući materijalna sredstva, bilo to ubacivanjem sumnji ili iznošenjem laži i sl.

Piše: Nermin Smajlović, prof. (Ummu-Qura, Mekka Mukerema)

Kada čovjek pogleda Poslanikove, sallallahu 'alejhi ve sellem, hadise, prouči ih i o njima razmisli, bit će ubjeđen u njihovu važnost i bitnost u islamu kao dijela neodvojive nauke od naše vjere i Šeri'ata. Svima nam je poznato kolike se rasprave vode oko ove nauke, koliko je posijanih i ubačenih sumnji od strane neprijatelja ove vjere, jer su bolje spoznali bitnost sunneta ili hadisa od mnogih muslimana, zato i nastoje da sruše ovaj drugi temelj (a Kur'an je prvi) naše vjere. Ulažu sve napore da ostvare svoje ciljeve u tome; bilo to ulagajući materijalna sredstva, bilo to ubacivanjem sumnji ili iznošenjem laži i sl. Vidimo, i sami smo svjesni u našem vremenu kolika se kampanja vodi i kolike se laži iznose na našeg Poslanika i Allahovog Miljenika, sallallahu 'alejhi ve sellem, samim time da bi muslimanima uništili ovaj drugi temelj njihove vjere. Važnost ove nauke će biti još jasnija čitaocu kada završimo sa ciklusom pisanja na ovu temu (ako Allah da), te da ćemo bolje shvatiti bitnost ove nauke u našoj prelijepoj i jedino ispravnoj vjeri islamu. Prije samog pisanja o hadisu i hadiskim naukama

neizbježno je da se pojasne neke stvari kao npr. definicija sunneta, značaj sunneta u Šeri'atu i još neke teme koje se moraju spomenuti prije nego se počne govoriti općenito o ovoj nauci.

Značenje i definicija sunneta

Riječ "sunnet" je došla od korijena arapske riječi; senne-jesunnu-sunnetun, dok bi ta riječ u prijevodu u bosanskom jeziku značila: običaj, navika, postupak, metoda, praksa, pravilo, tradicija, zakon, i sl. Stoga je došlo u hadisu Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem: "Onaj ko u islam uvede lijep sunnet (praksu, metodu) imat će njegovu nagradu kao i nagradu onih koji ga budu činili poslije njega, a da im se neće njihova nagrada umanjiti, dok onaj ko u islam uvede ružan (loš) sunnet imat će zato grijeh, kao i grijeh onih koji ga budu poslije njega radili, a da im se neće od njihovih grijeha ništa umanjiti." (Bilježe ga; Muslim u svom "Sahihu", Imam Ahmed u "Musnedu", En-Nesa'i, El-Bejheki, Et-Taberi, ibn Hiban u "Sahihu"). U riječima Poslanika, sallallahu 'alejhi ve

sellem: "da onaj ko uvede neki sunnet u islamu" se misli da onaj ko oživi neki od sunneta, koji imaju utemeljene dokaze u našoj vjeri, a koji su se zapostavili u određenom periodu ili kod određenog naroda, dok se nikako ne misli "ko dođe sa nečim novim od sebe u islamu", jer je to onda bid'at (novotarija), a ne sunnet. Dokaz za ovo što smo naveli jeste događaj u vrijeme hilafeta (vladavine) Omera, radijallahu anhu, kada su ljudi teraviih-namaz klanjali pojedinačno ili u manjim grupicama i to u jednoj džamiji, pa im je halifa Omer odredio i postavio jednog imama tj. Ubejja b. Ka'ba, radijallahu anhu, za kojim su svi klanjali. Zatim kada ih je vidio tako okupljene za jednim imamom, rekao je: "Lijep je ovo bid'at (novotarija)!" (Bilježi ga; Buharija u "Sahihu", Abdur-Rezak u "Musanafu" i El-Bejheki u "Sunenul-Kubra"). Omer, radijallahu anhum, je rekao i upotrijebio riječ "novotarija" u jezičkom smislu, jer u osnovi je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, klanjao ashabima teraviih-namaz u džem'atu. Stoga to nije novotarija u vjeri, nego ju je halifa Omer nazvao "novotarijom" zato što je bila zapostavljenja i izumrla.

Definicija sunneta kod uleme i u šeri'atu

Kada se spominje sunnet u Šeri'atu, misli se na ono što je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, naredio, zabranio ili preporučio da se radi, bilo to riječima, djelima ili odobrenjem i prihvatanjem nekog postupka. Međutim, ponekad primjećujemo razilaženje kod uleme oko definicije sunneta, a to je shodno njihovoj oblasti nauke kojoj su se posvetili i izučavali. Tako sunnet i hadis imaju isto značenje kod učenjaka hadisa (muahadisa), a naročito muahadisa posljednjih generacija.

Što znači da je kod njih sunnet sve ono što je zabilježeno od Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem; njegov moral, njegove osobine, za njega vezani događaji, njegove riječi i djela, nebitno da li se iz svega spomenutoga iznosio šeri'atski propis ili ne. Stoga je rekao šejhul-islam Ebul-Abbas ibn Tejmije: "Prilikom spominjanja hadisa od Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, odmah se shvata ono što se prenosi od njega poslije poslanstva, bilo to njegove riječi, djela ili potvrda odnosno odobrenje, zato što se Poslanikov sunnet potvrđuje i kao

dokaz uzima kroz ove tri stvari, pa ako su njegove riječi koje je izgovorio kao (oba) vijest, dužnost nam je u to (po)vjerovati, potvrditi i prihvatiti, a ako je kao propis, bilo u obliku naredbe ili zabrane, dužnost je se pokoriti". ("Medžmu'ul-fetava" od Ibn Tejmije)

Međutim, fekihi (učenjaci islamskog prava) smatraju sunnetom sve što je došlo i potvrđeno od Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, a ne spada u farz ili vadžib, odnosno strogu dužnost.

Ulema usulul-fikha (usulijun) smatraju sunnetom sve što je došlo od Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, izuzev

Kur'ana, bilo to njegov (tj. Poslanikov) govor, djelo ili potvrda, a što odgovara da bude i da se prihvati kao dokaz u šeri'atu.

Najšira i najobuhvatnija definicija sunneta je kod uleme hadisa (muahadisa), jer smatraju sunnetom sve što je došlo od Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem: riječi, djela ili potvrđivanje (odobranje), bilo to prije poslanstva odnosno prije silaska i početka objave ili poslije, i bilo to da se može izvući šeri'atski dokaz iz toga ili ne.

Primjer sunneta u Poslanikovim, sallallahu 'alejhi ve sellem, riječima su

njegovi hadisi, koje je izgovorio u različitim situacijama i okolnostima kao npr.: "Doista se djela cijene prema namjerama (nijetima) i svakome pripada ono što je naniyetio (naumio)...". (Buharija i Muslim) Ili drugi primjer su Poslanikove, sallallahu 'alejhi ve sellem, riječi: "Od lijepog čovjekovog islama jeste ostavljanje onoga što ga se ne tiče", ili riječi: "Nema štete niti se čini šteta" i sl.

Što se tiče Poslanikovih, sallallahu 'alejhi ve sellem, djela, to su djela koja su nam prenijeli ashabi kao što je: način Poslanikovog, sallallahu 'alejhi ve sellem, abdesta, način i primjer njegova namaza, hadždža i dr.

Dok primjer Poslanikovog, sallallahu 'alejhi ve sellem, potvrđivanja ili odobranja jeste u domenu onoga što se desilo i došlo od ashaba (njegovih drugova), bez obzira da li su to njihove riječi ili djela, pa im je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, to njihovo djelo riječima potvrdio ili odobrio, bilo to šutnjom i nekorenjem, ili potvrdom riječima i pohvalom samog toga čina. Stoga se smatra za ono što je došlo od ashaba, a Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, to odobrio i potvrdio, da je u stvari time došlo kao propis od samog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem.

Recimo kao primjer od toga je; događaj koji bilježi Ebu Davud i Nesa'i od Ebu Seida El-Hudrija, radijallahu 'anhu, da su izašla dva čovjeka na putovanje, a nisu imali vode kada ih je zadesio namaz, pa su uzeli tejemum i klanjali, ali su potom u vremenu (namaza) našli na vodu, pa je jedan uzeo abdest i ponovio namaz, a drugi nije. Poslije toga su došli do Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, i spomenuli mu događaj, pa je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao za onoga koji nije obnovio namaz: "Pogodio si sunnet!", dok je drugom rekao: "Tebi pripadaju dvije nagrade!". Od toga kao primjer jeste i

Poslanikovo, sallallahu 'alejhi ve sellem, potvrđivanje i odobrenje za idžtihađ ashaba oko ikindiye namaza u pohodu na Beni Kurejzu, kada im je rekao: "Neka niko ne klanja osim u Beni Kurejzi!". Na osnovu ovih Poslanikovih, sallallahu 'alejhi ve sellem, riječi jedni su shvatili ovu zabranu onako kako je u stvarnosti i došla, pa su odgodili namaz sve do zalaska Sunca, i rekli su: "Nećemo klanjati sve dok ne stignemo do Beni Kurejze!".

Nastavak na sl. strani -->

Međutim, druga skupina je u Poslanikovim, sallallahu 'alejhi ve sellem, riječima svatila podsticaj na brzinu i žurbu, stoga su namaz obavili u njegovo vrijeme. Ovo je stiglo do Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, pa je objema skupinama odobrio njihov postupak i nijednu nije ukorio. Također, primjer istoga je i Poslanikovo, sallallahu 'alejhi ve sellem, odobrenje da se Abesinci igraju u mesdžidu kopljima i nije ih za to ukorio ili im prigovorio.

Sunnet i djelo ashaba

Uz dodatak već spomenutim značenjima sunneta, nekada ulema (učenjaci) naziva sunnetom i djela Poslanikovih, sallallahu 'alejhi ve sellem, ashaba, odnosno njihov propis, bez obzira bilo to u Kur'anu ili je došlo od Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem. Evo nekoliko jasnijih primjera za ovo:

- Kazna za konzumiranje alkohola u vrijeme Omera, radijallahu 'anhum. Kada je vidio da se taj čin raširio u njegovo vrijeme i da kazna od četrdeset udaraca nije bila dovoljna ljudima da se opamete i da ostave alkohol, sakupio je ashabe i pitao ih za mišljenje, pa je rekao Alija, radijallahu 'anhu: "Mišljenja sam da ga (tj. onoga koji pije alkohol) bičuješ sa osamdeset udaraca!", dok je Abdurahman b. Avf, radijallahu 'anhu, rekao: "Mislim da odrediš kaznu kao najmanju u Allahovoj knjizi, tj. osamdeset udaraca!", pa je tako Omer odredio i svojim podanicima naredio da se alkoholičari bičuju sa osamdeset udaraca bičem.
- Sabiranje Kur'ana u jedan cjelinu, odnosno mushaf, u vrijeme Ebu Bekra i Omera, radijallahu 'anhuma. Kada su se pobojali da se Kur'an ne zagubi stoga što je bio razdijeljen na dijelove i kod različitih ljudi.
- Naređenje ljudima da klanjaju jednim kiraetom u vrijeme Osmana, radijallahu 'anhum, kada su se desila razilaženja oko kiraeta itd.

Svi ovi navedeni primjeri, a i drugi koje nismo naveli, upućuju na nazivanje djela ili propisa ashaba sunnetom, a povrhu svega toga i hadis Poslanika, sallallahu

'alejhi ve sellem, kada je rekao: "Na vama je da se držite moga sunneta, kao i sunneta upućenih halifa (nasljednika), držite se njega (sunneta) i zagrizite ga očnjacima". (Bilježi ga; Et-Tirmizi, ibn Madže, Imam Ahmed, i drugi, dok je šejh Albani ocjenio ovaj hadis vjerodostojnim. Vidi "Silsiletus-Sahiiha" i "Sahihut-Tergibi vet-Terhibi")

Sunnet i novotarija

Novotarija u jezičkom značenju jeste; svaka nova stvar. Korištenje ove riječi u arapskom jeziku jeste *bed'e* a to znači: pronaći, izumiti, stvoriti ali na način i oblik koji nije bio ranije, ili koji nije postojao ranije. Novotarijom, u Šeri'atu, naziva se sve ono što su ljudi izmislili i uveli u vjeru, a nije došlo od Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, i njegovih ashaba (drugova), zašto imamo potporu

u Poslanikovim, sallallahu 'alejhi ve sellem, riječima kada je rekao: "Onaj ko dođe sa novotarijom (izmisli novotariju) u ovoj našoj stvari (vjeri) a nije od nje, ona mu se odbija (tj. to djelo mu se ne prima)". (Bilježi ga Buharija, Muslim, Ebu Davud i ibn Madže)

Treba napomenuti da ćemo mi u ovom ciklusu pisanja i na ovu temu govoriti o sunnetu tj. njegovom značenju kod muhadisa, odnosno njihove većine (džumhura), jer i neki od muhadisa prave razliku između hadisa i sunneta, smatrajući hadisom sve ono što se prenosi od Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, a smatrajući sunnetom ono što se činilo kao propis i što je došlo od prve generacije, odnosno ashaba. Međutim, to je mišljenje kod nekih od muhadisa, jer kod prve generacije djelo kao propis jeste u stvari sunnet. Već smo govorili o tome i spomenuli primjere i dokaze, a dokaz za to su riječi Alije b. Ebi Taliba, radijallahu 'anhu, kada je rekao Abdullahu b. Dža'feru,

radijallahu 'anhu, koji je bičevao čovjeka alkoholičara sa četrdeset udaraca: "Dosta je, Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je bičevao četrdeset udaraca, Ebu Bekr takođe četrdeset udaraca, dok je Omer je upotpunio sa osamdeset udaraca, a sve je sunnet". ('Musned' imama Ahmeda)

Pišući na ovu temu pokušat ćemo, uz Allahovu pomoć, obraditi sljedeće teme: **značaj i mjesto Sunneta u Šeri'atu**, hadisul-kudsij (njegova definicija, razlika između njega i Kur'ana), **značaj Sunneta spram Kur'ana**, **hadis u vrijeme Poslanika**, sallallahu 'alejhi ve sellem, (uvod, Poslanikova, sallallahu 'alejhi ve sellem, metoda kod podučavanja ashaba, način na koji su ashabi uzimali znanje od Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, širenje hadisa u vrijeme Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, **hadis u vrijeme ashaba** (čuvanje Sunneta i povodenje za Poslanikom sallallahu 'alejhi ve sellem od strane ashaba i tabi'ina), **širenje hadisa u vrijeme ashaba** (putovanja ashaba u potrazi za hadisom), **pisanje hadisa** (pisanje kod arapa prije islama, pisanje u vrijeme Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, i sprva islama, predaje od Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, o zabrani a potom odobrenju zapisivanja hadisa, zapisivanje hadisa u vrijeme ashaba, zapisivanje u vrijeme tabi'ina, posvećivanje pažnje od strane države zapisivanju hadisa, prvi koji su napisali ili sabrali hadise u djela ili knjige, **šta je zabilježeno, sabrano i zapisano od hadisa sprva islama, hadiske nauke** (uzimanje tj. učenje a potom prenošenje hadisa, poznavanju istorije prenosioaca, "džerh i ta'dil", "garibul-hadis", derogirani hadisi), **vrste hadisa** (sahih, hasen, daif...), **ashabi** (definicija ashaba, njihovi stepeni, po čemu se raspoznaju ashabi, njihov broj, znanje ashaba, po smrti posljednji ashab, tabe'ini), **lažni (mevdu'u) hadis** (njegova definicija, njegov početak, razlozi njegove pojave, njegov propis, kako ga raspoznati, najbitnija djela na ovu temu), **adabi prenošenja i traženja hadisa, nazivi (nadimci, imena) muhadisa**. Molim Uzvišenog da nam omogući i podari uspjeha u našim namjerama, a da se čitalac okoristi od svega napisanog i spomenutog kako bi bar djelimično imao uvod i predstavu o ovoj vrlo bitnoj nauci.

Ebu-Se'îd el-Hudrî, radijallahu 'anh, oporučio nam je rekavši: "Na tebi je: da se bojiš Allaha, subhanehu ve te'ala, jer je bogobojaznost glava svake stvari; da spominješ Allaha, subhanehu ve te'ala, i da učiš Kur'an, jer je u tome tvoj spomen i kod stanovnika nebesa i kod stanovnika Zemlje i na tebi je da šutiš, osim kada je u pitanju istina, doista ćeš time savladati šejtana!"

El-Hasan El-Basrî, rahmetullahi 'alejh, je rekao: "Samo je vjernik čovjek s najljepšim djelima i najvećim strahom. Ukoliko udijeli koliko je brdo od svoga imetka, neće biti siguran od džehennemske kazne. Njegova djela i njegovo dobročinstvo neće se povećati a da se pri tome neće povećati i njegov strah od Allaha, subhanehu ve te'ala. Dok, munafik kaže: 'Loši ljudi su mnogobrojni. Meni će biti oprošteno i nema opasnosti po mene.' Tako da čini loša djela, a nada se dobru od Svevišnjeg Allaha."

Imam Muveffikuddin el-Bagdadi, rahmetullahi 'alejh, je rekao: "Neophodno je da tvoj život bude poput života prvih generacija. Isčitavaj životopis Allahovog poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem. Istražuj djela svoga Vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve sellem. Zadovolji se onim što se od njega prenosi i nastoj da se što više poistovjetiš s njim. Ko ne bude očekivao tegobe na putu traženja znanja, doista, neće ni osjetiti slast tog znanja. Ko se ne bude trudio, doista, neće ni uspjeti. Kada prestaneš s učenjem i razmišljanjem, uposli svoj jezik spominjanjem Svevišnjeg Allaha, naročito pred spavanje. Ako te na dunjaluku obraduje neka vijest, sjeti se smrti i njene blizine. Ako te, pak, zadesi žalost, izgovori riječi: Inna lillahi ve inna ilejhi radži'un – Mi smo Allahovi i Njemu ćemo se vratiti! Ako te spopane nemar, traži oprost. Znaj da vjera islam ima svoj miris koji upućuje na njenog nosioca, sljedbenika. Ima svoje svjetlo koje ukazuje na njenog sljedbenika."

Džundub b. Abdullah, radijallahu 'anh, nam je oporučio: "Oporučujem vam bogobojaznost i oporučujem vam Kur'an! Doista je Kur'an svjetlo u mrkloj noći i uputa danju. Radite po njemu što god možete više. Ako te spopanu iskušenja, žrtvuj svoj imetak a nikako svoju vjeru. Ako se iskušenja nastave, žrtvuj svoj imetak i svoj život, ali vjeru sačuvaj. Doista je propalica onaj koji upropasti svoju vjeru! Znaj da nema siromaštva, nakon Dženneta, niti bogatstva nakon Vatre!"

Vuhejb b. El-Verđ, rahmetullahi 'alejh, je rekao: "Neka briga nijednog od vas ne bude mnoštvo djela, već njegovo propisno i lijepo obavljanje. Doista, rob ponekad se klanja svome Gospodaru, subhanehu ve te'ala, a pri tome Mu čini grijeh! Ponekad posti i u toku posta grijesi prema Allahu, subhanehu ve te'ala. Boj se Allaha da ne psuješ i ne proklinješ šejtana javno, a u tajnosti si njegov drug!"

STID JE UKRAS MUSLIMANKE

U želji da se ova plemenita, islamska osobina nađe u nizu lijepih osobina muslimanke ili da se uveća kod one kod koje već postoji, želim te upitati sljedeće malo duže pitanje draga moja sestro u islamu: „Da li znaš da je stid od imana i da su sljedbenici imana u Džennetu, a da je bestid od odvratnosti i da su sljedbenici odvratnosti u vatri?“

Piše: Ummu-Mu'az Smajlović, (Ummu-Qura, Mekka Mukerema)

Stid je osobina na koju islam podstiče kako muškarce tako i žene, jer je to osobina koja sa sobom donosi svako dobro, s tim da je stid izraženiji kod žene shodno njenoj ženskoj prirodi i tjelesnoj građi: **"Zar one koje u ukrasima rastu i koje su u prepirci bespomoćne?"** (Prijevod značenja Zuhurf, 18.) Na ovaj način je opisan stid onoga koji nam je u svemu uzor: "Poslanik je bio stidniji od djevice u njenoj 'odaji'". (Buhari, 6119; Muslim, 2320-67.). Kako god je hrabrost pohvalna osobina kod muškarca više nego kod žene, isto tako je stid pohvalna osobina koja treba da je izrazitija kod žene u odnosu na muškarca. Međutim, onaj tko promatra stanje muslimanki sigurno će se zapitati: „Gdje su naše pojedine sestre muslimanke od ove osobine?“ Kao da je zamrla u njima. Izlazi u najljepšim ukrasima pred čovjeka stranca! Pred svoje bližnje izlazi u odjeći koja ne pokriva ono što je šerijatom naređeno da se pokrije! Kao da su sve šerijatske naredbe pridržavanja stida zaboravljene i objavljene nekome drugome mimo nas? U želji da se ova plemenita, islamska osobina nađe u nizu lijepih osobina

muslimanke ili da se uveća kod one kod koje već postoji, želim te upitati sljedeće malo duže pitanje draga moja sestro u islamu: „Da li znaš da je stid od imana i da su sljedbenici imana u Džennetu, a da je bestid od odvratnosti i da su sljedbenici odvratnosti u vatri?“ Otvori svoje srce i poslušaj kako ga je Poslanik opisao: "Ne dolazi (misli se na stid) osim sa dobrom i sav je hajr." "Iman je sedamdeset i nekoliko ili šezdeset i nekoliko ogranaka, najbolji od njih je riječ: „Nema drugog boga osim Allaha“, a najniži uklanjanje smetnje sa puta i stid je ogranak od imana." Naišao je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, pored čovjeka od Ensarija koji je korio svoga brata zbog njegova stida govoreći mu: "Ti se stidiš!" i kao da mu je htjeo reći: "Do te granice da ti šteti!", gdje mu je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Ostavi ga, zaista je stid od imana!" Poslanik je bio stidniji od djevice u njenoj "odaji", kada bi mu nešto bilo neprijatno, to bi se vidjelo na njegovom licu. „Naš Gospodar je Stidan i Plemenit – kako to Njemu priliči - stidi se Svoga roba kada podigne ruke prema Njemu da mu ih vrati prazne i

lišene od Njegove milosti." Napisano je u mudrosti da stid dovodi do ozbiljnosti i smirenosti. Poslanikov, sallallahu 'alejhi ve sellem, stid je bio povodom objave ajeta hidžaba (Sura Ahzab, 53.) prilikom njegove ženidbe sa Safijom, radijallahu 'anha, jer se stidio reći ashabima da se razidu. Ono što je došlo do ljudi od riječi Vjerovjesništva je: "Ako se ne stidiš, radi šta hoćeš!" U njemu je prijetnja, „radi šta hoćeš“, ali će te Allah kazniti za to, i obavijest da onaj koji nema stida, da radi šta hoće od nevaljalih djela. "Svaka vjera ima svoj ahlak, a ahlak islama je stid!" "Neće bestidnost biti u nečemu, a da ga neće unakaziti i neće stid biti u nečemu, a da ga neće ukrasiti." Poslanikova, sallallahu 'alejhi ve sellem, poruka je: "Postidite se Allaha istinski!" Takođe je rekao: "Subhanallah, nisu se Allaha postidili niti od Poslanika pokrili!" Ovo su riječi koje je izrekao po pitanju grupe nagih osoba. Stid je osobina koja je nagnala Ebu Sufjana kao mušrika da govori istinu, stideći se da slaže na Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, kako se to ne bi prenosilo od njega. Stid ne zabranjuje da se podučimo našoj vjeri.

Aiša, radijallahu 'anha, je rekla: "Najbolje žene su Ensarijke, njihov stid ih nije spriječio da se poduče vjeri." Stid ne zabranjuje da ostavimo izvršavanje obaveza, počinimo haram, ostavimo naređivanje dobra i odvrćanje od zla pod izgovorom stida. To je zapravo kukavičluk a ne stid. (Vidi: Buhari, 7,9,24,4791, 6117,6118,6119,6120; Muslim, 35/58,36/59,38/60,61, 2320/67,332/61, S a h i h u D ž a m i a , 935,1757,2149,3199,5655; Albani i Silsile sahihe, 2991.) Sestro draga, da mi ne bi rekla: „Lijepo je to što si spomenula, međutim, kako da ga ja ovo prakticiram u društvu u kojem je bestid društvena "potražnja", a stid znak zaostalosti i nazatka.“

Spomenut ću ti praktične primjere da vidiš da je to moguće. Primjeri dolaze iz "savremeno modernog" Musaovog društva i post perioda arapskog džahilijeta koji je dosta sličan današnjem savremenom džahilijetu.

Dode stidljivo

Kazivajući o Musaovom događaju u Medjenu, Uzvišeni Allah nam opisujući dolazak čiste, plemenite i uzorite djevojke, spomenu: „**I jedna od njih dvije dode mu, poslije, idući stidljivo i reče: Otac moj te zove da te nagradi zato što si nam stoku napojio ...**” (Prijevod značenja *Al-Qasas*, 25.) Njen prilazak je bio "stidljiv", prekrila je njeno lice sa odjećom i nije bila smiona poput žena koje puno izlaze, kratko prenijevši očevu poruku u najkraćim i najpreciznijim riječima: **"Otac moj te zove da te nagradi zato što si nam stoku napojio."** Ustao je Musa obraćajući joj se: „Idi iza mene i pokazuj mi put, ja zaista mrzim da vjetar zahvati tvoju odjeću i da mi tako ocrta tvoje tijelo.“ (*Fethul-Kadir Ševkani, Tefsir Ibn Kesir kod spomenutog ajeta*) Jesi li vidjela sestro koliki je njen stid i povrh svega kako je Allahov poslanik Musa, 'alejhisselam, častan?

„Nije niko drugi do ti?“

Prenosi Urve b. Zubejr, radijallahu 'anhu,

od svoje tetke Aiše, radijallahu 'anha, da je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, poljubio neke od svojih žena, pa potom izašao na namaz i nije se abdestio. Urve je rekao: Nije niko drugi do ti? - obraćajući se Aiši. Kakav je bio njen odgovor? Nasmijala se. (*Ebu Davud 179 , Tirmizi 86,Ibnu Madže 502 hadis sahih Albani*) Majka pravovjernih Aiša, radijallahu 'anha, izvršavajući njen emanet u opisivanju Poslanikova stanja u "privatnom životu", prenijela je i ovaj hadis, s tim da ju je stid natjerao da ne spomene svoje ime, a kod Urvetove konstatacije samo se nasmijala.

„Osramotila si žene!“

Ummu Sulejm, radijallahu 'anha, (Ebu Talhina žena i majka Enesa b. Malika) došla je Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, i upitala ga: „O Allahov Poslaniče, zaista se Allah ne stidi istine, da li je obaveza na ženu da se okupa ukoliko polucira?“ (Vidi u snu polni akt koji biva razlogom polucije) Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao joj je: "Da, ukoliko vidi tragove "vode" (sperme).“ Ummu Seleme, koja je bila prisutna, pokrila je lice i rekla: „Postidila sam se i rekla sam 'O Allahov Poslaniče, da li žena polucira?', odgovorio joj je: 'Da! A kako da joj onda liči njeno dijete?'“ (*Buhari, Muslim 130, 311 -30,313/32*) a u predaji Muslima Aiša joj je rekla: "Osramotila si žene!", i "Teško tebi, zar

to žena vidi?" (*Muslim 310-29,314*). "Allah se ne stidi istine" tj. ne naređuje stid kada je u pitanju istina, riječi koje je Ummu Sulejm navela kao njenu ispirku zbog spominjanja onoga čega se žene stide, da ga spomenu u prisustvu muškaraca i zbog toga je Aiša rekla: "Osramotila si žene!" (*Fethul- Bari*) Jer je od njihovog običaja bilo da to skrivaju zato što to ukazuje na jačinu njihove strasti prema ljudima! (*Tuhvetu El-Ahvezi*)

Spotakla se od stida

Poslušaj ovu lijepu poučnu priču. Seid b. El-Musejjeb imao je kćerku koju je halifa Abdul-Melik b. Mervan zaprosio za svoga sina El-Velida, ali je Seid nije udao za njega bojeći se za nju iskušenja u vidu kraljevskog života. Budući Seidov zet Ebu Veda`a prenosi priču svoje ženidbe na ovaj način: "Bio sam od onih koji su prisustovali kružiocima Seida b. El-Musejjeba gurajući se sa ostalima da što više od njega naučim. Jednom sam prilikom izostao nekoliko dana, pa me upitao kada sam mu došao: "Gdje si bio?" - "Umrla mi je žena pa sam se oko toga zabavio." – odgovorio sam. Rekao je: "Zašto nas nisi obavjestio da i mi dođemo na njenu

dženazu?", te me upita: "Jesi li se oženio?", odgovorio sam: "Allah ti se smilovao, a tko će me oženiti kada nemam osim dva – tri dirhema?" Konstatovo je: "Ja ću te oženiti.", upitao sam: "Zar ćeš tako postupiti?" On reče: "Svakako." Potom se zahvalio Allahu, donio salavat i selam na Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, i oženio me sa dva ili tri dirhema. Ustao sam ne znajući šta da radim od radosti. Zaputio sam se kući razmišljajući od koga da uzajmim novac. Klanjao sam akšam i vratio se svojoj kući. Postio sam. Sjeo sam da se iftarim sa hljbom i uljem. Začuo sam da neko kuca na vrata, ustao sam i upitao: "Ko je?" - "Seid!" Čuo sam glas sa druge strane vrata. Tako mi Allaha, kroz misli su mi prošli svi koje sam poznavao sa tim imenom, osim Seida b. El-Musejjeba, jer se

Nastavak na sl. strani -->

on već četrdeset godina nije viđao osim na putu od kuće do džamije i nazad! Kada sam otvorio vrata iznenadio sam se, pred sobom sam ugledao imama Seida b. El-Musejjeba. Pomislio sam da se predomislio po pitanju svoje kćerke, rekao sam mu: "Ebu Muhamede, zašto nisi nekoga poslao po mene da ja dođem ako sam ti trebao? „Ne“ – odgovorio je – preče je bilo da ja danas dođem tebi, bio si neoženjen, pa si se oženio, zato mi nije bilo drago da zanočiš sam, a ovo je tvoja žena. Stajala je iza njega, zatim ju je uzeo za ruku i ugurao kroz vrata te ih zatvorio. Žena je pala od stida.... Potom sam proveo sa njom tri dana, bila je od najučenijih osoba o Allahovoj knjizi, najboljih poznavaca Sunneta Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, i najbolje je poznavala muževo pravo! (Knjiga Iz života Tabi`ina)

Njeno odobrenje je šutnja

Sigurna sam da ćeš se složiti sa mnom da je odabir bračnog sudruga od najvažnijih stvari u životu, a i pored toga u njega je "ušao" stid. Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: "Ne udaje se djevice dok se ne zatraži od nje dozvola.", rekli su: „O Allahov Poslaniče, a kako je njeno odobrenje?", odgovorio je: „Da šuti!" (Muslim, 1419-64.)

U drugoj predaji od Aiše, radijallahu 'anha, se prenosi da je rekla: "Ona se stidi!", gdje je rekao Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem: "Pa njeno odobrenje je kada ona šuti" (Muslim, 1420-65.) Njen stid je bio uzrokom da je islam dao djevici olakšicu i u tako vrlo važnoj odluci prihvatajući njenu "šutnju", koja ukazuje na zadovoljstvo i odobrenje. Hadis je uopšten za svaku djevicu i njenog staratelja i njena šutnja je dovoljna. Rekli su pojedini učenjaci: "Ukoliko je staratelj otac ili djed, mustehab je da je upitaju i dovoljna je njena šutnja, a ukoliko je neko drugi mimo njih dvojice, mora da odgovori govorom zbog toga što se ona stidi oca i djeda više od drugih" (Šerhu Muslim En-Nevevi kod istog hadisa)

Postoje dvije vrste stida:

- Prirodni stid, tj. stid koji je od najplemenitijih moralnih osobina, koje Allah daruje Svome robu i učini ga po prirodi sklonog stidu. Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem,

je rekao: "Stid ne dolazi osim sa dobrom." Ovo zbog toga što odvraća od ružnih i prostih svojstava i navika, te podstiče na primjenjivanje plemenitih osobina i njihovih najuzvišenijih značenja, tako da je sa ove strane gledano stid od obilježja imana. Prenosi se da je Omer, radijallahu 'anhu, rekao: „Onaj tko se postidi, sakrit će se, a onaj tko se sakrije pobojać će se, a onaj tko se poboja zaštit će se.“

- Zadobijeni ili privređeni stid, tj. stid koji dolazi sa spoznajom Uzvišenog Allaha, spoznajom Njegove Veličanstvenosti i da je On blizu Njegovih robova, da ih On posmatra i da On zna skrivene poglede i ono što srca kriju. Ovo je najviša osobina imana i od najvećih stepena ihsana (dobročinstva). Oporučio je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, Seidu b. Jezidu El-Ezdiju,

radijallahu 'anhu: "Savjetujem te da se stidiš Uzvišenog Allaha, kako se stidiš dobrog čovjeka iz tvoga naroda." (Taberani hadis sahih Sahih Džamia 2541 Albani, Džami` Ulumi Ve Hikem hadis br. 20.)

Rekao je Imam El-Maverdi: "Znaj da stid kod osobe biva u tri oblika":

Njegov stid od Uzvišenog Allaha, koji biva sa izvršavanjem Njegovih naredbi i ostavljanjem Njegovih zabrana.

Negov stid od ljudi, koji biva sa ostavljanjem uznemiravanja i javnog činjenja ružnih djela.

Njegov stid od samog sebe, biva sa poštenjem, čednošću i čuvanjem u osami. (Durusu Ramadan 1 tom str .244)

Allaha molim da se sve ukasimo sa najljepšim islamskim osobinama, kako bi nas iste potpomogle da postignemo zadovoljstvo našeg Gospodara na dunjaluku i Ahiretu.

**DA LI STE
ZNALI**

Džuma-namaz nije obavezan po ženu, međutim, ako bi žena klanjala džumu-namaz za imamom, njena džuma bi bila ispravna i dovoljna za podne-namaz. Dakle, neće klanjati podne-namaz. Ako bi ostala kod kuće, ne bi došla na džumu-namaz, svakako da će klanjati podne-namaz od četiri rekata nakon što nastupi podnevsko vrijeme. Uspjeh je sa Allahom! Neka je salavat i selam na našeg Vjerovjesnika, Muhammeda, njegovu porodicu i sve ashabe.

BRAK

“MISJAR”

Ova vrsta braka sadrži omalovažavanje žene, opasnost za njenu budućnost zbog prijetnje talakom-razvodom u slučaju da traži izdržavanje ili boravak, također, ovim brakom se iskorištava stanje žene jer da je u mogućnosti da se uda u uobičajenom braku ne bi pristala da se uda u braku misjar. Allah, subhanehu ve tea'la, nam je propisao višeženstvo kao alternativu, a ne ovu vrstu braka. Oni koji su odbili da daju svoje mišljenje u ovoj meseli je Muhammed ibn Salih el-U'sejmin. Kada je upitan o ovom braku odgovorio je: "U početku sam govorio da u ovom braku nema ništa sporno, uz Allahovu dozvolu, pa sam uvidio i prestao da dajem fetvu po ovom pitanju, jer se bojim posljedica ovog braka".

Piše: Subhija Bektić, prof.

Misjar je vrsta braka koja se pojavila u skorije vrijeme. Najprije u Saudijskoj Arabiji u oblasti Kasim, a zatim se raširila na druge zemlje arapskog zaljeva, a onda i u druge islamske zemlje. Riječ “misjar” u običnom, narodnom govoru znači: kratki ili brzi zijaret. Zbog toga je ovaj brak poznat pod ovim imenom, jer muž ne boravi stalno kod žene, nego joj dolazi u kratkim periodima, bilo danju ili noću, shodno svojim ili njenim mogućnostima. Ova vrsta braka nema svoju definiciju kod ranih islamskih pravnika nego je uzeta iz današnje stvarnosti te je prijašnji učenjaci nisu ni obrađivali, tako da današnji učenjaci definišu taj brak, shodno kako su im postavljena pitanja o njemu. Skoro da su složni u definiciji ovog braka, kažu da je oblik ovog braka da se ispune svi ruknovi braka (da supružnici nemaju šerijatske prepreke za ženidbu, ponuda i pristanak) i šartovi (određivanje supružnika, zadovoljstvo sa obje strane, staratelj, dva pravedna svjedoka ili razглашavanje) prilikom sklapanja ugovora, s tim da žena odustane od nekih svojih prava, kao što su izdržavanje (stan, hrana i odjeća) i pravednog boravka kod nje u slučaju da je druga žena.

Kako i se kada pojavila ova vrsta braka

Ovaj brak se po prvi put pojavljuje pod ovim imenom u oblasti Kasim u Saudijskoj Arabiji, a zatim se širi u ostalim oblastima Saudije, a odatle prelazi u druge krajeve islamskog svijeta. Čovjek koji se oženio na ovaj način po prvi put zove se Fahd el-Gunejm, želeći time da oženi starije žene koje se nisu uspjele udati u ranim djevojačkim godinama, kako je običaj u Saudiji, ili one koje su se udavale pa nisu uspjele u tim brakovima te su se razvele. Danas je ovaj brak pomiješan sa drugim vrstama, kao što je: tajni brak, običajni brak, mut'a i brak sa nijetom razvoda, shodno nijetu i strastima onih koji žele da se ožene na ovaj način.

Razlozi pojave ovog braka

Mnoštvo je razloga koji su uticali na pojavu ovog braka, neki su vezani za ženu, a neki za muškarca. Od onih koji su vezani za ženu su:

> Povećan broj žena u islamskim sredinama. Allahov je sunnet na Zemlji da se više rađaju ženska djeca, još ako se

tome dodaju stalni ratovi koji odnose živote muškaraca više nego žena, sve je to razlog da je broj žena veći od broja muškaraca.

> Prirodna potreba kod žene za potomstvom, pa ako nije u stanju da zadovolji tu potrebu u uobičajenom braku ona je spremna da odustane od mnogih prava da bi rodila toliko željeno dijete.

> Polni nagon kod žene koji ako ga ne zadovolji u braku sa svim pravima koje ima u njemu, ona se zadovolji bilo kakvim oblikom braka da ne bi pala u zinaluk.

Razlozi koji su vezani za muškarca:

> Potreba nekih muškaraca da imaju više žena, svejedno da li je to zbog povećanog nagona, pa mu nije dovoljna jedna žena da bi ga zadovoljila, ili zbog toga što mu je prva žena bolesna, ili nekih drugih problema, a nema dovoljno sredstava da bi oženio drugu ženu zbog troškova koji sa tim idu, nego pribjegava ovoj vrsti braka jer nije obavezan da izdržava ženu, nego ona sama sebe izdržava.

Nastavak na sl. strani --->

> Ponekad čovjek ima dovoljno imetka da izdržava drugu ženu, međutim, zbog svoje škrtosti želi da to izbjegne, pa se ženi misjarom, te zadovolji svoje strasti a da ne troši svoj imetak.

> Neki muškarci uzimaju ovu vrstu braka kao način da se okoristi od imetka koji posjeduje žena i da ima prevlast nad njim.

> Ponekad čovjek ima ženu koja odbija višezenstvo, pa on bojeći se da poremeti odnos s njom i da ne ruši brak, ženi drugu ženu misjarom i krije to od prve žene i djece. (*Mustedžiddat fikhije Usama Omer Sulejman el-Eškar*)

Fetve savremenih učenjaka o misjaru

Islamski učenjaci su se razili po pitanju ove vrste braka na tri mišljenja:

Opšta dozvola ili dozvola sa pokuđenostu.

Zabrana.

Oni koji su odustali da daju svoje mišljenje o ovom pitanju.

Od onih koji kažu da je ovaj brak dozvoljen u obliku kakav smo spomenili, tj. da se ispune šartovi braka s tim da žena odustane od nekih prava koja joj pripadaju bračnim ugovorom su: Bin Baz, Abdulaziz ibn Abdulah Ali-šejh-muftija Saudijske Arabije, Abdulah bin Džibrin, Muhamed Sejid Tantavi šejh el-Azhara, Nasr Ferid Vasil-egipatski muftija.

Upitan je šejh Bin Baz, rahimehullah, o braku misjar, tj. da čovjek oženi drugu, treću ili četvrtu ženu, a ta žena ima potrebu da ostane kod roditelja ili jednog od njih, pa joj muž dolazi u različita vremena, shodno njegovim i njenim mogućnostima, koji je propis ovog braka? Pa je odgovorio: "Nema smetnje u tome, ako je ugovor sklopljen sa svim ruknovima i šartovima, kao što su: velij, prisustvo dva pravedna svjedoka i da supružnici nemaju šerijske zapreke za sklapanje braka, zbog toga što Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selem, kaže: 'Najpreče je da ispunite one šartove kojima ste sebi ohalalili polne organe', (Buhari) i hadisa: 'Muslimani ispunjavaju ono na šta se obavežu.' (Ebu Davud 3120, Darekutni 2929 i Hakim 2269, a Albani je hadis ocijenio vjerodostojnim u Irva' 1303). Pa

ako se muž i žena dogovore da žena ostane kod svojih roditelja, ili da boravak kod nje bude danju, a ne noću, ili samo u određenim danima ili noćima, u tome nema nikakve smetnje pod uslovom oglašavanja braka i ne postojanja tajnosti". (*Fetava ulema beledil-haram str.450, 451*)

Također, šejh Abdulaziz ibn Abdullah Ali-Šejh, sadašnji saudijski muftija i predsjednik Vijeća velike uleme, je odgovorio na pitanje o misjaru, rekavši: "Ovaj brak je ispravan ako se u njemu ispune svi ruknovi i šartovi, i jasno oglašavanje, zbog toga da ne bi upali u nešto što je sumnjivo i sl., a ono što su se dogovorili od šartova na njima je da se toga drže".

Od onih koji dozvoljavaju misjar je i šejh Abdullah bin Džibrin, on kaže: "Ovaj naziv je novi i pod njim se podrazumijeva da čovjek oženi ženu i da je ostavi u njenom stanu bez obaveze podjednagog boravka kod nje i prve žene, nego dolazi kod nje kad mu odgovara, provodi određeno vrijeme i odlazi. Ovaj brak je ispravan ako je žena s tim zadovoljna, međutim, mora da se razglasi sklapanje braka i da se ova žena prizna kao supruga, pripadaju joj prava zakonite supruge, djeca koja rodi su njegova i imaju prava koja se podrazumijevaju očinstvom". (*Zevadžu misjar: Abdulmelik el-Mutlak, str.203*)

Međutim, nakon što je zloupotrijebljena ova vrsta braka i iskorištena od strane onih koji su slabog imana, koji samo žele da zadovolje svoje strasti, a da to djelo bude zamotano u ruho Islama, mnogi učenjaci su zastali u davanju fetve o dozvoli misjara. Od njih je Bin Baz i Usejmin, dok ga je šejh Albani zabranio. Kad je upitan Bin Baz o šerijskom braku i braku misjaru, kakva je razlika među njima, i koji su šartovi obavezni za brak misjar, odgovorio je: "Obaveza je na svakom muslimanu da se oženi na šerijski ispravan način, a da se čuva svega što je suprotno tome, svejedno da li se zove "misjar" ili drugačije, a od šartova braka je njegovo oglašavanje, pa, ako ga supružnici kriju, on je neispravan, jer u tom slučaju liči na zinaluk." (*Fetve Bin Baza 20/431,432*) Znači da Bin Baz, usput da napomenemo, smatra šartom valjanosti braka oglašavanje, te da je tajni

brak po njemu neispravan. Od učenjaka koji kažu da je dozvoljen sa pokuđenosti su: Jusuf el-Kardavi, Abdullah ibn Meni'a.

Dokazi onih koji dozvoljavaju ovaj brak

Ovaj brak ispunjava sve ruknove i šartove obavezne za ispravnost braka, prema tome nema zapreke da bude sporan.

Potvrđeno je da je Sevda, žena Poslanika, salallahu 'alejhi ve selem, poklonila dan boravka Poslanika kod nje Aiši, radijallahu 'anha. (*Buhariji i Muslimu*). Kažu: iz hadisa je jasno da je ženi dozvoljeno da odustane od nekih stvari na koje ima pravo jer da nije dozvoljeno Poslanik, salallahu 'alejhi ve selem, to ne bi prihvatio od nje.

Ovim brakom se ostvaruju velike koristi kao što je zadovoljavanje prirodne potrebe žene za muškarcem, rađanje djece u tom braku, smanjuje se broj neudatih žena: usidjelica, razvedenih ili udovica.

Dokazi onih koji zabranjuju ovaj brak

Od onih koji zabranjuju ovaj brak su: Muhamed Nasirudin el-Albani, Abdulaziz el-Musned, Adžil Džasim en-Nešmi - dekan Šerijskog fakulteta u Kuvajtu, Muhamed er-Ravi - član Udruženja islamskih studija pri Azharu. Kaže šejh Albani da je ovaj brak zabranjen i iz dva razloga:

Zato što je od ciljeva braka „seken“ – smirenost, a to se ne postiže osim sa boravkom i stanovanjem sa ženom, a brakom misjarom se to ne ostvaruje.

Zato što u tom braku (misjaru) mogu da se rode djeca, pa zbog neredovnog dolaska oca bude otežan njihov odgoj, što utiče negativno na njihovu ličnost i ponašanje. (*Ahkamut-teadudi fi dav'il-kitabi ves-sunneti, Ihsan Muhamed Ajiš el-Utejbi str.29*)

Dokazi ostalih koji zabranjuju ovaj brak su sljedeće:

Bračni ugovor u ovom braku u sebi sadrži neke šartove koji su u suprotnosti sa onim što se podrazumijeva bračnim ugovorom,

kao što šart da žena odustane od prava na nefeku (izdržavanje), ili pravedan boravak kod nje i slično tome, a ovi šartovi su neispravni pa se može poništiti bračni ugovor zbog njih.

Ovaj brak je zasnovan na tajnosti i skrivanju kod onih koji ga takvim dozvoljavaju, a osnova u braku je da se obznani.

Ova vrsta braka je u suprotnosti sa ciljevima braka u Islamu kao što je ostvarivanje smirenosti i ljubavi među supružnicima, te briga i odgoj djece.

Ova vrsta braka sadrži omalovažavanje žene, opasnost za njenu budućnost zbog prijetnje talakom - razvodom u slučaju da traži izdržavanje ili b o r a v a k , također, ovim brakom se

iskorištava stanje žene jer da je u mogućnosti da se uda u uobičajenom braku ne bi pristala da se uda u braku misjar.

Allah, subhanehu ve tea'la, nam je propisao višeženstvo kao alternativu, a ne ovu vrstu braka.

Ovaj brak sadrži mnoge opasnosti kao što je mogućnost da ga neke žene iskoriste za činjenje zinaluka, pozivajući se na to da su udate brakom misjarom, zato ga treba zabraniti da bi se to spriječilo.

Oni koji su odbili da daju svoje mišljenje u ovoj meseli je Muhammed ibn Salih el-U'sejmin. Kada je upitan o ovom braku odgovorio je: "U početku sam govorio da u ovom braku nema ništa sporno, uz Allahovu dozvolu, pa sam uvidio i prestao da dajem fetvu po ovom pitanju, jer se bojim posljedica ovog braka". Također, isti stav imaju Omer ibn Saud i Muhamed Falih Mutlak.

Radžih (odabrano) mišljenje

Ova vrsta braka je dozvoljena uz veliku dozu pokudenosti i ne pribjegava se ovoj vrsti braka osim ako se nije u stanju oženiti (udati) na uobičajan način. Jer, šerijatski dokazi upućuju da je brak u osnovi dozvoljen,

a pokudenost i opreznost prema ovom braku je potrebna iz sljedećih razloga:

Bračni ugovor u braku misjar, iako je naizgled ispravan, ima mahane u svom značenju, jer se ne slaže sa nekim ciljevima Šerijata zbog kojih je propisan brak, kao što se ne slaže sa fikhskim pravilom (djela se vrednuju prema namjerama), što znači da djela nisu ispravna osim sa ispravnim njetom. Pošto je u ovom braku njet, prvenstveno zadovoljavanje polnog nagona, iako ne negiramo njegovu važnost, to ne zadovoljava ostvarivanje najvećeg cilja braka, a to je gradnja čvrste bračne zajednice zasnovane na samilosti, ljubavi, suživotu među supružnicima i odgoj djece na osnovama islamskog ahlaka i vrijednosti uzetih iz Kur'ana i Sunneta.

Poznato je šerijatsko pravilo (otklanjanje štete je preče nego pribavljanje koristi), a u ovoj vrsti braka ima mnogo štete kao na pr.: u ovom braku je povećan razvod, jer onaj ko se lahko oženi lahko se i razvede, pa na kraju žene ostaju opet neudate, ovim brakom se ne postiže potpuna čednost kod žene, zbog toga što je muž puno odsutan od nje, u ovom braku je umanjeno starateljstvo čovjeka nad ženom, a s tim se gubi značenje muškosti koja se ogleda u ljubomori, vođenju kontrole nad ženom, uputama, djeca rastu bez islamskog odgoja, izgubljena između oca koji je odsutan i majke koja je zauzeta stvarima oko zbrinjavanja porodice jer je ona ta koja troši na porodicu, a ne muž.

Ovaj brak vodi u ostavljanje i potiskivanje uobičajenog višeženstva u obliku kakvom je propisan i poznat među muslimanima, koji je zasnovan na pravednosti i jednakosti među suprugama i uzimanje druge vrste braka koja je sumnjiva i u kome ima nepravde i nejednakosti, što negativno utiče na islamsko društvo. (Ez-Zevadž el-urfi dr. Abdulmelik bin Jusuf el-Mutlak)

DA LI STE ZNALI

Što se tiče trenutka primanja dove u danu petka, postoje vjerodostojni hadisi koji govore da su to zadnji trenuci ikindijskog vremena, ali i, također, vjerodostojni hadisi koji govore da je taj trenutak između hatibova ispinjanja i sjedenja na minber i klanjanja džume-namaza. Postoje i druga mišljenja. Najbolje je da se vjernik trudi i uči dovu tokom cijelog dana, nadajući se da pogodi ovaj trenutak. (Šejh Ibn Džibrin)

PORUKA MUSLIMANSKIM MLADIĆIMA

Ako mi se odazoveš, učinit ću te svojim ortakom u mojoj vlasti. Dođi Arape, učinit ću te svojim ortakom u vladanju Rimskom imperijom i oženit ću te svojom prelijepom kćerkom, kraljicom Rimljana.“ Abdullah, čvrste vjere u Allaha, pun žudnje i čežnje za onim što Svevišnji Allah ima kod Sebe, kaže: „Tako mi Allaha! Kada bi mi prepustio sve čime vladaš i sve čime su vladali Arapi da se samo jedan treptaj oka povratim od Muhammedove vjere, ja to ne bih učinio!“

Zaustavio sam pogled na mladiću kojem je bilo ime Abdullah. U njegovoj blizini čuo se ezan. Poziv na namaz. Međutim, kao da je bio upućen drugim ljudima a ne ovom mladiću, Abdullahu. Nastavio sam dalje i vidio mladića kojem je, takođe, bilo ime Abdullah. Ovaj je plesao i đuskao u ritmu muzike koja je dopirala do njega. Prelistavao sam jedan od časopisa, kad i tamo sam naišao na Abdullaha. Kaže da mu je rok i muzika hobi. I tako, Istokom i Zapadom. Strašno! Prestravljujuće!

Vratimo se četrnaest stoljeća unazad da vidimo kakav je to bio onaj koji je nosio ime Abdullah. Naići ćemo na skupinu ljudi koji su uzdigli ovu vjeru, uspostavili i proširili njene minarete. Historija neprestano spominje njihove bitke i podvige, njihovo strpljenje i ustrajnost u širenju Allahove vjere, i pored njihove mladalačke dobi i kratkoće življenja u islamu.

Zatat ćemo kod jedne od tih osoba. Proživjela je opasne situacije. Susrela se sa vodećim ličnostima tada najvećih imperija. Susreo se sa Kisrom vođom Perzijanaca i Kajsarom vođom Rimljana. On je bio obični Arap kojeg nisu interesovali protokoli niti diplomatija. Nije poznavao osim vrelo popodnevske Sunce, poneki hlad i čisto večernje nebo obasjano ukrasnim zvijezdama. Ponuđene su mu ovosvjetske riznice, ali ih je odbio. Kisra mu je nudio udio u svojoj vlasti. Odbio ga je. Nudio mu je svoju prelijepu kćerku...nije se ni obazreo na nju. Sve je to odbio radi mnogo skupocjenijeg i mnogo ljepšeg. Odbio ih je radi Allahove, subhanehu ve te'ala, skupocjene robe – radi Allahova zadovoljstva i Dženneta. Šta to historičari prenose o ovome mladiću?

Nakon učvršćenja islamske države u Medini, iz želje za izvođenjem ljudi iz robovanja ljudima u robovanje Gospodaru ljudi, iz želje za dostavljanjem vjere islama na kraj svijeta, u devetnaestoj godini po Hidžri, Omer b. El-Hattab, radijallahu 'anh, poslao je vojsku u sukob sa Rimljanima. Kajsar, vođa Rimljana, prestravljen dolaskom Omerovih ratnika, zapovijedio je svojim ljudima da ukoliko zarobe nekoga od muslimana da mu ga dovedu, kako bi izravno od tog

muslimanskog zarobljenika saznao nešto više o muslimanima i izvoru njihove snage.

Jedan od zarobljenih muslimanskih ratnika doveden je pred Kajsara. Ime mu je bilo Abdullah b. Huzafe es-Sehmi, radijallahu 'anh. Kajsar je bio poznati diplomata i političar. Znao je slabost ljudi i njihovu ljubav za dunjalukom. Međutim, je li Abdullah b. Huzafe bio poput drugih ljudi?! Je li bio poput današnjih muslimana koji za nešto bezvrijedno bez ikakve prisile prodaju svoju vjeru i svoj obraz?

Abdullahu b. Huzafi nude se mnoge stvari. Hoće li ih prihvatiti ili ne? Kajsar kaže: „Ponudit ću ti jednu stvar. Nudim ti da primiš kršćanstvo. Ako ga primiš, pustit ću te i obilato nagraditi.“ Zamislite

ovo nudi Kajsar, vođa Rimljana, Abdullahu b. Huzafi, svome zarobljeniku. Međutim, Abdullah nije kao većina današnjih Abdullaha. Odmah iz dubine srca, čvrsto i odlučno Abdullah izgovara: „Uistinu, smrt mi je draža hiljadu puta od onoga čemu me ti pozivaš!“ Abdullah! Šta ti je?! U pitanju je sloboda i još, uz nju možeš dobiti ogromno bogatstvo! Ne, ne. Najslobodniji je onaj koji robuje Allahu i najbogatiji je onaj koji je pokoran svome Gospodaru. Ako je smrt jedna, neka bude radi Allaha, subhanehu ve te'ala. Kajsar se čudi.

Pokušava drugi put. Kaže: „Vidim da si pametan čovjek, pa, odazovi mi se u onome što ti predlažem. Ako mi se

odazoveš, učinit ću te svojim ortakom u mojoj vlasti. Dođi Arape, učinit ću te svojim ortakom u vladanju Rimskom imperijom i oženit ću te svojom prelijepom kćerkom, kraljicom Rimljana.“ Mnogo li je ponuđeno ovom siromašnom Arapu pohabane odjeće, ispucalih peta, povezanog u lance. Smrt mu je visila iznad glave. Kakav je bio odgovor Abdullaha b. Huzafe, radijallahu 'anh, u tim presudnim momentima? Abdullah, čvrste vjere u Allaha, pun žudnje i čežnje za onim što Svevišnji Allah ima kod Sebe, kaže: „Tako mi Allaha! Kada bi mi prepustio sve čime vladaš i sve čime su vladali Arapi da se samo jedan treptaj oka povratim od Muhammedove vjere, ja to ne bih učinio!“

Allahu Ekber! Da. Ne samo tvoju vlast nevjerniče. I ne stalno kršćanstvo, već samo jedan treptaj oka. Pravi, istinski Abdullah to neće učiniti. Kajsar je vidio da ne vrijede blage metode, podmićivanje i privoljavanje. Povikao je gromkim glasom: „Onda ću te ubiti!“ Dželat je već stajao iznad Abdullahove glave s isukanom sabljom u ruci. Kajsar je čekao odgovor. Odgovor mu je došao poput strelice: „Postupi kako želiš.“ Naredio je da razapnu Abdullaha a onda je svojim strijelcima rekao da gađaju u blizini njegovih ruku. Ponovo, dok su se strelice zabadale u blizini Abdullahovih ruku, Kajsar mu je nudio da prihvati kršćanstvo. Abdullah odbija. Kajsar naređuje svojim strijelcima da gađaju u blizini njegovih nogu i poziva ga da napusti svoju vjeru. Abdullah odbija. Nakon toga naredio je da se donese veliki

kotao, naspe pun ulja i potpali vatra kako bi se ulje zagrijalo. Ulje se zagrijalo, ucvrkalo. Kajsar je naredio da se dovede jedan od muslimanskih zarobljenika i baci u kotao s uljem. Za nekoliko trenutaka, na površini ulja pojavile su se samo kosti. Sve to se zbivalo pred Abdullahovim očima. Kajsar se okreće Abdullahu i poziva ga u kršćanstvo. Sekunde ga dijele od kotla, a kotao, pun ulja, vri. Međutim, Abdullah b. Huzafa, radijallahu 'anh, odlučnije odbija napuštanje vjere Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem. Kajsar je počeo da ludi. Šta je ovom čovjeku? Nudim mu udio u svojoj vlasti. Nudim mu svoju kćerku, a on odbija. Vatra je pred njim.

Nastavak na sl. strani -->

Doista je ŠIRK najveća NEPRAVDA

Piše: Selman Hadžić, prof.

Kotao pun ulja vri... odbija. Kajsar odlučno kaže: „Hajde bacite ga kao i njegova druga.“ Vojnici su prišli Abdullahu i podigli da ga bace u kotao s uljem, kad ... jedan od vojnika primjetio je Abdullaha kako mu oči suze. Abdullah plače. Ovaj vojnik, sav radostan, vjerujući u pobjedu, dobio je Kajsaru: „On plače.“

Mislili su da Abdullah plače zbog susreta sa smrću. Kajsar je povikao: „Vratite mi ga!“ Kada su mu ga vratili, ponovo mu je predložio da prihvati kršćanstvo, ali, Abdullah je opet odbio. „Teško li se tebi! Zašto si onda zaplakao?!“ – upita Kajsar Abdullaha. Abdullah b. Huzafe es-Sehmi, radijallahu 'anh, je rekao: „Rasplakalo me to što sam sebi rekao: 'Sada ćeš biti bačen u ovaj kotao i napustit će te duša.' Poželio sam da imam duša koliko imam dlaka na svome tijelu pa da sve budu bačene u ovaj kotao na Allahovom putu.“ Kajsar, veliki nasilnik i zulumčar, ostao je bez teksta. Bio je zadivljen Abdullahovim postupkom. Rekao mu je: „Pristaješ li da me poljubiš u glavu i da te pustim.“ Abdullah je pogledao u zarobljene muslimane pa rekao: „I sve ove muslimanske zarobljenike?“ Kajsar je pristao. Abdullah je prišao sav ponosan i poljubio Kajsarovu glavu. Muslimanski zarobljenici su pušteni.

Prije nego li se Abdullah b. Huzafe s ostalim muslimanima vratio, vijest se pročula Medinom. Kada je stigao u Medinu, Omer, radijallahu 'anh, sav sretan zbog čvrstine Abdullahova imana i spasenja muslimanskih boraca, rekao je: „Na svakom muslimanu je da poljubi glavu Abdullaha b. Huzafe, a ja to prvi činim.“ Ustao je i poljubio Abdullaha u glavu.

Abdullahu naš, u našem vremenu, pusti nas da te poljubimo u glavu i nastavi svojim putem do mesdžida kako bi obavio namaz s ostalim muslimanima. Pusti nas da te poljubimo u glavu i ostani čvrst i postojan u svojoj vjeri, dini-islam. Abdullahu naš, pusti nas da te poljubimo u glavu i oslobodimo te tvoga ropstva svojim strastima. Pusti nas da te poljubimo u glavu čvrsto nam obećavši da se nećeš vratiti više tom životu u kojem si danas, daleko, daleko od prelijepog islama.

Od Abdullaha b. Abbasa, se prenosi da je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, kazao: *"Pravo Allaha kod njegovih robova jeste da Ga obožavaju i da mu ništa kao sudruka ne pripisuju."* (Mutefekun alejhi) Pravo Uzvišenog Allaha je najveličanstvenije i najznačajnije pravo, i ono počiva na dva velika temelja:

Prvi je: Činjenje ibadeta Njemu Jedinom. A ibadet je zajedničko ime za sve ono što Uzvišeni Allah voli i sa čime je zadovoljan od riječi i postupaka javnih i tajnih. Tako se namaz, zekat, post, hadž, istinit govor, izvršenje emaneta, dobročinstvo prema roditeljima, održavanje rodbinskih veza, ispunjenje ugovora, naređivanje dobra, odvrćanje od zla, džihad protiv nevjernika i munafika, dobročinstvo prema komšiji, jetimu, siromahu, putniku, ljudima i životinjama, dova, zikr, učenje Kur'ana i slična djela smatraju ibadetom. Također, ljubav prema Allahu, Njegovom Poslaniku, strah od Allaha, kajanje Njemu, iskrenost, strpljivost nad Njegovom presudom, zahvalnost na Njegovim blagodatima, zadovoljstvo Njegovom odredbom, oslonac na Njega, nada u Njegovu milost, strah od Njegove kazne i tome slično, ubraja se u ibadet. Samo ibadetom može se postići Njegovo zadovoljstvo i ibadet je razlog zbog kojeg je stvorio sva stvorenja, kao što to kaže Uzvišeni: **"A džine i ljude nisam**

stvorio osim da mi ibadet čine." (Prijevod značenja Ez-Zarijat: 36.)

Radi ibadeta Njemu Jedinom Allah je slao sve Poslanike, salavatullahi 'alejhim edžme'in, kao što stoji u Njegovim riječima: **"Mi smo svakom narodu slali poslanika, kako bi Allaha obožavali i taguta se klonili, pa među njima ima onih koji su upućeni i onih nad kojima se zabluda obistinila."** (Prijevod značenja En-Nahl: 57.) Koreći one koji se ohole i ibadet mu ne čine, Uzvišeni Allah kaže: **"Oni koji se ohole i neće da mi ibadet čine u Džehennem će ući poniženi."** (Prijevod značenja Gafir: 60.)

Otuda čitava vjera ulazi pod pojam ibadeta. Tako se u vjerodostojnom hadisu prenosi da je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, kada mu je Džibril došao u liku beduina i upitao ga o islamu rekao: *"Islam je da svjedočiš da nema drugog Boga osim Allaha, i da je Muhammed Allahov Poslanik, i da namaz klanjaš, i zekat daješ, i postiš ramazan, i hadž obaviš ako si u stanju."* Potom je upitao: A šta je to iman? Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, reče: *"Da vjeruješ u Allaha, Njegove meleke, knjige, poslanike, proživljenje poslije smrti, te da vjeruješ u kader-određenje dobra i zla."* Zatim Džibril upita: A šta je to ihsan-dobročinstvo? Poslanik, sallallahu

'alejhi ve selleme, reče: "Da obožavaš Allaha kao da Ga vidiš jer ako ti Njega ne vidiš pa on tebe uistinu vidi." Sve nabrojane pojedinosti Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je ubrojao u stvari vjere, a sama vjera sadrži značenje poniznosti, pokornosti i poslušnosti. Otuda je značenje Allahove vjere obožavanje Allaha, pokornost njemu i poniznost Njemu. A ibadet koji je nama naređen pored poniznosti sadrži i značenje potpune ljubavi. Tako obožavati Allaha znači postići vrhunac poniznosti i ljubavi prema Allahu, subhanehu ve te 'ala.

Drugi temelj Allahovog prava kod Njegovih robova jeste: Da mu širk ne čine. A širk je pridruživanje Allahu sudruga u Njegovoj vlasti i božanstvenosti. Većinom širk Allahu u Njegovoj božanstvenosti (ilaihijetu) biva, moljenjem nekoga drugog uz Allaha ili upućivanjem nekome mimo Allaha pojedine vrsta ibadeta poput: klanja, zavjeta, straha, nade i ljubavi. A širk je najveći grijeh, i to zbog sljedećih stvari: Jer je širk poistovjećenje stvorenja sa Stvoriteljem u božanskim osobinama, tako onaj ko Allahu nekoga pridruži, on ga je već s Allahom usporedio, a to je najveći zulum-nepravda. Kaže Uzvišeni: **"Doista je širk najveća nepravda."** (Prijevod značenja Lukman: 13.) Zulum je stavljanje neke stvari na pogrešno mjesto, zato onaj ko obožava nekoga mimo Allaha, on je svoj ibadet stavio na pogrešno mjesto i uputio ga ka onome ko ga ne zaslužuje, a to je najveća nepravda. Obavijestio nas je Allah uzvišeni da neće oprostiti širk onome ko se ne pokaje od njega. Kaže Uzvišeni: **"Odista Allah neće oprostiti da mu se širk čini, a oprostiće ono što je ispod toga, onome kome hoće."** (Prijevod značenja En-Nisa: 48). Obavijestio nas je uzvišeni da je zabranio Džennet onome ko širk učini, i da će takav vječno boraviti u Džehennemu. Kaže Uzvišeni: **"A onaj ko Allahu širk učini, Allah mu je zabranio ulazak u Džennet, i njegovo prebivalište će Džehennem biti, a zulumčarima niko neće u pomoć priteći."** (Prijevod značenja El-Maide: 72). Zbog toga što širk uništava sva djela. Kaže uzvišeni: **"A da su širk počinili, propalo bi sve ono što su radili."** (Prijevod značenja Al-En'am: 88).

Jer je imetak mušrika i njihova krv dozvoljena. Kaže Uzvišeni: **"Ubijajte mušrike, gdje god ih nađete, zarobljavajte ih i opkoljavajte i zasjede im pravite."** (Prijevod značenja Et-Tevbe: 59). A Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kaže: **"Naređeno mi je da se borim protiv ljudi sve dok ne kažu: Nema Boga sem Allaha, pa kada to kažu od mene su zaštitili svoju krv i imetak, osim s pravom."** (Mutefekun alejhi).

Zato što je širk najveći grijeh. Poslanik, 'alejhi selam je upitao: **"Hoćete li da vas obavijestim o najvećem grijehu?"** Kazali smo: „Svakako, Allahov poslaniče.“, **"Činjenje širka Allahu, i neposlušnost roditeljima..."** (Mutefekun alejhi).

Jer je širk nedostatak i mahana koju je Allah od sebe negirao, pa onaj ko mu pridruži sudruga, taj mu pripisuje nešto što je On sebi negirao, a to je vrhunac izazivanja i prkošenja Allaha Slavljenom i Uzvišenom.

Postoje dvije su vrste širka: **Veliki širk**, koji čovjeka izvodi iz vjere i odvodi vječno u vatru ukoliko umre a ne pokaje se, a to je upućivanje ibadeta nekome mimo Allaha, poput dove nekome mimo Allahu, približavanje klanjem, zavjetom nekome mimo Allaha bilo kaburu, džinu ili šejtanu. Također strah od umrlih, džina, šejtana, da ne nanese kakvu štetu ili bolest, i nada u nekoga drugog mimo Allaha u onome u čemu je moćan samo Allah, poput ispunjenja želja i otklonjanja nevolje, što se danas prakticira oko turbeta sagrađenim na kaburima evlija, pobožnih i dobrih ljudi. Kaže Uzvišeni: **"A oni mimo Allaha obožavaju one, koji im nisu u stanju naškoditi, a niti korist kakvu pribaviti, i oni govore ovo su naši zagovornici kod Allaha."** (Prijevod značenja Junus: 18).

Druga vrsta širka jeste: **Mali širk**, a on ne izvodi počinioca iz vjere, ali narušava tevhid, i ubraja se u sredstva koja vode ka velikom širku. Mali širk dijeli se na dvije vrste:

Jasni i vidljivi širk, a odnosi se na izraze i postupke. Što se tiče izraza, poput zaklinjanja nečim mimo Allaha. Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem,

kaže: **"Ko se zakune nečim mimo Allaha, počinio je kufr i širk."** (Bilježi ga Tirmizi i kaže: hadis je hasen, a Hakim ga smatra sahihom). Također, kada je neki čovjek kazao: "Ono što Allah hoće i što ti hoćeš." Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, je rekao: **"Zar si me Allahu ravnim učinio, reci ono što hoće Allah Jedini."** (Bilježi ga Nesai) A ispravno je reći biva ono što Allah hoće, a zatim što hoće i taj i taj, i da ne bi Allaha, a zatim toga i toga, tako da htijenje roba slijedi Allahovu volju, kao što to kaže Uzvišeni: **"A vi ne možete ništa htjeti, osim da to želi Allah Gospodar svih svjetova."** (Prijevod značenja Et-Tekvir: 29). Što se postupaka tiče, to se odnosi na vješanje halki ili konca, s namjerom otklanjanja ili potiskivanja belaja, poput vješanja hamajlija i amuleta iz straha od uroka okom ili nečeg sličnog. Ako se te halke, konci i hamajlije smatraju samo sredstvima otklonjanja belaja ili njegovog potiskivanja, onda se to smatra malim širkom, jer Allah to nije učinio uzrokom. Međutim, ako neko smatra da to samo po sebi otklonja ili potiskuje nevolju, to je onda veliki širk, jer se on vezao za nešto drugo mimo Allaha, subhanehu ve te 'ala.

Skriveni širk, a to je širk u namjerama i nijetima, poput rija'a-pretvaranja i želje za dokazivanjem i pohvalom. Na primjer da čovjek čini djelo kojim se približava Allahu, želeći njime da ga ljudi pohvale, kao kad bi uljepšao namaz, ili udijelio sadaku da bi bio pohvaljen i spominjan, ili da glasno izgovara zikr, ili uljepšava glas pri učenju Kur'ana kako bi ga ljudi čuli pa pohvalili i spominjali. Ali pretvaranje ako se pomiješa sa djelom pokvari ga. Kaže Uzvišeni: **"A onaj ko žudi da susretne svoga Gospodara neka čini dobra djela, i neka ne pridružuje-pripisuje u ibadetu svome Gospodaru nikoga."** (Prijevod značenja El-Kehf: 11). Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je kazao: **"Najviše se za vas bojim malog širka."** Upitaše: „Allahov Poslaniče, a šta je to mali širk?“, odgovorio je: **"Rija-Pretvaranje."** (Bilježi ga Ahmed i Taberani). U mali širk također spada i činjenje djela radi dunjalučke nadoknade, poput onoga ko obavi hadž, ili uči ezan ili predvodi ljude u namazu radi novca, ili onoga ko uči šerijatsko znanje radi novca. Poslanik, alejhisselam, kaže: **"Propao je rob zlatnika i srebrnjaka."**

Šta čekamo?! Mehdiyu!!! Da uz kahvu gledamo na dnevniku kako je on preko noći izmijenio stanje ljudi i popravio na bolje. Dokle nemarnost i nezainteresovanost?! Jel ponovo treba muslimanska kći da se oda zinaluku i drogama da bi muslimani shvatili da treba da imaju svoj vrtić, svoje škole i svoje fakultete. Obaveza nam je da se organizujemo kako bi naš život bio u svakom pogledu islamski i onako kako to Svevišnji Allah traži od nas.

Piše: Muhammed Ikanović, prof.

Pune dvadeset i tri godine traje proces objave i odgoja prve generacije muslimana, „zlatne generacije“, koja je riječima i djelom pokazala iskrenu pokornost i privrženost islamu. Svaka stvar u našoj, zlatnim slovima ispisanoj, istoriji prve generacije je pouka za onoga ko razmišlja i iz toga želi izvući pouku. Nije uzaludno bilo dvadeset tri godine odgoja i sigurno je bilo za tim velike potrebe i pokazalo se da je to baš tako i trebalo, za razliku od nas koji želimo da se odgojimo za nekoliko dana, a potom nosimo emanet vjere kojeg su odbacila gorostasna brda kad im je ponuđen. Trebao je da se upotpuni cijeli jedan proces da bi izašla generacija koja će za još svoga vijeka napraviti velike promjene planetarnog razmjera. Nakon što se proces upotpunio, objava se završava, na osnovu mišljenja jednog dijela mufessira, kratkim ajetom velikog značenja, „**Danas Sam vam vašu**

vjeru upotpunio...“ (Prijevod značenja, *al-Maide*, 3.). Pouka je da je sistem islamskog života upotpunjen i da za bilo čim što je potrebno jednom muslimanu i njegovoj zajednici rješenje postoji u islamu, samo je potrebno potražiti ga na ispravan način.

Vadžibom biva i ono bez čega se ne može upotpunit jasni vadžib

Fikhsko pravilo glasi: vađibom biva sve ono bez čega se ne može upotpuniti vadžib. Pa tako onaj ko je dužan da izdvoji zekat, da bi znao koliko iznosi njegovih 2,5% obaveza mu je da obračuna imetak koji ima i izračuna koliko iznosi 2,5%, iako te operacije u osnovi nisu vadžib. Ako je tema odgoj onda ćemo ovo pravilo pojasniti primjerom islamskog odgoja generacija.

Društveni poredak u kojem danas živimo nalaže školovanje djeteta što je u mnogim državama i regulisano zakonskom regulativom i ko god ne želi da ispuni tu društvenu obavezu bit će sankcionisan. Mi kao muslimani znamo da je naša vjerska i moralna obaveza da opismenjemo svoju djecu i učimo ih svakoj korisnoj nauci, kako onoj koja se tiče naše vjere tako i onoj koja donosi ovosvjetske koristi. Zato islamski učenjaci kažu da ukoliko islamsko društvo ima potrebu za doktorima medicine, ispunjavanje te obaveze biva fardi-kifaje na zajednicu muslimana, sve dok se ta potreba ne zadovolji. Mi se ovdje želimo koncentrisati na obrazovni sistem i školovanje. Sve iz razloga što je to naša obaveza, a i takođe zato što je to vrlo bitan period u formiranju ličnosti. Zato je i nastala izreka 'od kolijevke pa do groba najljepše je dačko doba'. Da li to zbog

toga što je to najrahatniji dio života kojeg čovjek proživi ili zbog nečega drugog nije bitno. Nas interesuje kako da ga kvalitetno iskoristimo u odgoju novih generacija. Važno je spomenuti da se djeca uveliko ugledaju na učitelje, nastavnike i profesore i da te ličnosti na njih ostaljavaju velikog traga. O važnosti brige o odgoju djeteta, najbolje govori primjer koje su izrekli učitelji generacija prije nas tj. da je dijete poput spužve, a spužva upija i čistu i prljavu vodu, sve ovisi od toga u koju vodu ćeš da staviš spužvu.

Aktivni samo u nuždi

Naša istorija i lični moj dugogodišnji rad sa muslimanskim masama me podučio da muslimani, na veliku žalost, reaguju samo u nevolji i da nikako nisu spremni na preventivna djelovanja. Prije nekoliko godina posjetio sam jedan džem'at u dijaspori gdje nas je jednog dana zijaretio brat musliman koji živi u Italiji. Cilj njegove posjete je bio da tom džem'atu prenese iskustva muslimana u Italiji po pitanju obrazovnog sistema za muslimane. Poznato je da u Italiji živi veliki broj muslimana arapskog porijekla. Veći dio njih je došao u tu zemlju kao već odrasla osoba sa izgrađenom vizijom života i nije bilo velikih problema. Ti problemi su nastali kada su tamo počela da se rađaju djeca. U svojim kućama su učili šehadet, a u školama nešto drugo. Naravno mnogi u tome nisu vidjeli prijetnju sve dok se ona nije pojavila. Pa su tako muslimanske kćerke bježale od kuće sa svojim „prijateljima“ i sa njima provodili po nekoliko dana, jer su u školi učili da na to imaju pravo. U nekim muslimanskim kućama djeca su počela da se krste prije jela umjesto da izgovore riječi bismille. Bilo je i muslimanske djece koja su počela da se drogiraju i tako do nedgoled sa primjerima. Iz toga su stariji naučili da moraju da se organizuju i otvaraju škole u kojima će odgajati djecu na islamskim principima. Ali, za neku djecu je to bilo

kasno jer su njihovi roditelji bili direktni uzročnici moralnog ubistva svoje djece. A koliko je ajeta koji se završavaju sa riječima da se pouke uzimaju od onih prije, što znači da ne čekamo da se nama desi da bi djelovali.

Neiskrene želje

U poslijeratnom periodu tačnije 1996. godine u časnom ramazanu kao da'ija otišao sam u jedan grad u Bosni, a još sam bio na šerijatskom kursu kojeg su vodili naši muderisi, braća arapi, jer nije bilo bosanaca sposobnih za to. Sa ovog

imali priliku da nam dođe neko ko zna arapski jezik, ko je završio neki od islamskih fakulteta itd. Nakon deset godina na desetine da'ija se vratilo sa islamskih fakulteta, godine provodeći sjedeći pred ulemom ovog ummeta, ali imamo drugi problem; malo je onih koji sada žele to znanje. Danas se uglavnom o da'ijama govori kada se žele ogovoriti i spominjati njihove manjkavosti i slabosti. Danas ništa nije dobro!!! Ali svako će pred Allaha stati. Željeli smo da imamo imetka da ga trošimo za islam, danas ga imamo, a malo je onih koji ga troše. Željeli smo da imamo ljude koji će nam prevoditi djela s arapskog da i mi osjetimo riječi ibnul-Kajjima, ibn-Tejmijje i drugih alima, a danas je malo onih koji žele da ih čitaju, a još manje koji žele po njima da postupaju. Zato slobodno možemo reći da su te želje bile neiskrene, na veliku žalost!

Islamski projekti

Pored toga što sami pojedinci nisu baš dobri i bilo kakav projekat koji se pokrene na udaru je kritika muslimanskih masa. Krenimo od mekteba: jedan da'ija treba skoro da moli braću da svoju djecu šalju da bi ih podučio ajetima i hadisima. A ako se i nađe neko ko je spreman da pokrene islamsku školu mali broj se odaziva da upiše svoje dijete u nju. Na sramotu vam muslimani! Šta čekamo?! Mehdiju!!! Da uz kahvu gledamo na dnevniku kako je on preko noći izmijenio stanje ljudi i popravio na bolje. Dokle n e m a r n o s t i nezainteresovanost?! Jel ponovo treba muslimanska kći da se oda

zinaluku i drogama da bi muslimani shvatili da treba da imaju svoj vrtić, svoje škole i svoje fakultete. Obaveza nam je da se organizujemo kako bi naš život bio u svakom pogledu islamski i onako kako to Svevišnji Allah traži od nas. Molimo Gospodara Svemogućeg da popravi naše stanje.

Ebu Musa el-Eš'ari prenosi od Allahova

Poslanika, sallallahu alejhi ve selleme:

***- Mumin (vjernik) koji uči Kur'an sličan je
limunu koji je lijepog mirisa i okusa.***

***Mumin koji ne uči Kur'an je poput hurme
koja nema mirisa ali joj je okus sladak.***

***Griješnik (a u drugoj predaji: licemjer) koji
uču Kur'an je sličan bosiljku koji ima lijep
miris, a okus mu je gorak.***

***Griješnik, odnosno licemjer koji ne uči Kur'an
sličan je gorkoj tikvici čiji je okus gorak a
nema ni mirisa.***

***U jednoj drugoj predaji stoji ovako: Vjernik
koji uči Kur'an i radi po Kur'anu... i vjernik
koji ne uči...***

(Buharija, Muslim, Ebu Davud, Tirmizija i Neseija)

stanovišta, na jednu ruku žalosno, vrlo skromno znanje uz nepoznavanje arapskog jezika, a nije bilo sposobnijih da'ija ili svi mi koji smo bili u da'vi naše znanje je bilo veće ili manje za nijansu. Sjećam se tog vremena da se svaki novi propis i svako predavanje načisto upijalo. Svi su svoje slobodno vrijeme željeli provesti s nekim ko bi im mogao bilo šta o islamu reći. I sve je to bilo popraćeno laganim uzdasima kad bi

UZIMANJE KREDITA SA KAMATOM ZA KUPOVINU STANA ILI KUĆE

Nakon ove fetve nastao je blagi haos među muslimanima u konzumiranju kredita sa kamatom za kupovinu bilo čega oslanjajući se na tu "blaženu" fetvu, iako je većini njih jasno kao dan da je kamata haram, međutim, kada se spoje greška učenjaka i strast muslimana, onda to vodi do toga da se tako jasne zabrane krše. Tako danas možemo naći bivšeg mudžahida koji je do juče žrtvovao život za vjeru, ili sunetliju koji nastoji oživiti sve sunnete, ili selefiju ljubomornog na svoju akidu, kako im je uzimanje kredita sa kamatom postala sasvim normalna stvar, a da ne govorimo o onima kod kojih inače nema halala i harama u Islamu. Na primjenu iste fetve sa mimbera se pozivalo, a oni koji se ne slažu sa fetvom nazvani su strogim vehabijama kod kojih je sve haram.

Piše: Zijad Ljakić, prof.

Na opće zaprepaštenje učenjaka, da'ija, radnika na polju islamske da've i iole ljubomornog muslimana, Evropska komisija za istraživanje i fetve izdala je završno saopćenje na svojoj četvrtoj sjednici održanoj u Dublinu, država Irska, u mjesecu redžebu, 1420. po Hidžri (1999.god.), a samo dvije sedmice nakon toga Udruženje učenjaka Šerijata Sjeverne Amerike je, takođe, izdalo završno saopćenje na prvoj pravnoj konferenciji održanoj u gradu Detroitu, pokrajina Mičigen (Sjeverna Amerika) 1420 po Hidžri, čiji sadržaj je fetva kojom se dozvoljava uzimanje kredita sa kamatom za kupovinu kuće ili stana, shodno kako je to običaj na Zapadu da banka da novčani kredit za kupovinu kuće ili stana kojeg treba vratiti u dugoročnim ratama sa kamatom. Nakon ove fetve nastao je blagi haos među muslimanima u konzumiranju kredita sa kamatom za kupovinu bilo čega oslanjajući se na tu "blaženu" fetvu, iako je većini njih jasno kao dan da je kamata haram, međutim, kada se spoje greška učenjaka i strast muslimana, onda to vodi

do toga da se tako jasne zabrane krše. Tako danas možemo naći bivšeg mudžahida koji je do juče žrtvovao život za vjeru, ili sunetliju koji nastoji oživiti sve sunnete, ili selefiju ljubomornog na svoju akidu, kako im je uzimanje kredita sa kamatom postala sasvim normalna stvar, a da ne govorimo o onima kod kojih inače nema halala i harama u Islamu. Na primjenu iste fetve sa mimbera se pozivalo, a oni koji se ne slažu sa fetvom nazvani su strogim vehabijama kod kojih je sve haram. Ova fetva i slične njoj programirale su u mozgu mnogih muslimana parolu "radi šta hoćeš zagarantovan ti je Džennet" po kojoj sretno u ljepoti Islama žive, jer šta je još ostalo nakon ohalaljivanja kamate?

Zatim mnogi savremeni islamski istraživači i da'ije, nakon ove pogrešne fetve, na pitanje o uzimanju bankovnih ili drugih kredita sa kamatom kažu da postoje dva stava učenjaka o tome, uzimajući ovu fetvu kao meritorni stav

učenjaka. A istina je da se radi o jednom stavu i pogrešnoj fetvi koju nije dozvoljeno predstavljati kao kompetentno mišljenje uleme zbog očite greške na kojoj je zasnovana ta fetva, a cilj ovog teksta je da baš to objelodani. A prije toga da odredimo tačku u kojoj su se razili nosici te pogrešne fetve sa općim stavom učenjaka oko konzumiranja kamate:

> Svi su složni da je po idžma'u učenjaka kamata zabranjena (idžma' navode Kurtubi, Nevevi, Ibn Hubejre i mnogi drugi), da je ona jedan od sedam upropaštavajućih grijeha (kao što je došlo u vjerodostojnom hadisu), da je ona veliki grijeh kojim se objavljuje rat Allahu i Njegovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem (kao što je došlo u 279. ajetu sure el-Bekare), i također, svi su složni da je kamata koja se daje banci ili uzima od nje, da je to kamata koja je Šerijatom zabranjena.

> Složni su, također, na zabrani konzumiranja kamate u muslimanskoj

zemlji (darul-islam: to je mjesto u kojem žive muslimani i u kojem preovlađuje ispoljavanje islamskih propisa) između muslimana i kjadira.

> Složni su da je muslimanu koji boravi u kjadirskoj zemlji (darul-kufr: to je mjesto u kojem žive kjadiri i u kojem preovlađuje ispoljavanje neislamskih propisa) zabranjeno uzeti kredit sa kamatom za kupovinu nečeg mimo stana ili kuće.

> A razišli su se oko toga da musliman koji boravi u kjadirskoj zemlji daje kamatu na uzeti bankovni kredit radi kupovine kuće ili stana.

Dakle, **opći stav učenjaka** je kategorična zabrana uzimanja kredita sa kamatom radi kupovine kuće ili bilo čega drugog. Ovo zastupaju sve komisije i sva udruženja za fetve širom svijeta osim većine članova Evropskog vijeća za fetve i Udruženja učenjaka Sjeverne Amerike. (pogledaj *Fikhul-nevazil*, 3/135-150; i *er-Riba vel-mu'amelatu el-masrifije*, 227-230.) Dokazuju svoj stav općim argumentima Kur'ana, Sunneta, idžma'a i kijasa (analogije) kojim se zabranjuje kamata bez razlike na mjesto, vrijeme i ljude. Uzvišeni kaže: **"A Allah je dozvolio trgovinu, a zabranio kamatu."** (Prijevod značenja *El-Bekare*, 275.) U hadisu kojeg bilježi Muslim od Džabira, radijallahu 'anhui, je došlo da je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, prokleo onog koji uzima kamatu, daje, zapisuje i svjedoči, i kaže: *"Oni su isti"*. A idžma (jednoglasan stav učenjaka) prenosi Kurtubi, Ibnul-Munzir, 'Ajni, Ibn Kudame, Ibn Hadžer, Ibn Tejmije, Ševkani i mnogi drugi. A argument iz kijasa (analogije): kao što je zabranjena kamata između muslimana i kjadira u muslimanskoj zemlji pa tako je i u kjadirskoj.

Zastupnici **pogrešne fetve** dozvoljavaju uzimanje kredita sa kamatom samo radi kupovine kuće ili stana, s tim da ovu dozvolu ograničavaju još sa pet šartova:

- > da ne postoji drugi način za kupovinu stana,
- > da nema drugi stan ili kuću,
- > da ne posjeduje imetak sa kojim može kupiti stan bez kredita,

> da to bude u kjadirskim zemljama a ne muslimanskim, i

> da nema namjeru praviti biznis sa tom kućom ili stanom.

Kao što je već rečeno ovu fetvu su izdala sa većinom glasova Evropska komisija za istraživanje i fetve 1999. god. i Udruženje učenjaka Šerijata Sjeverne Amerike 1999. god., a onaj sa čijim imenom se širila ova fetva je dr. Jusuf el-Kardavi. Nije teško primjetiti da su šartovi ove fetve u praksi malo poznati, a i da nisu ni bitni onima koji se povode za njom, bitno je da neko kaže kredit sa kamatom je dozvoljen a kada, gdje i kako to uglavnom ostaje na papiru onih koji su je dozvolili. Rezime dokaza kojima se pravda ova pogrešna fetva može se svesti na nekih pet argumenata.

Prvi argument

Poistovjećivanje ovog pitanja sa stavom Ebu Hanife i njegovog učenika Muhammeda Šejbanija, a ovo je ujedno i stav hanefijskog mezheba (s tim da Ebu Jusuf nije na ovom stavu), da je dozvoljena kamata i ostale zabranjene relacije poput zabranjenih kupoprodajnih ugovora, kockanja i sličnog između muslimana i nemuslimana u kjadirskoj zemlji (koju hanefije nazivaju darul-harb).

Komentar: Na ovaj argument se može odgovoriti sa više aspekata:

- Mezheb hanefija je oprečan stavu većine učenjaka kod kojih je kamata zabranjena na svakom mjestu i među svim ljudima na što upućuju opći dokazi Kur'ana i Sunneta o zabrani kamate. A sa druge strane nema dokaza koji pravi razliku među ljudima i državama u dozvoli konzumiranja kamate;
- Osnovni i najjači dokaz hanefija o dozvoli kamate i ostalih zabranjenih radnji između muslimana i nemuslimana u kjadirskoj zemlji je hadis u kojem stoji: *"Nema kamate u zemlji rata (darul-harb) između muslimana i kjadira (muhariba) koji je u ratu sa muslimanima"*, (bilježi ga Zejlei'i u *Nasbur-rajetu* 4/44 bez seneda). Međutim ovaj dokaz je neprihvatljiv sa strane slabosti

seneda: prenosi ga Mekhul sa irsalom (tj. nema ashaba u senedu), a uz to hadis uopće nema seneda niti je spomenut i u jednoj zbirci hadisa. Također se odbija sa strane značenja čak i da je vjerodostojan, jer može značiti negiranje kamate, tj. zabranu. (pogledaj *el-Mugni* 4/46, i *el-Medžmu'* 9/392) Prema tome, zbog ovakvog dokaza čija vjerodostojnost i značenje su pod velikim znakom upitnika, te je kao takav neprihvatljiv, ne mogu se ostaviti jasni argumenti zabrane kamate. Ima još dokaza kojima hanefije podupiru svoj stav, s tim da su veoma slabi te nema potrebe da ih navodimo i komentarišemo, zbog toga ostali mezhebi, pa čak i Ebu Jusuf od hanefija, ne prihvataju ovo mišljenje hanefija.

- Po hanefijskom mezhebu, kao što je kamata dozvoljena u kjadirskoj zemlji takođe je dozvoljeno muslimanu da kocka sa kjadirskom, da mu prodaje alkohol, krmetinu, strvinu i slično. (pogledaj *el-Mebhut*, 10/95, i *Fethul-kadir*, 7/38) Pa da li zastupnici ove fetve također sve ovo dozvoljavaju muslimanima na Zapadu? A ako ne, zašto uzimaju samo jedan dio stava hanefijskog mezheba, a drugi odbacuju?
- Da vidimo koliko se ova fetva podudara sa stavom hanefija. Prvo, učenjaci hanefijskog mezheba su se razišli oko toga šta se podrazumijeva pod kjadirskom zemljom (koju zovu darul-harb) u kojoj je dozvoljena kamata i ostale zabranjene radnje između muslimana i nemuslimana, zvanični stav mezheba je da se misli na zemlju koja je u ratu sa muslimanima, a ne koja ima ugovor o neratovanju (pogledaj *Hašijetu Ibn 'Abidin* 5/186). Tako se ova fetva ne podudara sa stavom hanefijskog mezheba, jer zemlje u kojima su dozvolili kamatu nisu zemlje rata (darul-harb), tj. koje su u ratu sa muslimanima, ili tačnije sa svim muslimanima. Drugo, kod hanefija je dozvoljena kamata između muslimana i nemuslimana u

Nastavak na sl. strani -->

kjafirskoj zemlji u osnovi, u stanju blagostanja i nužde (*pogledaj Bedai'us-sana'i 5/192*), dok nosioci fetve smatraju da je to u osnovi zabranjeno, te da se ne dozvoljava osim u stanju nužde ili opće potreba koja je na nivou nužde. Tako se ovim njihovi putevi razmimoilaze. Treće, po izdatoj fetvi musliman je taj koji kada uzme kredit daje kamatu kjafiru, a hanefije koji dozvoljavaju kamatu između muslimana i kjafira uvjetovali su da musliman bude onaj koji uzima kamatu, a ne koji daje. (*pogledaj Hašijetu Ibn 'Abidin 5/186*) Tako se putevi ove fetve i stava hanefija opet razmimoilaze.

Drugi argument

Fikhsko pravilo (opća potreba se stavlja na nivo nužde kojom se dozvoljava zabranjeno), a stan je jedna od nužnih potreba bez koje se ne može, zato se on mora obezbijediti svedjedno da li putem plaćanja kirije ili kupovinom. A pošto je plaćanje kirije popraćeno s puno teškoća i prepreka, kupovina stana je postala opća potreba muslimana koji žive na Zapadu sa kojom ostvaruju mnoge koristi, a otklanjaju velike gubitke i zato im se dozvoljava kredit sa kamatom, jer opća potreba (kupovina stana) koja je prerasla u nuždu dozvoljava zabranjeno (kamatu).

Komentar: Takođe i na ovaj se argument može odgovoriti sa više aspekata:

> Nema sumnje da je stan (ili kuća) jedna od nužnih potreba bez koje čovjek ne može normalno živjeti, s toga se on mora obezbijediti svedjedno da li putem plaćanja kirije, kupovinom ili na bilo koji drugi dozvoljen način. Međutim, ono što je ovdje sporno je uporno nastojanje nosioca fetve da svedu udovoljavanje potrebe za stanom samo u jednom obliku, a to je kupovina stana (ili kuće) putem uzimanja kredita sa kamatom bez osvrtnja na ostale oblike udovoljavanja potrebe za stanom, kao što je: kirija, izgradnja kuće i slično. Nema dokaza u Šerijatu koji ograničava potrebu čovjeka za stanom samo u njegovom posjedovanju kupovinom.

> S obzirom da musliman ima izbora mimo kupovine stana u plaćanju kirije,

pravljenu kuće i slično, kupovina stana uzimanjem kredita sa kamatom niukom slučaju se ne može smatrati općom potrebom, tj. nuždom koja dozvoljava zabranjeno. Jer da bi se nešto smatralo nuždom ne smije imati alternativu u nečemu drugom kao što je u ovom slučaju. Međutim, kada muslimani koji žive na Zapadu ne bi mogli da dođu do stana (ili kuće) osim putem kupovine istog, onda bi se to smatralo općom potrebom koja je postala nužda.

> Da bi se nešto smatralo nuždom ili prinudom (darurom) sa kojom se dozvoljava zabranjeno učenjaci uslovljavaju tri šarta: Prvi šart je da je nužda stvarna, a ne umišljena, ili zasnovana na tvrdnji. Drugi šart je da onaj koji je u nuždi nema izbora u nečemu drugom što je dozvoljeno. Treći šart je ono što se u nuždi ohalali traje sve dok postoji nužda, a prestaje sa prestankom nužde. Mes'ela o kojoj mi govorimo ne zadovoljava nijedan od ovih šartova: jer prvi šart je da nužda bude stvarna, a sami nosioci fetve priznaju da ona nije nužda nego potreba. Drugi šart zahtijeva da ne postoji izbor u nečemu drugom, a u slučaju o kojem mi govorimo postoji izbor, a treći šart čini ohalalivanje harama izuzetkom dok traje nužda, a u mes'eli o kojoj mi govorimo potpisnici fetve su dozvolu kamate učinili pravilom za muslimane koji žive na Zapadu.

> Dozvoljavanje uzimanja kredita sa kamatom za kupovinu kuće ili stana otvara vrata ohalalivanja većine šerijatom zabranjenih stvari, na primjer: trgovci i poduzetnici imaju jaku potrebu za kamatnim pozajmicama za pokretanje svojih poslova, takođe, ovi isti imaju potrebu da im se dozvoli trgovina sa alkoholom, svinjskim mesom kako bi uspješno poslovali, mladić čija se neženidba odužila, a ima potrebu za ženom treba da mu se ohalali zinaluk, ili nema sredstava za ženidbu da uzme kredit sa kamatom, također, student ima jaku potrebu za finansirenje studija čiji su troškovi ogromni, liječnik da bi otvorio ordinaciju i nabavio aparate ima potrebu za kreditom, posjedovanje auta je postala nužna stvar, a bez kredita se ne može uzeti novo ili valjano auto, i tako redom. Pa, u čemu je razlika između gore spomenutih

i onog koji može doći do stana plaćanjem kirije ili štednjom i postepenom gradnjom kuće pa mu dozvole potpisnici fetve uzimanje kredita sa kamatom.

Treći argument

Musliman nije šerijatski obavezan da primjenjuje propise vjere koji su vezani za politiku, ekonomiju i društvo u državi koja ne vjeruje u Islam kao društveno uređenje, jer to nije u njegovoj moći, a od tih propisa je kamata. Nego je on zadužen da primjenjuje propise vezane za ibadete, brak, hranu, piće, odjeću i slično što je vezano za privatni život, a ako ni ovo ne bi mogao upražnjavati bio bi obavezan učiniti hidžru.

Komentar iz više aspekata:

> Ovakvo uopćavanje je veoma opasno sa strane otvaranja vrata nepridržavanja propisa vezanih za ekonomiju i politiku pod izgovorom da je to van okvira onog što Šerijat obavezuje, te time postaje osnova da se ne treba držati tih propisa.

> Takođe, ovakvo tumačenje pridržavanja vjere je dobar korak za sekulariziranje muslimanskih manjina jer ovo se poklapa sa parolom: daj kralju ono što je kraljevo (propise vezane za politiku, ekonomiju i društvo), a bogu ono što je božje (propise vezane za ibadete, brak i slično što je vezano za privatni život).

> Isto tako, ovakvo tumačenje prekida svaki ozbiljniji pokušaj otvaranja islamskih političkih i ekonomskih institucija sa kojima bi se čuvao identitet muslimana i štitili njihovi interesi.

> Ovaj argument se direktno protivi tekstu hadisa: "*Kada vam nešto zabranim klonite se toga, a kada vam nešto naredim izvršite ga koliko ste u mogućnosti*". (*Buharija i Muslim*).

Četvrti argument

Neuzimanje kredita sa kamatom u kjafirskoj zemlji vodi do toga da pridržavanje vjere kod muslimana biva razlogom njihove ekonomske slabosti i finansijskih gubitaka, a osnov je da Islam jača muslimana, a ne da ga slabi, da mu koristi, a ne šteti. Zato su neki učenjaci dozvolili da musliman naslijedi kjafira

dokazujući to sa hadisom: "Islam povećava a ne umanjuje" (Ebu Davud br.2913, Ahmed str.5/230 i Hakim str.4/345, a Albani ga je ocijenio slabim u Silsili str.3/252), i hadisom: "Islam je gornji i ne uzdiže se iznad njega" (Darekutni br.3663, Bejheki str.6/205, a Albani ga je ocijenio dobrim u Irva'u str.5/109).

Komentar sa tri aspekta:

1. Osnova je da se musliman boji Allaha gdje god bio, dozvoljavajući ono što je halal i zabranjujući ono što je haram, i da bude ubijeđen da što god da ostavi radi Allaha da će mu Allah to zamijeniti boljim, te da ne bude od onih koji površno Allaha obožavaju, ako ga zadesi dobro smiren je, a ako ga zadesi musibet vraća se u nevjerstvo pa tako izgubi i ovaj i onaj svijet.
2. Bilo bi ispravno reći da pridržavanje vjere kod muslimana biva razlogom njihove ekonomske slabosti i finansijskih gubitaka ako bi na vjeru gledali samo sa strane dunjaluka. Međutim, ispravno je da se snaga i slabost muslimana mjere iz dunjalučkog i ahiretskog ugla. Naime, historija Islama od prvih generacija do danas je prepuna primjera žrtvovanja dunjaluka, društvenog ugleda i života radi Allaha, Njegovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, i Dženneta koji im je obećan, a nisu se žalili da im je Islam umanjio imetak ili oslabio snagu. Sva snaga muslimana je u pridržavanju vjere, a ne obrnuto. Sa ovim izgovorom se može pravdati svako onaj ko upadne u bilo koji grijeh.
3. Kada je Uzvišeni objavio ajet kojim zabranjuje mušricima obavljanje Hadždža: **"O vjernici, mnogobošci su sama pogan, i neka više ne dolaze na Hadždž Časnom hramu poslije ovogodišnjeg Hadždža ..."** (Prijevod značenja Et-Tevba 28.), neki stanovnici Mekke su se pobožali da će im to oslabiti trgovinu i uticati na propast robe, pa je objavljen drugi dio istog ajeta: **"... A ako se bojite oskudice, pa Allah će vas, ako hoće, iz obilja Svoga imućnim učiniti. – Allah**

zaista sva zna i mudar je." (Prijevod značenja Et-Tevba 28.)

Peti argument

Kao posljedica dozvole uzimanja kredita sa kamatom muslimani stiču mnoštvo općih koristi, između ostalog: očuvanje vjere i islamske ličnosti, poboljšanje socijalnog stanja muslimana, oslobađanje od ekonomskog pritiska koji im otežava da'vetske aktivnosti, učešće u izgradnji opće dobrobiti zajednice pokazujući time svijetlu sliku Islama pred nemuslimanima.

Komentar:

Osnovni cilj Šerijata je pribavljanje koristi i otklanjanje štete, s tim da je kriterij koristi i štete strogo određen Kur'anom i Sunnetom i obuhvata dunjalučki i ahiretski život. Opća korist (maslehatu mursele) u Šerijatu je sve ono sa čime je došao Islam, a ne ono za čime streme strasti ljudi i do čega dođu svojim razumom, pa je tako korisno samo ono što ga Islam smatra korisnim. Ono što je naređeno Kur'anom i Sunnetom u tome je sva dunjalučka i ahiretska korist ljudi, a ono što je zabranjeno Kur'anom i Sunnetom u tome je sva dunjalučka i ahiretska šteta. Prema tome, nema hajra ni koristi u onome što je Islam zabranio, tj. ne može se desiti da Islam nešto zabrani, a da je u tome stvarna korist ljudi, a ovo je slučaj i sa kamatom.

Po idžma'u učenjaka cilj Šerijata se svodi na pet stvari: da čuva vjeru, život, razum, porod i imetak, a suština i smisao svih šerijatskih propisa (naredbi i zabrana) je zaštita ovih pet stvari. Zaštita vjere je na prvom mjestu i ima najveću prednost, zbog toga je propisan džihad u kojem se daje život da bi se sačuvala vjera. Tako i u ovoj mes'eli daje se prednost zaštiti vjere, tj. ostavljanju zabranjene kamate, nad prividnim materijalnim koristima.

Jednoglasni su islamski učenjaci da je uslov prihvatanja nečeg što ljudi smatraju da je u njemu opća korist za njih da nije oprečan tekstovima Kur'ana i Sunneta. Da bi nešto bilo opća korist za ljude ono ne smije biti zabranjeno Šerijatom, jer u tom slučaju to je lažna,

umišljena i privremena korist.

Zaključak iz obrazloženog

Nakon svega spomenutog, jasno je da su argumenti sa kojima se pravda ova pogrešna fetva neprihvatljivi i slabi, zato nije dozvoljeno povoditi se za njom u uzimanju kredita sa kamatom. Poistovjećivanje ove fetve sa stavom hanefija u dozvoljavanju kamate i ostalih zabranjenih relacija između muslimana i nemuslimana u kjafirskoj zemlji nije ispravno iz tri razloga:

- hanefije misle na kjafirsku zemlju koja je u ratu sa muslimanima, a ovi na zemlju koja je u miru,
- kod hanefija je to u osnovi dozvoljeno, a kod potpisnika fetve u nuždi ili općoj potrebi
- i kod hanefija je šart dozvole da musliman bude onaj koji uzima kamatu, a kod potpisnika ove fetve musliman daje kamatu.

A belaj je još veći ako na ovo dodamo da stav hanefija u osnovi nije ispravan. Dokazivanje ove fetve sa fikhskim pravilom (opća potreba se stavlja na nivo nužde kojom se dozvoljava zabranjeno) je takođe neispravno: jer nosioci fetve nastoje da svedu udovoljavanje potrebe za stanom samo u jednom obliku, a to je kupovina stana (ili kuće) putem uzimanja kredita sa kamatom bez osvrtnja na ostale oblike udovoljavanja potrebe za stanom, kao što je: kirija, izgradnja kuće i slično, sa druge strane musliman ima izbor koji izvodi ovo pitanje iz okvira nužde, takođe ova fetva ne zadovoljava nijedan od šartova koje treba ispuniti da bi se nešto smatralo nuždom, a na kraju ovom fetvom se otvaraju vrata ohalaljivanja mnogih harama jer muslimani u tim zemljama imaju opću potrebu za tim. Takođe, muslimanu kojem je poznata kategorična zabrana kamate nije opravdanje za uzimanje kamate da se pravda riječima govoreći o potpisnicima fetve: "pa i oni su učeni i imaju svoje dokaze", jer nije dozvoljeno slijediti učenjake koji nisu bezgriješni u fetvama u kojima pogriješe, a na njihovu grešku koja je jasna upozore ostali učenjaci. Ve billahi tevfik.

RAZLIČITI OBLICI OBJAVE

Bilježi Ed-Darimi senedom povjerljivih ravija od Osmana b. ebi Saliha da je rekao: „Rekao je Kab’: ‘Našao sam u Tevratu da je zapisano’: Muhammed je Allahov Poslanik, ne ljuti se i ne srdi se i ne ide po pijacama osim s potrebom, ne uzvraća na loše lošim već oprašta i popravlja. Njegov ummet je pohvaljen, hvale Allaha u svim prilikama, i veličaju Ga u odlukama, ruše kipove i ne posvećuju im nikakvu pažnju, zbijenih su saffova, a u borbi su svi za jednog jedan za sve. Poziva ih muezzin sa nastupanjem zore, a u noći su u nafilema poput pčela aktivni. Rodit će se u Mekki, a živjeti muhadžirskim životom u Medini i imati vlast nad Šamom.“

Piše: Bilal Bosnić

Hvala Allahu Uzvišenom Koji je počastio ovaj ummet sa plemenitom Objavom. Ona je izvor srcima koja je razumiju i sreća istima na oba svijeta. Nema sumnje da je svaki sistem siromašan osim Allahova sistema. To je pravac Njegovih Poslanika kojeg propisuje i trasira Gospodar Svih Svijetova i pečati svoj sistem (zakonik) sa slanjem zadnjeg tumača tog zakonika, Muhammeda, sallallahu ‘alejhi ve sellem. Počinje objava i spušta se sura El-Mudassir (Pokriveni) koja diže Poslanika, sallallahu ‘alejhi ve sellem, iz sna i traži ažurnost, požrtvovanost, zalaganje i uskraćuje opuštenost i lagodnost. Počinje jedna nova faza života za našeg Poslanika, ‘alejhisselam, koja se ogleda kroz da’vu, džihad i teška iskušenja koja će ga sresti na tom putu, jer ti ne živiš za sebe već si natovaren emanetom objave i brigom za budućnost ovog ummeta zato ustani i opominji i svoga Gospodara veličaj da bi imao snage za rušenje svega što se obožava mimo Uzvišenog Allaha nazivajući to jednom riječi (tagut). Rekao je Uzvišeni: **”Mi objavljujemo tebi kao što smo objavljivali Nuhu i Vjerovjesnicima poslije njega, a objavljivali smo i Ibrahimu i Isma’ilu i Ishaku i Ja’kubu i unucima i ‘Isau i Ejjubu i Junusu i**

Harunu i Sulejmanu a Davudu smo dali Zebur, i Poslanicima o kojima smo ti prije kazivali i poslanicima o kojima nismo kazivali, a Allah je sigurno sa Musaom razgovarao, o poslanicima koji su radosne vjesti i opomene donosili, da ljudi poslije poslanika ne bi nikakva opravdanja pred Allahom imali. A Allah je silan i mudar.” (Prijevod značenja En-Nisa’ 163-165.) Kako je dolazila objava Allahovom Poslaniku, na koje načine i u kojim prilikama? Odgovor leži u osam načina koji su zabilježeni čistim sunnetom zabilježenim u najvjerodostojnim hadiskim djelima:

- Istiniti snovi.
- Spuštanje objave u srce Allahovog Poslanika, sallallahu ‘alejhi ve sellem, uz posredništvo meleka bez toga da ga Allahov Poslanik vidi.
- Dolazak Džibrila u liku čovjeka i obraćanje našem Poslaniku u vidu pitanja ili podučavanja.
- Spuštanje objave u obliku zvona (najteži vid objave).
- Pojava Džibrila u svom stvarnom obliku.

- Direktno obraćanje Allaha dželle šanuhu Njegovom Poslaniku bez posrednika.
- Direktno obraćanje Allaha subhanehu we te’ala našem Poslaniku dok je u snu.
- Dolazak meleka osim Džibrila govoreći mu tako da bi ga Poslanik alejhisselam vidio.

Pouke, poruke i propisi

Objava je život i svjetlo. Uzvišeni stvara svoja stvorenja u tami, neznanju, strastima za kojim se javlja požuda, zatim stvara pred njima svjetlost koja se zove nur upute, sunneta, poslanstva, prirodnosti itd. Bilježi imam Ahmed u svom Musnedu i Ibnu Hibban u svom Sahihu sa ispravnim lancem prenosilaca od Abdullaha b. Amr, radijallahu ‘anhuma, od Poslanika, sallallahu ‘alejhi ve sellem, da je rekao: *”Zaista je Allah Uzvišeni stvorio Svoja stvorenja u tami, zatim spustio na njih Svoje svjetlo, pa ko uzme to svjetlo, uzео je to svjetlo za uputu, a ko ne uzme zalutaće.”* (Sahihu-l-Džami”) Prokleti šejtan prati slabe duše i nagovara ih na upropaštavajuće grijehe kao što je zabilježio imam Muslim u svom

sahihu da je Uzvišeni rekao: “Ja sam stvorio Svoje robove u njihovoj prirodošti, pa su im došli šejtani i odvođe ih iz njihove vjere, zabranjuju im ono što Sam im dozvolio, a naredio Sam im da Mi zahvalni budu.” Rekao je Uzvišeni: “Allah je zaštitnik onih koji vjeruju i On ih izvodi iz tmina na svjetlo, a onima koji ne vjeruju zaštitnici su šejtani i oni ih odvođe sa svjetla u tmine; oni će biti stanovnici Džehennema, oni će u njemu vječno ostati.” (Prijevod značenja El-Bekareh 257.) Rekao je Ibnu-l-Kajjim, rahimehullah: “Njihovi prijatelji ih izvode i vraćaju iz svjetla u mrak u kojem su rođeni i gdje god sine svjetlost pozele da se vrate, ali šejtani to lukavo sprečavaju. Objava je svjetlo i život, kao što kaže Uzvišeni: “Zar je onaj koji je bio u zabludi, a kome smo Mi dali život i svjetlo pomoću kojeg se među ljudima kreće, kao onaj koji je u tminama iz kojih ne izlazi? A nevjernicima se čini lijepim to što oni rade.” (Prijevod značenja El-En’aam 122.)

Najava Allahovog Poslanika u prijašnjim objavama i isticanje njegovih plemenitih vrlina. Bilježi Ed-Darimi senedom povjerljivih ravija od Osmana b. ebi Saliha da je rekao: „Rekao je Kab’: ‘Našao sam u Tevratu da je zapisano’: Muhammed je Allahov Poslanik, ne ljuti se i ne srdi se i ne ide po pijacama osim s potrebom, ne uzvraća na loše lošim već oprašta i popravlja. Njegov ummet je pohvaljen, hvale Allaha u svim prilikama, i veličaju Ga u odlukama, ruše kipove i ne posvećuju im nikakvu pažnju, zbijenih su saffova, a u borbi su svi za jednog jedan za sve. Poziva ih muezzin sa nastupanjem zore, a u noći su u nafilema poput pčela aktivni. Rodit će se u Mekki, a živjeti muhadžirskim životom u Medini i imati vlast nad Šamom.“

Najava radosnih vjesti od prijašnjih Poslanika za dolazak Ahmeda, sallallahu ‘alejhi ve sellem. Rekao je Uzvišeni: “A kada ‘Isaa, sin Merjem, reče: ‘O sinovi Israilovi, ja sam vam Allahov Poslanik da vam potvrdim prije objavljeni Tevrat i da vam donesem radosne vjesti o Poslaniku čije je ime Ahmed, koji će poslije mene doći.’ Kad im je on jasne dokaze

donio oni rekoše: ‘Ovo je prava vradžbina!’ “ (Prijevod značenja As-Saff 6.) U Musnedu sa dobrim lancem prenosilaca prenosi se od Ebu Umame, radijallahu ‘anhu, da je rekao: ‘O Allahov Poslaniče, kako je počela poslanička misija?’ Reče: “Ibrahimovom, ‘alejhisselam, dovom, radosnim vjestima ‘Isaa ‘alejhisselam, vidjela je moja majka (kad me je rađala) svjetlost koja je osvijetlila šamske dvore.”

U zadnjoj objavi i prijašnjim objavama je spuštено pripadnicima ostalih objava dovoljno dokaza da slijede zadnjeg Allahovog poslanika, Muhammeda, sallallahu

‘alejhi ve sellem, i pokore mu se. Ali i pored toga naći ćeš da su danas većina takvih okorjeli neprijatelji ovoj objavi i zadnjem Poslaniku, pečatu svih prijašnjih objava i poslanika. Allah, ‘azze ve dželle, je uzeo zavjet od svih duša da će Mu se pokoriti i njegove upute slijediti, pa većina njih odbi, ali zato sve poslaničke duše prihvatiše ugovor sklopljen sa svojim Gospodarem. Rekao je Uzvišeni: “Allah je od svakog vjerovjesnika kome je Knjigu objavio i znanje dao obavezu uzeo: ‘Kad vam poslije dođe Poslanik koji će potvrditi da je istina ono što imate hoćete li mu sigurno povjerovati i sigurno ga pomagati? Dali pristajete i prihvatate da se na to meni obavezete?’ Oni su odgovarali: ‘Pristajemo!’. ‘Budite onda svjedoci’, rekao bi On, ‘a i Ja ću s vama svjedočiti’. (Prijevod

značenja Ali ‘Imraan 81.) Tumačeći ovaj ajet Tavus je rekao: „Ovaj ajet upućen je pripadnicima Knjige (ehlu kitabijama). Allah je od njih uzeo obećanje da će oni povjerovati Muhammedu,‘ alejhisselam, i iskreni prema njemu i njegovoj misiji biti.“

Vratimo se našoj svakodnevnicu i postavimo sebi jedno konkretno pitanje: Šta je sa onima koji tvrde da su pripadnici zadnje objave i da su sljedbenici Muhammeda, sallallahu ‘alejhi ve sellem? Kakav je njihov odnos prema istim? Nažalost činjenice su itekako zabrinjavajuće, iako ne zaboravljamo veliki hajr koji postoji. Vidjet ćemo da se prema objavi ophodi kao nečem drugorazrednom u društvenom životu, a isto tako vidjet ćemo prema Poslanikovom sunnetu i ličnosti jedan neprihvatljiv odnos koji se ogleda u sljedećem: kad se priča svi kažu da su sljedbenici Muhammeda, sallallahu ‘alejhi ve sellem, ali kad se pogleda praksa vidjet ćemo da od toga malo šta ima, znači djela nisu u skladu sa tim govorom. Gdje je ljubav prema Poslaniku, ‘alejhisselam, koja treba da se ogleda kroz slijeđenje njegovog Sunneta i pokoravanje njemu? U Buharijinoj zbirci, najvjerodostojnijoj knjizi posle Časnog Kur’ana, zabilježen je hadis koji je rješenje za one koji žele da budu najbolji, najugledniji, najbogatiji, najsretniji, potpomognuti i na kraju spašeni. Rekao je Allahov poslanik, sallallahu ‘alejhi ve sellem: “Sav moj ummet ući će u Džennet, osim onih koji odbiju da u njega uđu.” Ashabi upitaše: ‘Ko su ti koji odbijaju, o Allahov Poslaniče?’ Reče: “Ko me bude slijedio ući će u Džennet, a ko odbije da me slijedi, odbio je da u njega uđe.”

O Allahu, daj da budemo živi primjeri Tvoje Objave. O Allahu, daj nam snage da u stopu slijedimo Tvoga i našeg miljenika, Poslanika svim svijetovima. O Allahu, vrati muslimane u Islam na najljepši način, a i druge koji nisu muslimani. O Allahu, sačuvaj nas pretjerivanja i popuštanja u vjeri. O Allahu, pokaži nam istinu istinom, da je slijedimo, i razotkrij nam laž da je se klonimo. O Allahu, daj nam iskrenosti na početku i na kraju svakog dobrog djela. Amin! Hvala Allahu na početku i na kraju i neka je salavat i selam na našeg resula Muhammeda,, sallallahu ‘alejhi ve sellem.

VLADAR PRAVOVJERNIH OMER B. ABDUL-AZIZ (DRUGI DIO)

Spominje imam Taberi u svome Tarihu kada pravi usporedbu između vladavine Omera b. Abdul-Aziza i vladavine prethodnih halifa. Halifa El-Velid volio je gradnju i proizvodnju, pa bi i ljudi u njegovo vrijeme, kada bi se sretali na putu, pitali jedan drugoga o građevinama i fabrikama. Sulejman je volio žene i hranu, pa bi i ljudi jedan drugoga pitali o braku i djevojkama koje su bile na udaju. Međutim, kada je Omer b. Abdul-Aziz, rahmetullahi 'alejh, došao za halifu muslimana, čovjek bi susretao drugog čovjeka na putu i pitao bi ga: „Koliko si zapamtio Kur'ana? Kada ćeš ga završiti? Ili kada si ga završio? ... Koliko si dana od ovoga mjeseca postio? ...“

Piše: Saudin Cokoja, prof.

Nastavljamo sa dozvolom Uzvišenog Allaha, da govorimo o halifi, vladaru pravovjernih, Omer ibn Abdul-Azizu, jednom od najvećih velikana i vladara ovog ummeta, koji posebno mjesto zauzima u historiji islama, a i cijelog čovječanstva. Kad god da se spomene ovaj velikan islamskog umeta, vjernička srca zatrepću od ponosa kojeg osjete podsećajući se na njega. Spomenuli smo na kraju prvog dijela da je Redža b. Hajve el-Kenedi učinio djelo koje islam nikada neće zaboraviti – savjet dat halifi Sulejmanu dok je bio u bolesti od koje je i umro - da hilafet ostavi Omeru b. Abdul-Azizu.

Način upravljanja državom kroz prvu hutbu

Nakon preuzimanja hilafeta, Omer b. Abdul-Aziz, rahmetullahi 'alejh, ispeo se na minber i održao ljudima prigodan

govor. Rekao je: „O ljudi! Iskušan sam ovom stvari bez moga pitanja, moje želje za njom i bez dogovora s ostalim muslimanima. Ja odbacujem vašu

prihvati se vođstva s Allahovim blagoslovom.“ Omer je shvatio da mu nema izlaza, da ne može pobjeći od odgovornosti vođstva, pa je dodao

pojašnjavajući svoj pravac i odnos prema islamskom ummetu: „Onda, znajte da nema vjerovjesnika poslije vašeg Vjerovjesnika i da nema knjige nakon Knjige koja je njemu objavljena. Uistinu, ono što je Allah dozvolio, to ostaje dozvoljeno do Sudnjeg dana. Uistinu, ja nisam sudija, već samo onaj koji sprovodi. Uistinu, ja nisam onaj koji uvodi novine, već sam onaj koji slijedi. Nikome se ne pokorava u grijehu prema Allahu, subhanehu ve te'ala. Doista, ja nisam najbolji od vas, već sam jedan od vas, s tim da mi je Allah odredio da nosim

prisegu datu meni, pa potražite nekoga drugog za svog halifu!“ Narod je povikao u jedan glas: „Mi smo tebe izabrali, vođo vjernika i zadovoljni smo tobom, pa

najveći teret. O ljudi! Ko se bude družio s nama, neka se druži radi pet stvari, a ako ne može radi njih, neka nam se onda ne primiče:

- da nas upozna o potrebi onoga koji nije u stanju, da nas upozna sa svojom potrebom,
- da nas svojim zalaganjem potpomogne u dobru,
- da nas uputi na dobro kako bismo se povelj za njim,
- da ne ogovara pred nama nikoga od muslimana,
- i da ne zalazi u stvari koje ga se ne tiču.

Oporučujem vam bogobožnost, jer je bogobožnost iza svake stvari dok ničega nema iza bogobožnosti. Radite za svoj Ahiret! Doista, ko bude radio za svoj Ahiret, Allah će ga sačuvati dunjaluka. Popravite svoju unutrašnjost, Allah će popraviti vašu spoljašnjost. Često se sjećajte smrti i dobro se pripremite za nju prije nego li vam dođe. Doista, smrt prekida sve slasti. Doista, ovaj ummet nikada se nije razilazio oko svoga Gospodara, niti svoga Vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve sellem, niti Knjige koja im je dostavljena, već su se razišli oko dinara i dirhema, i uistinu, ja neću dati nikome bespravno niti ću uskratiti nekome njegovo pravo.“ Zatim je povisio glas kako bi ga svi ljudi čuli i rekao: „O ljudi! Ko se bude pokoravao Allahu i njemu je obavezno pokoravati se, dok onaj koji bude griješio prema Allahu i njemu se ne pokorava. Pokoravajte mi se sve dok se budem pokoravao Allahu, pa, ukoliko budem nepokoran i vi se nemojte pokoravati meni. Ako oni koji su oko vas, iz naselja i gradova, budu se pokoravali meni kao što se i vi pokoravate, onda ću biti vaš vođa, dok, ukoliko prekinu prisegu i ja ću prestati biti vaš vođa.“ Zatim je sišao s minbera. Ovako je otpočeo hilafet Omera b. Abdul-Aziza, dana, petka 10. safera 99. h.g.

Želja za radom po Kur'anu i Sunnetu

Ono što najviše Omerov način upravljanja državom čini posebnim jeste njegova želja za radom po Kur'anu i Sunnetu, te širenje znanja među muslimanima. Nakon što je preuzeo hilafet, pisao je svojim namjesnicima: „A zatim, ja vam

oporučujem bogobožnost, pridržavanje za Allahovu Knjigu i slijeđenje Sunneta Njegova Vjerovjesnika i njegove upute. Niko po pitanju Allahove Knjige i Sunneta Njegova Vjerovjesnika ne smije imati stav niti mišljenje, već samo sprovedbu tih naredbi i borbu sa svojom dušom pri tome. Slijedite Allahovu Knjigu i sunnet Njegova Vjerovjesnika, a klonite se onoga čemu streme strasti i daleke zablude. Ko bude postupao mimo Kur'ana i Sunneta, prema takvome nema milosti i takav ne zaslužuje nikakvu počast ni na Dunjaluku ni na Ahiretu. Više bih volio da odmah umrem nego da vas podstaknem na slijeđenje neke druge knjige mimo Knjige vašega Gospodara i nekog drugog sunneta mimo Sunneta vašeg Vjerovjesnika ...“ Smatrao je da je njegova najveća obaveza da muslimane poduči osnovama njihove vjere i da ih podstakne na rad. U jednoj od svojih hutbi je rekao: „Uistinu, islam ima svoje granice, propise, sunnete, pa, ko bude radio po njima upotpunit će svoj iman, a ko ne bude radio po njima i neće upotpuniti svoj iman. Ako poživim, podučit ću vas njima i podstaknuti da radite po njima, a ako umrem, pa doista, ja ne žudim za vašim društvom.“ Omer b. Abdul-Aziz, rahmetullahi 'alejh, požurio je da sprovede ovu svoju veliku odgovornost. U sve krajeve islamske države poslao je učene ljude da šire znanje među muslimanima. Također, svojim namjesnicima i vojskovođama je naredio da svoje učene borce postave u mesdžide da govore ljudima o vjeri. Tako je jednom od svojih namjesnika pisao: „A zatim, naredi učenim ljudima da šire znanje u svojim mesdžidima, doista, sunnet skoro da je zamro.“ Tražio je od svojih namjesnika da učenim ljudima odrede određenu svotu novaca kako bi se oni u potpunosti posvetili širenju znanja. Omer, rahmetullahi 'alejh, je poslao Jezida b. Ebi-Malika ed-Dimiškija da poduči pleme Benu Numejr propisima vjere i učenju Kur'ana. Poslao je Nafi'u slugu Ibn-Omera, radijallahu 'anhuma, u Egipat da podučava tamošnje stanovnike sunnetima. Desetoricu pravnika je poslao u Afriku. Zadaća učenih ljudi nije se samo završavala na podučavanju, već su mnogi od njih postajali šerijatske kadije pa čak

neki od njih i namjesnici dotičnih pokrajina u koje su bili poslani.

Šura za vrijeme Omera b. Abdul-Aziza

Omer b. Abdul-Aziz, rahmetullahi 'alejh, nastojao je da postavi temelje šure prilikom preuzimanja vođstva u državi. Govorio je: „Doista, savjetovanje i diskusija su vrata milosti i ključ blagoslova. S njima mišljenje nikada neće biti pogrešno, niti će ambicije biti poljuljane.“ Skupio je pravnike Medine i najučenije ljude i od njih sačinio šuru s kojom se stalno savjetovao. Nije se zadovoljio samo šurom učenih ljudi i šurom svih stanovnika koji su mu dali prisegu, već je pisao i ostalim muslimanima diljem islamske države. Od svih njih je tražio da ga savjetuju, naročito ako primjete da griješi u nečemu. Tako je rekao Omeru b. Muhadžiru: „Kada primjetiš da sam skrenuo od istine, uhvati me za ruku, prodrmaj me i reci mi: 'Omere! Šta to radiš?'“

Pravda za vrijeme Omera b. Abdul-Aziza

Omer b. Abdul-Aziz, rahmetullahi 'alejh, je smatrao da je na njemu bila obaveza ispunjavanja prava muslimana. Sebe je gledao kao najamika kod svih onih koji su mu dali prisegu. Nastojao je da se što više upozna s osobinama pravednog imama, pa je pisao Hasanu el-Basriju, tražeći savjet od njega. Hasan el-Basri mu je uzvratio: „O vođo vjernika! Pravedni imam je poput milostivog oca prema svome djetetu. Žuri im dok su mali, podučava ih kada su veliki. Daje im dok je u životu, šteti da imaju kada umre. O vođo vjernika! Pravedni imam je poput brižne majke prema svome djetetu. U tegobama ga nosi i u tegobama ga rađa. Odgaja ga dok je mali. Bdi je dok je budan i odmara kada se i on odmara. Jednom ga doji, drugi puta ga pita. Raduje se zbog njegova zdravlja i žalosti se zbog njegove bolesti. O vođo vjernika! Pravedni imam je staratelj jetima, čuvar siromaha, posebno najslabijih od njih. O vođo vjernika! Pravedni imam je poput srca među ostalim organima, s njegovom

Nastavak na sl. strani —>

ispravnošću ispravni su i ostali dijelovi tijela, dok s njegovom bolešću obolijevaju i svi ostali dijelovi tijela. O vođo vjernika! Pravedni imam je onaj koji stoji između Allaha, subhanehu ve te'ala, i Njegovih robova. On sluša Allahov govor pa ga prenosi ljudima. Gleda u Allahove granice, pa ljude podučava njima. Prepušta se Allahu, pa i ljude usmjerava ka tome. Vođo vjernika! Nemoj biti prema onome što ti je Allah podario kao rob u kojeg njegov vlasnik ima povjerenja zbog čega mu povjeri na čuvanje svoj imetak i porodicu, pa se ovaj pokvari, razori porodicu, osiromaši je i pronevjeri imetak.“

Slijedeći ove zlatne savjete Omer b. Abdul-Aziz, rahmetullahi 'alejh, s pravom se mogao u dobroj mjeri poistovjetiti sa svojim djedom Omerom b. El-Hattabom, radijallahu 'anh. Ako bi ga neko vidio zabrinutog i upitao za razlog njegove brige, on bi odgovarao: „*Svako ko bi bio u mom položaju, bio bi zabrinut. Nema nijedne osobe iz moga naroda, a da mu ja ne želim da dostavim njegovo pravo, bez da mi to on traži.*“ Naredio je da se na novcu ispiše: „**Allah je naredio ispunjavanje obećanja i pravdu.**“ Tražio je da se niko ne kazni prije nego on bude obaviješten o tome. Pisao je El-Džerahu b. Abdullahu el-Hakemiju, namjesniku Horosana: „*O sine Ummu-Džerah! Ne bičuj vjernika niti nevjernika s kojim je sklopljen ugovor osim s pravom. Čuvaj se dobro odmazde. Ti doista, putuješ ka Onome Koji poznaje svaki pogled kriomice, a i ono što prsa kriju u sebi. Čitat ćeš Knjigu koja nije izostavila ni malo ni veliko djelo, a da ga nije pobrojala. Budi umjeren prema zimijama i naredi da se ne čini zulum njima ili njihovim bogomoljama.*“

Oživljavanje institucije naređivanja na dobro i odvrćanja od zla

Za vrijeme vladavine Omera b. Abdul-Aziza, rahmetullahi 'alejh, hilafet je ponovo počeo da ostvaruje svoju svrhu, ono zbog čega je i uspostavljen, a to je čuvanje vjere. Omer b. Abdul-Aziz udario je čvrste temelje ovoj instituciji i visoko podigao njen barjak. To, vjerovatno, zbog toga što je i sam Omer bio veliki učenjak iz generacije tabi'ina, kako bi ga Omer b.

Mejmun i opisivao: „Učenjaci kod Omera b. Abdul-Aziza izgledali bi poput učenika.“ Čistoća njegove vjere i istinitost islamskog ubjeđenja ostavili su velikog traga u društvo. Borio se protiv sljedbenika strasti i novotara. Smatrao je da nema koristi u njegovom životu ako ne bude oživljavao sunnete i umrtvljavao novotarije. Mnogo je vodio računa o vjeri muslimana, njihovom moralu. Svojim namjesnicima bi pisao: „*Klonite se poslova kada nastupe namazi. Ko zapostavi namaz, taj će druge islamske propise još više zapostaviti.*“ Ko pogleda u Omerova pisma njegovim namjesnicima primjetit će čvrsto ubjeđenje, svjesnost Allahova nadziranja, strah od Dana kada će se svi ljudi naći pred Gospodarom svih svjetova. Omerova ličnost i njegov pravedan odnos prema muslimanima ostavila je traga i po život običnih muslimana. To nam najbolje govore predanja koja spominje imam Taberi u svome Tarihu kada pravi usporedbu između vladavine Omera b. Abdul-Aziza i vladavine prethodnih halifa. Halifa El-Velid volio je gradnju i proizvodnju, pa bi i ljudi u njegovo vrijeme, kada bi se sretali na putu, pitali jedan drugoga o građevinama i fabrikama.

Sulejman je volio žene i hranu, pa bi i ljudi jedan drugoga pitali o braku i djevojkama koje su bile na udaju. Međutim, kada je Omer b. Abdul-Aziz, rahmetullahi 'alejh, došao za halifu muslimana, čovjek bi susretao drugog čovjeka na putu i pitao bi ga: „Koliko si zapamtio Kur'ana? Kada ćeš ga završiti? Ili kada si ga završio? ... Koliko si dana od ovoga mjeseca postio? ...“ Omer, rahmetullahi 'alejh, nije se zadovoljio samo uspostavljanjem vjere unutar granica islamske države, već se obratio i nemuslimanima. Pisao je mnogim kraljevima, pozivao ih u islam i obećavao da im pripada sve što pripada i muslimanima, od prava i obaveza. Mnogi od njih su primili islam i nadjenuli sebi islamska imena. Možda je jedan od Omerovih najvećih hizmeta ovoj vjeri bila njegova naredba na zapisivanje islamskih znanosti, a posebno hadisa. Sva ova velika djela, izuzetne reforme, Omer b. Abdul-Aziz je sproveo za vrlo kratko vrijeme, samo za dvije godine svoje vladavine. Allah mu se smilovao i nagradio najboljom nagradom.

Nastavit će se inšaAllah ...

Ko zatekne imama na džumi-namazu na zadnjoj sedždi ili tešehhudu?

Ako čovjek zatekne imama u džumi-namazu na sedždi ili tešehhudu, na njemu je da klanja podne namaz, a ne džumu-namaz, jer se na namaz prispjeva sa najmanje jednim rekatom zbog riječi Allahova poslanika, sallallahu 'alejh ve sellem: „Ko prispje na jedan rekat namaza, taj je prispio na namaz.“ I riječi: „Ko prispje na jedan rekat džume-namaza, neka mu pridoda drugi rekat i njegov namaz će biti potpun.“ Iz ovih hadisa se zaključuje da onaj koji ne prispje ni na jedan rekat, njega je džuma-namaz prošao i na njemu je da klanja podne-namaz. A uspjeh je kod Allaha, subhanehu ve te'ala. 1 (Šejh Bin Baz, rahmetullahi 'alejh)

Ko prispje kod džume-namaza na manje od jedan rekat, njega je džuma-namaz prošao i na njemu je da klanja podne-namaz od četiri rekata. Ako bi pristupio džem'atu koji klanja džumu-namaz, dakle, nakon ruku'a na drugom rekatu, pristupit će s nijetom podne-namaza. Ako bi pristupio s nijetom džume-namaza, njegov namaz ne bi bio ispravan i na njemu je da ponovi podne-namaz. (Šejh Ibn Džibrin)

HOMOSEKSUALIZAM

GRIJEH LUTOVA NARODA

„I kada pade naredba Naša, Mi sve prevrnusmo, ono što je bilo gore – bi dolje, i na njih kao kišu grumenje od pečena blata spustismo, koje je neprekidno sipalo, obilježeno od Gospodara tvoga, - a ono nije daleko ni od jednog nasilnika“ (Prijevod značenja Hud, 82-83.)

Piše: Hajruddin Tahir Ahmetović, prof.

Neka je hvaljen Allah, subhanehu ve te'ala, Gospodar svih svjetova. Neka je salavat i selam na Allahova poslanika, njegove ashabe i sve one koji ih slijede u dobru do Sudnjeg dana. Draga braćo, cijenjene sestre, nastavljamo naš govor o kuranskim kazivanjima. U prošlim brojevima prethodilo je kazivanje o Jusufu, 'alejhisselam. Za ovaj broj odabrali smo kazivanje o drugom Allahovom Vjerovjesniku, kako bismo se upoznali s njim i njegovim narodom među kojim je živio, kojeg je pozivao i koji je bio ogrezao u posebnom grijehu. Upoznavanje sa svim ovim nije radi pukog upoznavanja i skupljanja informacija, već radi uzimanja pouke kako kaže Uzvišeni Allah, a stoji u prijevodu značenja: „U kazivanju o njima je pouka za one koji su razumom obdareni. Kur'an nije izmišljena besjeda, on priznaje da su istinite knjige prije njega objavljene, i objašnjava sve, i putokaz je i milost naroda koji vjeruje.“ (Prijevod značenja Jusuf 111.) I kao što je rekao: „Objavljujući ti ovaj Kur'an, Mi tebi o najljepšim događajima kazujemo iako prije njega nisi doista ništa znao.“ (Prijevod značenja Jusuf 3.)

Dakle, u ovom broju govorit ćemo o Lutu, 'alejhisselam, i njegovom narodu koji je bio ogrezao u posebnom grijehu, a koji je jasan odraz duševne nečistoće i gubljenja

fitre-urođene vjere. Niko prije njih nije činio takav grijeh. Taj grijeh bio je homoseksualizam. Kada se ovaj grijeh proširio među Lutovim narodom, Lut ih je počeo pozivati u obožavanje samo Allaha, subhanehu ve te'ala, i klonjenje grijeha i nemoralnih radnji koje su činili. Međutim, nisu mu se odazvali. Nisu prestali s nemoralom, već su nastavili sa svojom zabludom, svojim nevjerstvom i grijesima. Kada se ispostavilo da im nikakav savjet ne koristi, da im nema popravka, da neće odustati od zadovoljavanja svojih strasti na spomenuti način, Allah, subhanehu ve te'ala, dozvolio je njihovo stradanje. Uništio ih je i učinio primjerom potonjim generacijama, pa, ima li koga da pouku primi?! Uzvišeni Allah je rekao, kao što stoji u prijevodu značenja: „I Luta – kad reče narodu svome: 'Zašto činite razvrat koji niko prije vas na svijetu nije činio? Vi sa strašću prilazite muškarcima, umjesto ženama. Ta vi ste narod koji sve granice zla prelazi!' A odgovor naroda njegova glasio je: 'Istjerajte ih iz grada vašeg, oni su ljudi-čistunci!' I Mi smo njega i porodicu njegovu spasili, osim žene njegove; ona je ostala sa onima koji su kaznu iskusili. I na njih smo kišu spustili, pa pogledaj k a k o s u r a z v r a t n i c i

skončali.“ (Prijevod značenja El-E'araf 80-84.)

Kada je došlo vrijeme Allahovog, subhanehu ve te'ala, obećanja, vrijeme kažnjavanja ove skupine ljudi, Svevišnji Allah je poslao Svoje meleke ovom narodu u liku lijepih mladića, kako bi još jednom ispitao Lutov narod: „I kad izaslanici Naši dođoše Lutu, on se zbog njih nađe u neprilici i bi mu teško pri duši, pa reče: 'Ovo je mučan dan!' I narod njegov pohrli njemu, - a i prije su radili sramotna djela. 'O narode moj', - reče on – 'eto mojih kćeri, one su vam čistije! Bojte se Allah i pred gostima mojim me ne sramotite! Zar među vama nema razumna čovjeka?' Oni rekoše: 'Ti znaš da nam nisu potrebne tvoje kćeri, ti doista znaš šta hoćemo mi'. On reče: 'Ah, da ja samo imam moć ili da se mogu osloniti na nekog snažnog!' A meleki rekoše: 'O Lute, mi smo izaslanici Gospodara tvoga, oni tebi ne mogu nauditi. Ti kreni sa čeljadi svojom u gluho doba noći bez žene svoje, nju će zadesiti isto što i njih, i neka se niko od vas ne obazire! – Rok im je praskazorje, a zar praskazorje nije blizu?' I kada pade naredba Naša, Mi sve prevrnusmo, ono što je bilo gore – bi dolje, i na njih kao kišu grumenje

Nastavak na sl. strani -->

od pečena blata spustismo, koje je neprekidno sipalo, obilježeno od Gospodara tvoga, - a ono nije daleko ni od jednog nasilnika.“ (Prijevod značenja Hud, 77-83.)

Meleki su došli Lutu, 'alejhissemam, dok je obrađivao zemlju. Rekli su mu: „Mi smo tvoji gosti. Došli smo ti u goste.“ Lut, 'alejhissemam, nije znao da su oni meleki, jer su mu došli u ljudskom liku. U prsima je osjetio tjeskobu. Bili su to mladići lijepa izgleda i građe. Odmah se pobojao za njih od svoga naroda. Još više kada su mu rekli da su njegovi gosti, jer gost se mora čuvati od svakog ezijeta, pa, kako da ih sačuva od ezijeta svoga naroda?! Krenuo je s njima svojoj kući. Mladiće je primjetila Lutova žena koja je bila zla, osobina sličnih svome narodu. Pohitala je da obavijesti grijeshnički narod. Vijest se brzo proširila: Lutu su u goste došli lijepi mladići. Nevaljalci su požurili do Lutove kuće. Došli su pred kuću i počeli navaljivati na vrata. Vrata su bila zatvorena. Lut ih je odbijao od vrata i tražio da ne uznemiravaju njegove goste. Htjeli su provaliti vrata. Lut, 'alejhissemam, je rekao: „**Ah, da ja samo imam moć ili da se mogu osloniti na nekog snažnog!**“ Imam Hakim, rahmetullahi 'alejh, bilježi u „Mustedreku“ (2/375) od Ibnu-Abbasa, radijallahu 'anhuma, da se tada jedan od njih okrenuo Lutu i rekao: „**O Lute, mi smo izaslanici Gospodara tvoga, oni tebi ne mogu nauditi.**“ Bio je to Džibril, 'alejhissemam. Imam Buharija, rahmetullahi 'alejh, bilježi u svome „Sahihu“ (3135, 4326) od Ebu-Hurejre, radijallahu 'anh, da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: „*Allah se smilovao Lutu. Doista je imao ogromnu moć i imao se osloniti na nekoga snažnog.*“ Tada je Lut, 'alejhissemam, saznao da to nisu obični mladići, već da su to meleki Gospodara Uzvišenog. Smirio se. Strah je otišao od njega. Kada su provalili vrata, melek Džibril je ustao, mahnulo jednim svojim krilom prema njima i sve ih zaslijepio. Tako zaslijepljeni, počeli su se vraćati nazad jedan preko drugog. Brzo su se razbježali od kuće. Kao da su predosjetili nevolju. I sam Lut, 'alejhissemam, kao da je predosjetio stradanje njegova naroda. Melek Džibril je rekao: „**Rok im je praskazorje, a zar praskazorje nije**

blizu?!“ Svakako da je blizu i Allahovo obećanje je istinito. Svako stvorenje kod Njega, Uzvišenog ima svoj kraj. Kraj nijednog od njih ne može se niti ubrzati niti odgoditi. Lut, 'alejhissemam, izašao je noću iz sela sa svojom porodicom, osim žene. Njegova žena zajedno sa ostalim stanovnicima dočekala je Allahovu odredbu. Odredba je došla pred sami izlazak Sunca: „**i njih je zadesio strašan glas kad je Sunce izlazilo**“ (Prijevod značenja El-Hidžr, 73.), „**I Mi smo mu objavili ono što će se zbiti: da će oni, svi do posljednjeg, u svitanje uništeni biti**“ (Prijevod značenja El-Hidžr, 66.), „**I kada pade naredba Naša, Mi sve prevrnusmo, ono što je bilo gore – bi dolje, i na njih kao kišu grumenje od pečena blata spustismo, koje je neprekidno sipalo, obilježeno od Gospodara tvoga, - a ono nije daleko ni od jednog nasilnika**“ (Prijevod značenja Hud, 82-83.) Za nekoliko trenutaka začuo se strašan glas. Kiša s pečenim kamenjem počela je da pada. Vjetar je počeo da fijuče i diže nastanjene kuće. Ono što je bilo gore, prevrnuo je i postalo je dole. Allah, subhanehu ve te'ala, je uništio spomenuto naselje i dao na istom mjestu da se pojavi more. Poznato je pod imenom „Mrtvo more“. U njemu i oko njega, kažu da nema nikakva života. To mjesto ostat će do Sudnjeg dana kao upozorenje svima onima koji pomisle o sličnim nemoralnim radnjama. Homoseksualizam je najveća vrsta nemorala. Naprotiv, obuhvata sve druge vrste. U kur'anskim ajetima kada se spominje blud opisuje se riječju *fahiše-nemoralno djelo*, dok se homoseksualizam opisuje sa riječju *el-fahiše*, kod koje određeni član „el“ jeste za sveobuhvatnost. Ibn Ebi Dunja bilježi da je Mudžahid, rahmetullahi 'alejh, rekao: „Onaj koji čini ovakava djela je takav da kada bi ga saprala svaka kap sa nebesa i svaka kap sa zemlje, ne bi prestao biti nečist.“ Fudajl b. 'Ijjad, rahmetullahi 'alejh, je rekao: „Kada bi homoseksualca saprala svaka kap sa nebesa, opet bi sreo Allaha, subhanehu ve te'ala, kao nečist.“

Kakva je kazna za ovakav grijeh

Šeri'at naređuje smrtu kaznu za one koji čine ovaj grijeh. Ibnul-Kajjim,

rahmetullahi 'alejh, spominje da su ashabi Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, jednoglasnog mišljenja da se takva osoba treba pogubiti. Međutim, razilaze se po pitanju načina njegova ubistva. Pojedini hanbelijski pravnici prenose Idžma'a ashaba, radijallahu 'anhum, o pogubljenju onoga koji sprovodi ovaj nemoralni čin shodno hadisu Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem: „*Ako pronađete nekoga da čini nemoral poput Lutova naroda, ubijte onoga koji to čini i nad kim se čini.*“ (Hadis bilježe sakupljači Sunena, Ibnu-Hibban tvrdi za njega da je vjerodostojan i imam Ahmed dokazuje njime) Osobine onih koji se bave ovim nemoralnim i razvratnim činom su slijedeće:

- Izmjenjene su prirode, daleko od one u kojoj ih je Uzvišeni Allah stvorio;
- Slast i sreću nalaze u zadovoljavanju svojih strasti;
- Nemaju stida ni koliko životinje. Takvi se ne stide nikoga, niti Allaha, subhanehu ve te'ala, niti ljudi. Zato u takvima nema nikakve koristi;
- Jasno se na njima primjećuje žudnja i razmišljanje za ovim nemoralnim činom;
- Pri sebi nemaju ljudskosti, niti muškosti pred drugim muškarcima, već se dovijaju i laskaju drugima poput žena, jer žude za njima;
- U kur'anskim ajetima došli su njihovi opisi: oni su fasici, prelaze svaku Allahovu granicu, čine nasilje na zemlji.

Upozorenje, a posebno onima koji se pripisuju islamu

Znaj, Allah te uputio, da je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: „*Allah prokleo onoga koji čini djelo Lutova naroda! Allah prokleo onoga koji čini djelo Lutova naroda! Allah prokleo onoga koji čini djelo Lutova naroda!*“ (Ahmed, 2763, 2765; Hakim, 8166; i kaže da je hadis vjerodostojan.)

Pogledaj, Allah te uputio, ne prenosi se da je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, na jednom mjestu tri puta prokleo bludnika, niti da je one koji čine velike grijeha prokleo više od jednog puta, ali je prokletstvo homoseksualca ponovio i potvrdio tri puta. Zbog čega ponavljamo da je homoseksualizam najveća vrsta nemoralna.

Čuvaj se da ti ovaj nemoralni čin ne okupira srce, jer znaj, da te poslije vrlo lahko može odvesti i do jasnog nevjerstva. Primjera takvih je mnogo. Neke od njih

Ibnul-Kajjim, rahmetullahi 'alejh, spominje u svome djelu „Dževabu kafi“ (191. str.)

Upoznaj se sa pogubnim posljedicama po tijelo onoga koji upražnjava ovaj sramni čin o kojima je medicina više govorila.

Pokaj se iskreno Allahu, subhanehu ve te'ala, svoj život zamijeni boljim, svoje loše društvo zamijeni boljim, žuri sa dobrim djelima, obori svoj pogled, čuvaj svoje stidno mjesto od harama, budi

iskren prema Allahu, subhanehu ve te'ala, nadati se da ti Uzvišeni Allah oprost i učini te od stanovnika Dženneta. Allah, subhanehu ve te'ala, Milostivi oprašta sve grijeha. „**Reci: 'O robovi Moji koji ste se prema sebi ogriježili, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah će, sigurno, sve grijeha oprostiti; On, doista, mnogo prašta i On je milostiv.'**“ (Prijevod značenja Ez-Zumer, 53.)

Dječija priča

POSJETA BOLESNIKU

Amina i Abdullah su pažljivo i radozno slušali svoga babu dok je on pričao sa mamom. Babo je pričao o njihovom amidžu, koji već neko vreme leži na postelji kao hasta.

Babo, a šta znači biti hasta, upita Abdullah?

To znači, biti bolestan, odgovori otac.

Šta boli amidžu, upita Amina?

Vaš amidža je ostario i dobio je bolest koju je teško izliječiti, odgovori babo.

A da li biste vi željeli da idete sa mnom, da posjetite svoga amidžu, upita babo?

Naravno, mi bismo volili vidjeti našeg amidžu, odgovoriše Abdullah i Amina.

A da li znate kolika je nagrada, kada se obiđe neko ko je bolestan, upita mama njih dvoje?

Ne, ne znamo, odgovoriše oni.

Ako odete ujutro da obidete hastu, sedamdeset hiljada meleka, cijeli dan Allaha mole za vas, a ako odete uvečer, onda sedamdeset hiljada meleka, sve do jutra mole za vas, reče mama.

Amina i Abdullah su prvo nešto nacrtali i obojili za amidžu, a zatim su se brzo spremili i izašli napolje sa svojim babom. Babo je rekao da moraju prvo nešto da

kupe za amidžu i da mu to ponesu kao hediju. Otišli su u prodavnicu i kupili mu voća i sokova. Zatim su otišli u bolnicu kod amidže. Kad su ušli kod amidže u sobu, primjetili su da amidža klanja u ležećem položaju. Kad je amidža završio sa namazom i predao salam, Amina i Abdullah su mu prišli i rekli:

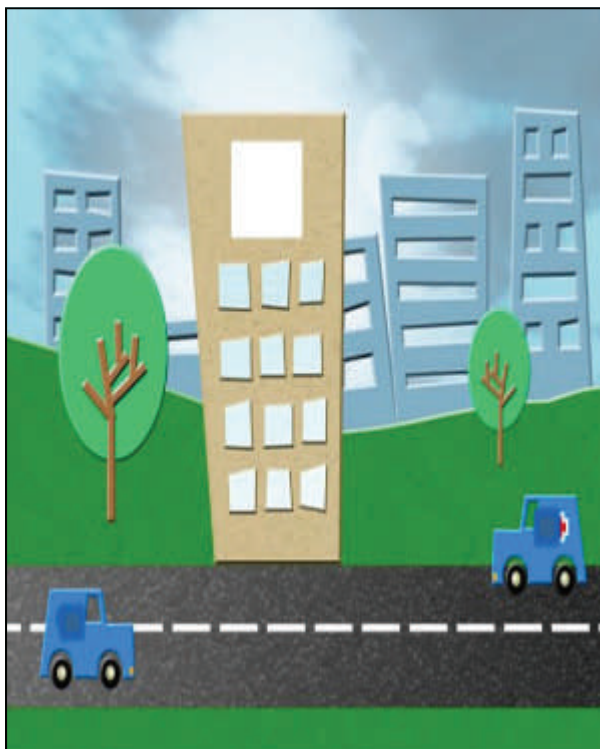
Esselamu alejkum amidža!

Alejkumu selam, ve rahmetullahi ve berekatuhu, odgovori amidža sav sretan zbog toga što su došli da ga vide.

Amidža, mi imamo nešto za tebe, reče Amina.

A šta vi to imate za svoga amidžu, upita on?

Zatim su mu pokazali crtež kojeg su kući nacrtali i obojili. Amidži se crtež mnogo dopao, pa je objesio crtež iznad kreveta. Na crtežu je bila džamija. Amidža je stavio Aminu i Abdullaha na svoj krevet i pričao im je o svojoj bolesti. Ostali su tako skoro dva sahata pričajući sa svojim amidžom. Pošto su primjetili da je amidža umoran i da mu je potreban odmor, završili su posjetu i otišli kući. Kad su došli kući, Abdullah i Amina su pitali babu, da ih sljedeći put ponovo povede u posjetu kod amidže. Babo im reče, da ponovo nacrtaju nešto lijepo i da će sutra ponovo ići kod amidže.

Kako pronaći izgubljeni dokument!!!

Slučajno ste izbrisali dokument? Ili ste ga snimili negdje i sada ne možete da ga nađete? Ili vam je nestalo struje dok ste pisali? Probajte da nađete izgubljeni fajl prateći sljedeće korake:

1. Pokrenite klasičnu pretragu. U Windowsu, kliknite Start, Search, All files and folders. Ukucajte ono što pamтите od imena fajla ili jednostavno ukucajte *.doc da biste dobili spisak svih vaših Word dokumenata. Izaberite My Computer pod Look in, a onda pod More advanced options postarajte se da opcija Search hidden files and folders bude potvrđena. Zatim kliknite na Search.
2. Niste uspjeli? Provjerite vaš Recycle Bin. Otvorite ga i pretražite fajlove koji se tamo nalaze. Jeste uspjeli da ga pronađete? Ako jeste, kliknite desnim tasterom na fajl i iz padajućeg menija izaberite Restore. Nakon toga, ako niste sigurni gde je vaš fajl vraćen, ponovo pokrenite pretraživanje.
3. Ili možete da probate AutoRecover funkciju. Ponekad kada se Word sruši ili se neočekivano isključi, on će ipak snimiti ono što ste imali u dokumentu. Ponovo otvorite Word. Ako se pojavi panel Document Recovery, dvostruko kliknite na dokument da biste ga otvorili i odmah ga snimite pomoću Save As komande.
4. Sami potražite AutoRecover fajlove. U Word-u, idite u Tools, a onda u Options. Pod File Locations karticom, dvostruko kliknite AutoRecover fajlove i zapamtite njihove lokacije. Kliknite Cancel i Close. Otvorite dati direktorijum u My Computer ili Windows Exploreru i potražite .asd fajlove (ili pokrenite pretragu kao u prvom koraku ali sada umesto *.doc fajlova tražite *.asd fajlove).
5. Ako ste podesili Word da automatski kreira rezervne kopije vaših dokumenata, i dalje imate šansu. Potražite u originalnom direktorijumu .wbk fajlove. U Word-u, kliknite File, a onda Open. Uđite u direktorijum u kojem se fajl nalazio i postarajte se da All Files *.* bude selektovano. Da li ima bilo kakvih .wbk fajlova? Ako je odgovor potvrđan, selektujte ga a zatim pogledajte da li je to ono što ste tražili.
6. I dalje ništa? Pokrenite *.wbk pretragu. Ovaj korak je isti kao prvi, ali sada tražite *.wbk fajlove. Možda ćete naći više ovakvih fajlova. Otvorite ih, jedan po jedan.
7. Ili pretražite privremene fajlove. Ponovo, ovo je kao prvi korak. Ali sada treba da pretražite *.TMP fajlove. Pojaviće se mnogo fajlova, zato promenite opciju When was it modified? na "last week" ili slično.
8. Ili pretražite još više privremenih fajlova. Neki privremeni fajlovi vole da budu jedinstveni. Njih potražite pomoću ~*. * sintakse.

Otvorite C:\Documents and Settings*USERNAME*\Local Settings\Temp Ovo je sakriveni direktorijum, zato ćete najverovatnije trebati da upotrebite Windows Explorer. Kliknite Start, zatim All Programs. Idite u Accessories, zatim izaberite Windows Explorer. Uđite u gore pomenuti direktorijum, gde je *USERNAME* ime po kojem vas računar poznaje. Da li vidite vaš dokument u tom direktorijumu?

Ako vam nijedan od ovih koraka nije bio od pomoći, postoje programi koji će vam pomoći da povratite izgubljene fajlove. To je deseta i finalna opcija.

Ono što je važno da razumijete je da kada nešto izbrišete, to nije stvarno izbrisano sa računara. Umesto toga, izbrisani fajl sjedi na računaru i čeka da bude prepisan. To znači da je najbolji način da spasite izbrisani fajl da probate odmah da ga pronađete - prije nego što bude prepisan.

Ako želite za to da upotrebite program, preporučujemo vam sledeće: [Restoration](#), [Undelete +](#), ili [Recuva](#). Sva tri su besplatna

NOVO

€ 9,50

DŽEM OD
ZENDŽEBILA

LIJEČI SLJEDEĆE BOLESTI:

- SNIŽAVA POVIŠENU TJELESNU TEMPERATURU
- POSPJEŠUJE POLNI AKT
- OLAKŠAVA MOKRENJE
- POMAŽE PROBAVU I ČIŠĆENJE CRIJEVA
- BOLOVE U PREDJELU PRSA I ASTMU
- POMAŽE ZAGRIJAVANJE PROBAVNOG SISTEMA
- I IZLUČIVANJE NEGATIVNIH SUPSTANCI

Hidžabi Kewser XXL

Ono što čini posebnim ove hidžabe jeste to što su na čoškovima oblog oblika i što zbog svoje veličine potpunije pokriju ženu muslimanku!

€ 6,50

Komplet Balkis

€ 45,00

Haljina Mina

€ 45,00

Hidžabi Hawd XXL
€ 5,50

ULJE OD
ĆOROKUTA
€ 9,50

DŽEM OD
ĆOROKUTOVOG
SJEMENA
€ 9,50

ĆOROKUT
JE LIJEK ZA
SVAKU BOLEST

Bolesti za koje je naučno sa medicinske strane dokazano da ih ćorokut lijeci su npr.:

- jača odbrambeni sistem organizma (imunitet)
- impotencija i malokrvnost
- spriječava razmnožavanje ćelija raka
- pospješuje porast ćelije koštane srži za 250 %.
- bolesti kože (npr. neurodermitis, ekcemi, češa itd)
- razne alergije, akne, astma i bronhitis
- visoki krvni pritisak, prehlade i kašalj
- hemoroidi i žuč
- glavobolja i otežana koncentracija
- kronična pospanost (CFS=chronic fatigue syndrome)
- pomaže kod diabetesa i upale zglobova
-

POSJETITE NAS!!!

www.an-nisa.net

info@an-nise.net

NOVO

ново IZ ŠTAMPE

Ovo je korisni sažetak koji u sebi sadrži najbitnija pitanja i značajne koristi iz poglavlja o tevhidu bez kojeg Svevišnji Allah neće primiti nijedno djelo i bez čijeg ostvarenja Allah nije zadovoljan čovjekom. Ovaj sažetak sadrži ograničenja, pravila, podjele koje čitatelju približavaju raštrkano, ograničavaju općenito i olakšavaju mu pamćenje. Budući da se neka stvar i ne može spoznati osim sa upoznavanjem njene suštine i njene suprotnosti, nastojao sam da pojasnim suštinu tevhida, njegovih osnova, vrsta, a zatim sam prešao na spominjanje suprotnosti tevhida, a to je širk –višeboštvo, pa sam ga pojasnio, kao i njegove oblike, vrste i propise.

Ljepota i vrijednost tevhida ne mogu doći do izražaja sve dok se ne spozna širk i njegova opasnost. Pored ovih oblasti, u ovome sažetku, pridodao sam pojedina poglavlja koja mora poznavati svaki muvehhid.

Trudio sam se u redosljedu problematike i njenoj podjeli. Koristio sam granice i definicije, spominjući ukratko dokaze za iste kako bi ovaj sažetak bio lak za pamćenje i razumijevanje. Čuvao sam se zamornog oduljivanja i pretjeranog skraćivanja, učinivši ovo djelo sredinom između toga dvoga, pa ako budem pogodio, to je od Allaha Jedinog, a ako budem pogriješio, to je od mene samog i šejtana. Ovaj sažetak skupio sam iz knjiga islamskih učenjaka, muvehhida, i nazvao sam ga "Olakšano poimanje tevhida", moleći Svemoćnog Gospodara da dadne koristi u njemu i da podari da bude na vagi mojih dobrih djela na Danu kada Ga sretnem.

Neka je salavat i selam na našeg vjerovjesnika Muhammeda, na njegovu porodicu i sve njegove ashabe.

Abdullah b. Ahmed el-Havil

izdavač: Stichting, Džemat Hidzra, Nederland
prijevod: Hajruddin Tahir Ahmetović, prof.

naslov originala: التوحيد المبسّر

format: B5

povez: TVRDI

strana: 122

predgovor: - Abdulmelik Mustafa Bašić
- Zijad Ljakić

www.el-asr.com

posjetite nas i Vi,
mi smo 24 online!

Broj računa: **3532399**, SWIFT/BIC-code: **PSTBNL21**, IBAN: **NL96PSTB0003532399**

Adresa: **Stichting Hidzra, Kloosterstraat 13, 9141BN Beverwijk, Nederland**

Telefon za potrebne informacije: **0031617475513** ili **0031617332323**

e-mail: **hidzra-nl@hotmail.com**